

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/13-09/60

URBROJ: 65-13-03

Zagreb, 10. prosinca 2013.

50 — VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Primljeno:	11-12-2013	
Klasifikacijska oznaka:	022-03/13-12/62	Org. jed. JB301
Uredbeni broj:	65-13-01	Pril. 2 Vij. -

05

VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 214. stavak 4. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem, radi davanja mišljenja, **Godišnje izvješće o državnim potporama za 2012. godinu**, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, aktom od 10. prosinca 2013. godine.

PREDSJEDNIK

Josip Leko

REPUBLIKA HRVATSKA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU
TRŽIŠNOG NATJECANJA

CROATIAN COMPETITION AGENCY

Klasa: 430-01/2012-01/003
Urbroj: 580-09-2/42-2013-532
Zagreb, 10. prosinca 2013.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	10-12-2013		
Klasifikacijska oznaka:	021-12/13-09/60	Org. jed.	65
Urudžbeni broj:	580-13-01	Pril.	1X2
		Vrij.	CD

HRVATSKI SABOR
n/r g. Josipa Leke, predsjednika

Trg sv. Marka br. 6-7
10000 Zagreb

**Predmet: Godišnje izvješće o državnim potporama za 2012. godinu
- dostavlja se**

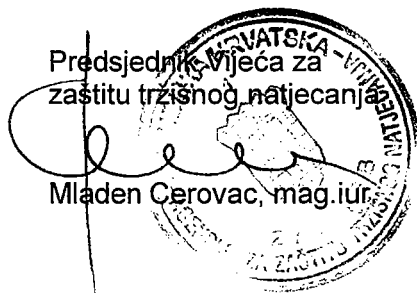
Poštovani gospodine predsjedniče,

Sukladno članku 17. stavku 5. Zakona o državnim potporama („Narodne novine“ broj: 72/13 i 141/13), u prilogu Vam dostavljamo Godišnje izvješće o državnim potporama za 2012. godinu, te Vas molimo da predmetno izvješće uvrstite u dnevni red sjednice Hrvatskog sabora.

S poštovanjem,

Predsjednik Vijeća za
zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag.iur.

Privitak:

- dvije inačice Godišnjeg izvješća o državnim potporama za 2012. godinu u pisanom obliku
- dvije inačice Godišnjeg izvješća o državnim potporama za 2012. godinu u elektronskoj verziji na CD mediju (Word dokument i PDF format)

REPUBLIKA HRVATSKA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA

Godišnje izvješće
o državnim potporama za 2012. godinu

rujan 2013.

Sadržaj

1.	UVOD	3
	1.1. Metodologija praćenja i prikaza državnih potpora	5
	1.2. Prikupljanje i obrada podataka državnih potpora	9
	1.3. Metodologija prikaza podataka državnih potpora	9
	1.4. Sadržaj Godišnjeg izvješća o državnim potporama za 2012.	11
	1.5. Sažetak Godišnjeg izvješća o državnim potporama za 2012.	12
2.	DRŽAVNE POTPORE U 2012.	14
	2.1. Usporedba s makroekonomskim pokazateljima	14
	2.2. Kategorije državnih potpora	19
	2.3. Državne potpore prema instrumentima	21
	2.4. Državna jamstva kao instrument potpore	24
3.	DRŽAVNE POTPORE POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU	28
4.	DRŽAVNE POTPORE INDUSTRIJI I USLUGAMA	31
	4.1. HORIZONTALNE POTPORE	32
	4.1.1. Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije	35
	4.1.2. Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije	37
	4.1.3. Potpore za zapošljavanje	40
	4.1.4. Potpore malim i srednjim poduzetnicima	41
	4.1.5. Potpore za usavršavanje	44
	4.1.6. Potpore za kulturu	45
	4.1.7. Podupiranje pristupa financiranju u krizi	47
	4.1.8. Potpore za razvoj širokopojsnih mreža	48
	4.2. REGIONALNE POTPORE	50
	4.3. DRŽAVNE POTPORE NA RAZINI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	53
	4.4. SEKTORSKE POTPORE	55
	4.4.1. Potpore prometu	59
	4.4.2. Potpore za proizvodnju čelika	63
	4.4.3. Potpore brodogradnji	64
	4.4.4. Potpore turizmu	67
	4.4.5. Potpore ostalim djelatnostima	69
	4.4.6. Potpore za sanaciju i restrukturiranje	69
	4.4.7. Javno radiotelevizijsko emitiranje	71
5.	DRŽAVNE POTPORE PREMA KARTI STATISTIČKIH REGIJA REPUBLIKE HRVATSKE – NUTS 2	73
6.	POTPORE MALE VRIJEDNOSTI	78
7.	DRŽAVNE POTPORE U REPUBLICI HRVATSKOJ U USPOREDBI S POTPORAMA U EUROPSKOJ UNIJI	81
8.	PROCJENA DRŽAVNIH POTPORA U 2012.	85
9.	UČINKOVITOST DODIJELJENIH DRŽAVNIH POTPORA U 2012.	87
10.	ZAKLJUČAK	92
	PRILOG 1. Davatelji državnih potpora na razini središnje države u 2012.	94
	PRILOG 2. Kategorije državnih potpora	95
	PRILOG 3. Instrumenti državne potpore	98
	PRILOG 4. Popis izabranih odluka Agencije iz područja državnih potpora u 2012.	101

1. UVOD

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: Agencija) izradila je, deseto po redu, Godišnje izvješće o državnim potporama za 2012. (dalje u tekstu: Izvješće), koje sadrži analitički prikaz državnih potpora u Republici Hrvatskoj dodijeljenih u 2012. te ukupne i revidirane podatke o dodijeljenim potporama u 2011. i 2010. Podaci korišteni u Izvješću obrađeni su sukladno Zakonu o državnim potporama („Narodne novine“, broj: 140/05 i 49/11; dalje u tekstu: Zakon iz 2005.) prema propisanoj metodologiji prikazivanja državnih potpora koja se koristi u Europskoj uniji (dalje u tekstu: EU).

Obveza izrade prikaza državnih potpora odnosno redovitih godišnjih izvješća o državnim potporama proizlazi iz odredbi Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica („Narodne novine – Međunarodni ugovori“, broj: 14/01, 14/02, 1/05 i 7/05; dalje u tekstu: SSP)¹.

Izvješće se temelji na podacima dodijeljenih državnih potpora koje su Agenciji dostavili davatelji potpora, a to su nadležna ministarstva, agencije, fondovi, Hrvatska banka za obnovu i razvitak i jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave. Na taj način analitičkog pregleda državnih potpora, moguće je usporediti razine i strukture državnih potpora koje se dodjeljuju u Republici Hrvatskoj s odgovarajućim podacima EU u cjelini, odnosno usporedbu s pojedinačnim državama članicama.

Donošenjem novog Zakona o državnim potporama („Narodne novine“, broj: 72/13 i 141/13; dalje u tekstu: Zakon iz 2013.) Agencija je u obvezi podnijeti na usvajanje Hrvatskom saboru Izvješće za 2012. i 2013., dok će za izradu godišnjih izvješća nakon 2013. biti nadležno Ministarstvo financija.

Osim izrade Izvješća, temeljem Zakona iz 2005., Agencija je imala i zadaće koje se odnose na razmatranje i ocjenjivanje prijedloga državnih potpora, nadzor provedbe i učinaka dodijeljenih državnih potpora, nalog povrata državnih potpora koje su dane ili korištene protivno propisima te prikupljanje, obradu i evidenciju podataka o državnim potporama, kao i ostale aktivnosti koje se odnose na dodjelu i kontrolu dodjele državnih potpora te na suradnju s davateljima državnih potpora.

U Izvješće, Agencija je uključila i potpore poljoprivredi i ribarstvu, iako navedene potpore, uključujući proizvodnju hrane, pića i duhanskih proizvoda, nisu predmet Zakona iz 2005., jer je bilo propisano kako je nadležno ministarstvo obvezno surađivati s Agencijom glede navedenog te kako Izvješće treba sadržavati podatke i o državnim potporama poljoprivredi i ribarstvu.

¹ Članak 70. stavak 5. SSP-a navodi sljedeće: „Svaka će strana osigurati transparentnost na području državnih potpora, tako što će, inter alia, drugoj strani dostavljati redoviti godišnji izvještaj ili drugi odgovarajući dokument, slijedeći metodologiju i prikaz državnih potpora Zajednice. Na zahtjev jedne od strana druga će strana osigurati informacije o određenim pojedinačnim slučajevima javne potpore.“

Agencija je u 2012. donijela Pravilnik o obliku i sadržaju, te načinu prikupljanja podataka i vođenja evidencije o državnim potporama („Narodne novine“, broj: 47/12.; dalje u tekstu: Pravilnik) zbog potrebe unapređenja sustava praćenja i evidencije korištenja i učincima dodijeljenih državnih potpora, te je tim Pravilnikom, pored naputaka i obrazaca vezanih uz prijavu državnih potpora, propisano što Izvješće treba sadržavati, od klasifikacije državnih potpora, načina dostave podataka o dodijeljenim državnim potporama do prikupljanja podataka o korištenju i učincima dodijeljenih državnih potpora².

Stoga su u Izvješću za 2012., slijedom naprijed navedenog, prikazani podaci o svim državnim potporama koje su dodijeljene u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2010. do 2012. sukladno podacima o dodijeljenim državnim potporama zaprimljenih od strane davatelja potpora, te podaci koje je Agencija prikupila na druge dostupne načine, a koji su obrađeni i prikazani sukladno metodologiji i načinu prikaza potpora u EU i njezinim državama članicama.

U ovom Izvješću je također prikazana i procjena državnih potpora za 2013. temeljem odluka o odobrenju državnih potpora koje je Agencija donijela do 30. lipnja 2013. te podataka iz planiranih stavki državnog proračuna za 2013. Također, u Izvješću su prikazani i podaci o državnim potporama na razini EU³, zatim prikazane su državne potpore podijeljene sukladno karti statističkih regija (NUTS 2) te je prikazana i analiza učinaka dodijeljenih državnih potpora prema metodologiji koja je sadržana u naprijed spomenutom Pravilniku.

² U 2013., nakon donošenja Zakona iz 2013., donesen je i novi Pravilnik o dostavi prijedloga državnih potpora i podataka o državnim potporama („Narodne novine“, broj: 99/13.), kojim je propisan oblik i način dostave podataka o dodijeljenim državnim potporama Agenciji sukladno članku 14. Zakona iz 2013.

³ Godišnje izvješće o potporama u EU objavljuje se početkom prosinca svake godine za prethodnu godinu, te je radi usporedbe potpora u Republici Hrvatskoj za 2012. s-onima u EU, Agencija za 2012., koristila podatke iz Izvješća Europske komisije o državnim potporama za 2011., jer u trenutku izrade ovog Izvješća Agencije, Izvješće Europske komisije o dodijeljenim potporama za 2012. još nije objavljeno.

1.1. METODOLOGIJA PRAĆENJA I PRIKAZA DRŽAVNIH POTPORA

Pravni temelj

U 2012. i ranijim godinama, sukladno Zakonu iz 2005., uređeni su opći uvjeti i pravila odobravanja državnih potpora, sustav nadzora i praćenja državnih potpora u Republici Hrvatskoj i njihovog povrata te svrha provedbe međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske koje proizlaze iz SSP-a. Navedenim Zakonom je definiran pojam odnosno obilježja koja određena javna sredstva koja se dodjeljuju poduzetnicima trebaju imati kako bi se smatrala državnom potporom, odnosno propisano je kako nisu sukladne Zakonu državne potpore koje narušavaju ili bi mogle narušiti tržišno natjecanje davanjem korisniku potpore prednost na tržištu, u mjeri u kojoj bi to utjecalo na ispunjenje međunarodne obveze Republike Hrvatske. Također Zakonom su definirani i uvjeti za odobrenje državne potpore, nadležnost i djelokrug Agencije u odnosu na državne potpore, postupak odobravanja, nadzora provedbe i povrata državne potpore, te obveze Agencije vezane uz izradu godišnjeg izvješća o državnim potporama.

Pojam državne potpore

Državne potpore su, svi stvarni i potencijalni rashodi ili umanjeni prihodi države dodijeljeni od davatelja državne potpore koji narušavaju ili bi mogli narušiti tržišno natjecanje davanjem prednosti na tržištu korisniku državne potpore, bez obzira na oblik državne potpore, u mjeri u kojoj to može utjecati na ispunjenje međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske koje proizlaze iz SSP-a. Navedeno se temelji na odredbama članka 107. Ugovora o funkcioniranju EU (dalje: UFEU), a sukladno članku 70. SSP-a prema kojem je s ispravnom primjenom ovog Sporazuma nespojiva svaka državna potpora koja narušava ili prijeti narušavanjem tržišnog natjecanja davanjem prednosti nekim poduzetnicima ili nekim proizvodima u mjeri u kojoj to može utjecati na trgovinu između Hrvatske i EU (Europske zajednice u vrijeme sklapanja SSP-a). Također, SSP navodi da će se svako postupanje suprotno ovom članku ocjenjivati na temelju kriterija koji proizlaze iz primjene pravila o tržišnom natjecanju u EU, između ostalog, i članka 107. UFEU (ranije članka 87. Ugovora o osnivanju Europske zajednice) i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice.

Korisnik državne potpore je pravna i fizička osoba koja, obavljajući gospodarsku djelatnost, sudjeluje u prometu roba i usluga, a koristi državne potpore. Dakle, o državnoj potpori se radi isključivo u slučaju dodjele državnih sredstava poduzetnicima odnosno pravnim ili fizičkim osobama koje sudjeluju u prometu proizvoda i/ili usluga.

Sukladno odredbama koje uređuju pojam državne potpore, kako bi utvrdili ima li neka državna intervencija karakter državne potpore, potrebno je, u svakom pojedinom slučaju dodjele državnih sredstava, utvrditi jesu li kumulativno ispunjeni uvjeti koji se odnose na izvore sredstava, davanje prednosti na tržištu i s time povezanom selektivnosti i može li se time stvarno ili potencijalno utjecati na trgovinu između Republike Hrvatske i EU, odnosno potrebno je u svakom konkretnom slučaju utvrditi radi li se o:

- (i) Dodjeli državnih sredstava – državnom potporom smatra se ona mjera koja uključuje sredstva dodijeljena iz državnog proračuna, proračuna županije, grada i općine, fondova i pravnih osoba u vlasništvu države. Pored izravnih proračunskih izdataka, državnom potporom se smatra i manji odnosno neostvareni prihod države zbog neplaćenog poreza, doprinosa ili drugog nepodmirenog dugovanja odnosno neizvršene financijske obveze prema državi, prodaja zemljišta odnosno nekretnina ispod tržišne cijene i bez provedenog natječaja i sl.
- (ii) Ostvarivanju prednosti na tržištu – ekonomska prednost na tržištu se ostvaruje činjenicom da je korisnik potpore primio sredstva koja ne bi mogao ostvariti u svom redovnom poslovanju. Pored očitih državnih potpora kao što su subvencije, oslobađanje od plaćanja poreza, državna jamstva itd., postoje i ostale državne potpore koje su manje očite, a također osiguravaju ekonomsku prednost, a to su: kupnja/iznajmljivanje zemljišta u državnom vlasništvu poduzetniku po povoljnijoj cijeni od tržišne, prodaja zemljišta poduzetnika državi po cijeni većoj od tržišne, omogućavanje pristupa javnoj infrastrukturi bez plaćanja doprinosa za istu, te dokapitalizacija poduzetnika od strane države putem tzv. rizičnog kapitala pod povoljnijim uvjetima nego što bi to učinio privatni investitor.
- (iii) Selektivnosti – da bi ovaj kriterij bio ispunjen, potrebno je utvrditi je li određeni poduzetnik, sektor ili regija dobio određena sredstva iz proračuna države, jedinice lokalne ili područne samouprave ili druge pravne osobe davatelja potpore, pa je time doveden u povoljniji tržišni položaj u odnosu na konkurenciju. O selektivnosti se može raditi i kada postoji određeno diskrecijsko pravo odlučivanja prilikom dodjele potpore od strane davatelja potpore.
- (iv) Utjecaju na trgovinu između Hrvatske i EU (tržišno natjecanje) – Zakon iz 2005. temeljem SSP-a, propisuje zabranu dodjele državnih potpora koje utječu (ili bi mogle utjecati) na trgovinu između Republike Hrvatske i EU. Sukladno tome, Agencija treba provjeriti ima li djelatnost koju obavlja korisnik potpore stvarno ili potencijalno učinak na trgovinu između Republike Hrvatske i država članica EU, odnosno dolazi li do narušavanja tržišnog natjecanja.

Sukladno naprijed navedenom, državnom potporom se može smatrati svaka mjera koja se temelji na programu državne potpore ili se dodjeljuje pojedinačnom korisniku koji se može smatrati poduzetnikom u smislu Zakona iz 2005. i pravne stečevine EU ukoliko su kumulativno ispunjeni naprijed navedeni kriteriji.

*Prema vrsti, državne potpore dijele se na **programe državnih potpora i pojedinačne potpore.***

Programom državne potpore smatra se akt na temelju kojeg se, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne potpore dodjeljuju pojedinačne državne potpore i akt na temelju kojeg se državna potpora koja unaprijed nije vezana uz poseban projekt dodjeljuje jednom ili više korisnika državne potpore na neodređeno vrijeme i/ili u neodređenom iznosu (članak 3. stavak 2. Zakona iz 2005.).

Pojedinačnom državnom potporom smatra se državna potpora koja nije dodijeljena na temelju programa državne potpore uz obvezu dodatnog odobravanja (članak 3. stavak 3. Zakona iz 2005.).

Ipak su od opće zabrane državnih potpora, izuzete potpore za:

- a) ublažavanje ili otklanjanje šteta prouzročenih prirodnim nepogodama, izvanrednim ili ratnim okolnostima,
- b) poticanje gospodarskog razvoja područja s neuobičajeno niskim životnim standardom ili velikom nezaposlenošću,
- c) promicanje kulture i zaštitu baštine,
- d) provedbu značajnih međunarodnih projekata ili otklanjanju ozbiljnih poteškoća u gospodarstvu,
- e) poticanje određenih gospodarskih djelatnosti ili određenih gospodarskih područja,
- f) pravnim i fizičkim osobama kojima je na temelju posebnih propisa povjereno obavljanje službe od općeg gospodarskog interesa ili utvrđeno isključivo pravo obavljanja određene djelatnosti, a bez kojih ne bi mogle obavljati i provoditi povjerene im zadaće, uz uvjet da državne potpore predstavljaju isključivo naknadu za obavljanje i provedbu tih zadaća.

Međutim, ne postoji mogućnost diskrecionog odlučivanja o tome što se smatra a što se ne smatra držanom potporom, ili na koje vrste potpora se odnose navedena izuzeća, budući da svaki oblik potpore i svako izuzeće od opće zabrane dodjele potpora uređuju posebni propisi⁴ koji detaljno uređuju uvjete, pravila i mogućnosti dodjele potpora, kao i sudske odluke europskih sudova koje u nedostatku propisa ili u graničnim slučajevima, služe kao instrument za tumačenje propisa o potporama, a koje je sukladno odredbama članka 70. SSP-a i članka 6. Zakona iz 2005. u svom radu koristila Agencija.

Učinak predmetne mjere, a ne njezin uzrok, vrsta ili cilj su odlučujući prilikom dodjele državne potpore, jer sam pojam državne potpore obuhvaća osim subvencija (rashodna strana državnog proračuna) i ostale instrumente državnih potpora koji na razne načine smanjuju prihodnu stranu državnog proračuna i imaju jednake učinke kao i subvencije, kao što su npr. oslobođenje ili smanjenje poreza na dobit. Instrumenti državne potpore prikazani su u Prilogu 3. ovoga Izvješća.

⁴ Vlada Republike Hrvatske je u svoje nacionalno zakonodavstvo preuzela propise iz pravne stečevine EU koji uređuju pravila za dodjelu potpora u pojedinim sektorima, za pojedine ciljeve i slično.

Što se ne smatra državnom potporom

Državnim potporama se ne smatraju:

- transferi sredstava iz državnog proračuna jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i javnim tijelima koja ne obavljaju gospodarsku djelatnost, odnosno potpore javnim tijelima koje obavljaju djelatnost koja nema ekonomski karakter,
- opće mjere gospodarske politike koje se odnose na sve poduzetnike i gospodarske sektore, primjerice smanjivanje opće stope poreza na dobit, doprinosa ili drugih sličnih davanja,
- državne mjere koje su neutralne u odnosu na državni proračun (tzv. regulatorne mjere),
- nabava robe i usluga po tržišnim cijenama odnosno tržišnoj vrijednosti (javni natječaji sukladno propisima o javnim nabavama),
- mjere, uključivo i financijske potpore, koje udovoljavaju testu ulaganja po tržišnim uvjetima, odnosno testu ulaganja privatnog poduzetnika (*engl. market economy investor principle*),
- sredstva namijenjena izgradnji infrastrukturnih projekata opće namjene kojima se ne daje ekonomska prednost određenom poduzetniku, sektoru ili regiji,
- državna jamstva ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti: ako korisnik zajma nije u financijskim teškoćama; ako je korisnik zajma u mogućnosti na financijskom tržištu dobiti zajam po tržišnim uvjetima bez posredovanja države; ako se za državno jamstvo zaračunava tržišna cijena; ako je državno jamstvo povezano s određenom financijskom transakcijom, ograničeno po visini i vremenu trajanja i ne pokriva više od 80 posto preostalog duga ili druge financijske obveze,
- potpore fizičkim osobama ili zaposlenicima gdje poduzetnici ne uživaju izravnu korist,
- potpore male vrijednosti (*de minimis* potpore) koje ne iznose više od 200.000 eura u kunsjoj protuvrijednosti po korisniku u razdoblju od tri fiskalne godine.

Državnom potporom se ne smatraju i potpore odnosno pomoć kućanstvima, javnim tijelima za djelatnosti koje nemaju gospodarski karakter, obrazovnim ustanovama, bolnicama, za izgradnju stambenih zgrada u državnom vlasništvu za socijalno ugrožene skupine, javnim centrima za profesionalno usavršavanje, smanjivanje poreza na dodanu vrijednost za određene skupine proizvoda, potpora namijenjena za obranu i za javne radove i slično.

1.2. PRIKUPLJANJE I OBRADA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA

Sama izrada Godišnjeg izvješća o državnim potporama temelji se na dostavljenim podacima o dodijeljenim državnim potporama koje su Agenciji dostavili davatelji potpora prema uputama i obrascima iz Pravilnika. Pravilnikom je propisan sadržaj godišnjeg izvješća, opis metodologije, analiza iznosa državnih potpora po kategorijama/ciljevima i instrumentima, ocjena prikupljenih podataka kao i podaci o državnim potporama male vrijednosti te je potrebno prikazati i praćenje korištenja i učinaka dodijeljenih potpora.

Prilikom prikaza i usporedbe državnih potpora s osnovnim makroekonomskim pokazateljima, kao što su, bruto društveni proizvod u 2012., ukupnim brojem zaposlenih, brojem stanovništva, ukupnim rashodima države i slično, korišteni su podaci Državnog zavoda za statistiku, zatim Ministarstva financija i Hrvatske narodne banke. Također, važno je naglasiti kako se metodologija analitičkog prikaza državnih potpora temelji na metodologiji koju koristi Europska komisija pri izradi i iskazivanju državnih potpora u EU.

1.3. METODOLOGIJA PRIKAZA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA

Kao i u prethodnim Izvješćima, a temeljem metodologije prikazivanja i praćenja državnih potpora u EU, Agencija je na isti način u ovom Izvješću primijenila metodologiju praćenja i prikazivanja državnih potpora u Republici Hrvatskoj. Na osnovu navedene metodologije, državne potpore (dalje u tekstu: potpore) se dijele na dva osnovna područja, i to:

1. potpore poljoprivredi i ribarstvu i
2. potpore industriji i uslugama.

Potpore industriji i uslugama se s obzirom na cilj odnosno kategoriju dodijele potpora dijele na horizontalne potpore i sektorske potpore, odnosno potpore posebnim sektorima, zatim na regionalne potpore te potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Horizontalnim potporama smatraju se potpore za:

- istraživanje i razvoj i inovacije,
- zaštitu okoliša i uštedu energije,
- male i srednje poduzetnike,
- sanaciju i restrukturiranje kroz programe državnih potpora,
- zapošljavanje,
- usavršavanje,
- kulturu i zaštitu baštine,
- razvoj širokopojsnih mreža,
- rizični kapital,
- financiranje u financijskoj i gospodarskoj krizi i
- ostale horizontalne ciljeve.

Za sektorske potpore, odnosno potpore određenim gospodarskim sektorima prilikom dodjele vrijede posebna pravila sukladna propisima o potporama. Sektorske potpore se odnose na sljedeće sektore i djelatnosti:

- kopneni promet, i to posebno cestovni, željeznički i unutarnji plovni promet,
- pomorski promet,
- zračni promet,
- brodogradnju,
- proizvodnju čelika,
- turizam,
- financijske usluge,
- sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama (pojedinačne potpore),
- kinematografiju i ostalu audiovizualnu djelatnost,
- javne radiodifuzijske usluge,
- poštanske usluge i
- ostale nespomenute djelatnosti.

U ovom Izvješću su posebno prikazani podaci o regionalnim potporama kao posebna kategorija potpora, iako po svojim ciljevima i namjeni spadaju u horizontalne potpore, te su, kao u metodologiji EU, u jednom dijelu Izvješća uključene u horizontalne potpore. U Izvješću su također zasebno prikazane kao posebna kategorija potpora i potpore na razini jedinica lokalne i područne samouprave, uglavnom se radi o horizontalnim potporama, kako bi se dobio djelomičan uvid u korištena sredstva i namjene tih potpora na lokalnoj razini.

Također, i potpore male vrijednosti su prikazane posebno u ovom Izvješću, iz razloga što se navedene potpore ne smatraju potporama u smislu Zakona iz 2005., no s obzirom na to kako veliki broj davatelja potpora svoje programe temelji na *de minimis* potporama, proizlazi da se njima dodjeljuju značajna proračunska sredstva.

Dodjela potpora moguća je putem nekoliko različitih oblika, odnosno instrumenata dodjele, stoga se potpore iskazuju kao:

- subvencije i porezna izuzeća (A),
- udjeli u vlasničkom kapitalu (B),
- financijski transferi (C)
- jamstva, opozvana jamstva (D)
- ostalo (E).

U Prilogu 2. ovog Izvješća dan je detaljan prikaz kategorija potpora, a u Prilogu 3. dan je prikaz svih instrumenata dodjele potpore.

1.4. SADRŽAJ GODIŠNJEG IZVJEŠĆA O DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2012.

Godišnje izvješće o državnim potporama za 2012. sastoji se od deset poglavlja i četiri priloga. Poglavlje 1. kao uvodni dio Izvješća prikazuje metodološka objašnjenja i temeljne odrednice sustava državnih potpora, te objašnjava metodologiju prikupljanja i prikaza podataka o potporama. Uz navedeno, u ovom poglavlju prikazan je sadržaj i kratak sažetak Izvještaja za 2012.

Poglavlje 2., prikazuje ukupne podatke o potporama u apsolutnim i relativnim vrijednostima i opisuje trendove njihovih kretanja u razdoblju od 2010. do 2012. te njihova usporedba s osnovnim makroekonomskim pokazateljima kao što su bruto društveni proizvod, proračunski rashodi države, broj zaposlenih, broj stanovnika i ostalo. U ovom poglavlju prikazane su i dodijeljene potpore prema ciljevima i kategorijama potpora, te prema instrumentima dodjele.

U Poglavlju 3. prikazani su osnovni podaci o dodijeljenim potporama poljoprivredi i ribarstvu.

Poglavlje 4. prikazuje dodijeljene potpore industriji i uslugama, odnosno detaljan opis iznosa, kategorija, instrumenata, davatelja i primatelja potpora u sektoru industrije i usluga. Ovdje su posebno i detaljnije prikazane dodijeljene horizontalne potpore, regionalne potpore, potpore na lokalnom nivou i potpore dodijeljene posebnim sektorima.

Poglavlje 5., prikazuje dodijeljene potpore prema karti statističkih regija Republike Hrvatske (NUTS 2).

Poglavlje 6. prikazuje potpore male vrijednosti (*de minimis* potpora)⁵.

Poglavlje 7. prikazuje usporedni prikaz potpora u Republici Hrvatskoj i EU i njezinim državama članicama.

Poglavlje 8. daje procjenu Agencije o dodjeli potpora za 2013.

Poglavlje 9. sadrži analizu podataka o učincima dodijeljenih potpora.

Poglavlje 10., koje se nalazi pri kraju Izvješća, daje Zaključak, koji, uz ocjene podataka o dodjeli potpora i učincima korištenja potpora sadrži i procjenu Agencije kako efikasnije unaprijediti politiku državnih potpora u Republici Hrvatskoj.

⁵ Potpore male vrijednosti (*de minimis* potpore) ne smatraju se potporama u smislu Zakona iz 2005., jer zbog samog ograničenog iznosa od najviše 1.500.000 kuna, ne utječu na trgovinu između Republike Hrvatske i članica EU te se iznosi tih potpora ne pribrajaju ukupnom iznosu dodijeljenih državnih potpora. Za *de minimis* potpore vrijede posebna pravila dodjele te za njihovu dodjelu nije potrebno odobrenje Agencije.

Na kraju Izvješća dani su prilozi koji detaljnije prikazuju metodologiju izrade Izvješća, daju popis davatelja potpora na nacionalnoj razini, popis instrumenata dodjele potpora te kroz sažeti prikaz, pružaju uvid u odluke i rješenja Agencije.

1.5. SAŽETAK GODIŠNJEG IZVJEŠĆA O DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2012.

U Republici Hrvatskoj u 2012. dodijeljeno je ukupno 8.798,2 milijuna kuna potpora, te je udio navedenih potpora u BDP-u iznosio oko 2,7 posto. Udio potpora u rashodima države u 2012. iznosio je 7,4 posto, potpore po zaposlenom iznosile su 6.306,4 kune, dok su potpore po stanovniku Republike Hrvatske iznosile 2.046,1 kunu.

Potpore sektoru industrije i usluga u 2012. iznosile su 5.255,5 milijuna kuna, što čini 59,7 posto ukupno dodijeljenih potpora, te s udjelom u BDP-u od 1,6 posto, dok su potpore sektoru poljoprivrede i ribarstva iznosile 3.542,7 milijuna kuna, odnosno 40,3 posto ukupno dodijeljenih potpora, te je udio tih potpora sektoru poljoprivrede i ribarstva u BDP-u iznosio oko 1,1 posto.

Što se tiče strukture potpora industriji i uslugama, u 2012., sektorske potpore i nadalje prevladavaju u daleko većem iznosu od horizontalnih potpora, te u ukupnim potporama industriji i uslugama imaju udio od 69,8 posto odnosno dodijeljene su u iznosu od 3.670 milijuna kuna, dok se na horizontalne potpore (uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini) odnosi udio od 30,2 posto ili iznos od 1.585,5 milijuna kuna. Od ukupnog iznosa horizontalnih potpora od 1.585,5 milijuna kuna, na horizontalne potpore u užem smislu⁶ odnosi se 1.114,3 milijuna kuna, na regionalne potpore 231,3 milijuna kuna, te na potpore na lokalnoj razini 239,9 milijuna kuna.

U 2012., unutar sektorskih potpora, najviše potpora dodijeljeno je sektoru prometa u iznosu od 1.595,6 milijuna kuna (udio u sektorskim potporama od 43,5 posto), zatim za usluge javnog radiotelevizijskog emitiranja dodijeljeno je 1.195,1 milijun kuna (32,6 posto), sektoru brodogradnje 499,4 milijuna kuna (13,6 posto), potom potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama iznose 308,9 milijuna kuna (8,4 posto) te sektoru turizma dodijeljen je iznos od 71 milijun kuna (1,9 posto).

U strukturi horizontalnih potpora u užem smislu, u 2012., najviše potpora dodijeljeno je malim i srednjim poduzetnicima, i to iznos od 703,3 milijuna kuna, za zapošljavanje 121,7 milijuna kuna, za istraživanje i razvoj i inovacije 104,8 milijuna kuna, za kulturu 96,9 milijun kuna, za usavršavanje 45,6 milijuna kuna, za zaštitu okoliša i uštedu energije 34,7 milijuna kuna, te za razvoj širokopojsnih mreža 7,3 milijuna kuna. U 2012. udio horizontalnih potpora u BDP-u iznosi preko 0,3 posto, udio tih potpora u

⁶ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i očuvanje energije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje, kulturu, razvoj širokopojsnih mreža i olakšanje pristupa kapitalu radi krize.

ukupno dodijeljenim potporama sektoru industrije i usluga iznosi 21,2 posto, dok njihov udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosi 12,7 posto.

Prema instrumentima dodijele potpora u 2012., najčešći instrument dodijele potpore bile su subvencije s udjelom od 72 posto u ukupno dodijeljenim potporama (6.337,6 milijuna kuna), zatim slijede jamstva s udjelom od 10,2 posto (894 milijuna kuna), porezne olakšice s udjelom od 8,6 posto (760,1 milijun kuna), povoljni krediti s udjelom od 6,9 posto (604,8 milijuna kuna) te potpore dodijeljene putem udjela u vlasničkom kapitalu s udjelom od 2,3 posto (201,7 milijuna kuna).

Potpore male vrijednosti odnosno *de minimis* potpore koje su prikazane u Izvješću, u 2012., dodijeljene su u iznosu od 509,8 milijuna kuna, i to najvećim dijelom putem subvencija s udjelom od 55,8 posto, poreznih oslobođenja i izuzeća s udjelom od 19,4 posto, povoljnih zajmova s udjelom od 13,9 posto, dok se ostalih 10,9 posto odnosi na neposredne subvencije kamata, jamstva, na snižavanje, oslobođenje, olakšice i oprost plaćanja doprinosa te na kapitalna ulaganja.

Ukupno dodijeljene potpore u iznosu od 8.798,2 milijuna kuna, prikazane su i sukladno podjeli prema karti statističkih regija u Republici Hrvatskoj za 2012. odnosno po NUTS 2 regijama. Sukladno navedenom, Središnjoj i istočnoj (Panonskoj) Hrvatskoj dodijeljeno je 979,2 milijuna kuna potpora (740,6 milijuna kuna sektorskih i 238,6 milijuna kuna horizontalnih potpora), Jadranskoj Hrvatskoj dodijeljeno je 2.350,6 milijuna kuna (1.702,4 milijuna kuna sektorskih i 648,2 milijuna kuna horizontalnih potpora), te statističkoj regiji Sjeverozapadna Hrvatska dodijeljeno je 1.925,7 milijuna kuna potpora (1.226,8 milijuna kuna sektorskih i 698,9 milijuna kuna horizontalnih potpora).

Također, u ovom Izvješću prikazani su i podaci o učinkovitosti dodijeljenih potpora u 2012. kojoj je cilj procjena efikasnosti trošenja proračunskih sredstava i uspješnosti postizanja ciljeva dodijeljenih potpora. Svi davatelji potpora u 2012., naveli su kako su iste proizvele uglavnom pozitivne učinke, te su ostvarile predviđene ciljeve, kao što je poticanje kulture, prometa, zapošljavanja, malih i srednjih poduzetnika, istraživanja i razvoja, regionalnog razvoja, restrukturiranja i druge ciljeve.

2. DRŽAVNE POTPORE U 2012.

2.1. Usporedba s makroekonomskim pokazateljima

U 2012. u Republici Hrvatskoj dodijeljeno je ukupno 8.798,2 milijuna kuna potpora, što je smanjenje za 231,8 milijuna kuna odnosno 2,6 posto u odnosu na 2011. kada su dodijeljene potpore iznosile 9.030 milijuna kuna, te smanjenje za 583,4 milijuna kuna odnosno 6,2 posto u odnosu na 2010. kada su potpore iznosile 9.381,6 milijuna kuna. Vjerojatno se i zbog gospodarske krize u posljednjem razdoblju može govoriti o općem trendu smanjenja dodjele potpora u promatranim razdobljima u Republici Hrvatskoj.

U Tablici 1. prikazani su osnovni makroekonomski pokazatelji koji nam omogućuju pregled i usporedbu tih pokazatelja, od ukupnih iznosa potpora, udjela potpora u BDP-u, iznos potpora po zaposlenom te po stanovniku Republike Hrvatske.

Tablica 1. Ukupne potpore dodijeljene u razdoblju 2010. - 2012.

	Mjera	2010.	2011.	2012.	Indeks	
					2011./2010.	2012./2011.
Potpore	u mln HRK	9.381,6	9.030,0	8.798,2	96	97
Potpore	u mln EUR ⁷	1.287,6	1.214,7	1.170,4	94	96
BDP ⁸	u mln HRK	323.807,0	330.171,0	330.232,0	102	100
BDP	u mln EUR	44.441,0	44.412,4	43.929,4	100	99
Rashodi države	u mln HRK	120.323,3	119.939,5	118.730,0	100	99
Rashodi države	u mln EUR	16.513,8	16.133,5	15.794,2	98	98
Zaposleni ⁹	broj	1.432.454	1.411.238	1.395.116	99	99
Udio potpora u BDP-u	%	2,90%	2,73%	2,66%	94	97
Potpore po zaposlenome	HRK	6.549,3	6.398,6	6.306,4	98	99
Potpore po zaposlenome	EUR	898,9	860,7	838,9	96	97
Udio potpora u rashodima države	%	7,80%	7,53%	7,41%	97	98
Potpore po stanovniku Hrvatske ¹⁰	HRK	2.132,2	2.052,3	2.046,1	96	100
Potpore po stanovniku Hrvatske	EUR	292,6	276,1	272,2	94	99

Izvori: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo financija (statistički prikaz rashoda državnog proračuna); podaci obrađeni u AZTN-u

Na osnovu naprijed navedenog, u Tablici 1. prikazan je i udio ukupnih potpora u BDP-u koji je u 2012. iznosio 2,66 posto, u 2011. iznosio je 2,73 posto, a u 2010. iznosio je 2,90 posto.

⁷ Prosječni tečaj Hrvatske narodne banke za 1 euro u 2010. iznosi 7,286230 kuna, u 2011. iznosi 7,434204 kune i u 2012. iznosi 7,517340 kuna.

⁸ BDP - Bruto domaći proizvod, u tekućim cijenama, izvor podataka o BDP-u: Državni zavod za statistiku i Ministarstvo financija.

⁹ Broj zaposlenih, izvor podataka o zaposlenima: Državni zavod za statistiku.

¹⁰ Broj stanovnika prema rezultatima popisa iz 2011. iznosi 4,3 milijuna, izvor podataka o broju stanovnika: Državni zavod za statistiku.

Istovremeno, potpore po zaposlenom u 2012. iznosile su 6.306,4 kune, što predstavlja smanjenje za 1,4 posto odnosno za 92,2 kune u odnosu na 2011., te smanjenje za 3,7 posto odnosno 242,9 kuna u odnosu na 2010. Isti trend smanjenja u razmatranim razdobljima imaju i potpore po stanovniku, koje u 2012. iznose 2.046,1 kunu i manje su za 0,3 posto ili 6,2 kune u odnosu na 2011., te su manje za 4 posto ili 86,1 kunu u odnosu na 2010. Udio potpora u rashodima države također se smanjuje i kreće se od 7,4 posto u 2012., do 7,8 posto u 2010.

Također je važno napomenuti kako se potpore poljoprivredi i ribarstvu te potpore sektoru prometa u EU, isto kao i u Republici Hrvatskoj, metodološki prikazuju odvojeno od potpora ostalim gospodarskim sektorima zbog posebnih pravila koja vrijede za dodjelu tih potpora odnosno njihove specifične djelatnosti. Naveden je i razlog zbog kojeg se te potpore i u ovom Izvješću prikazuju u posebnim tablicama, kao što je to primjer potpore sektoru prometa koji se većinom odnosi na potpore kojima se kompenziraju troškovi za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa.

Tablica 2. Potpore u razdoblju 2010. – 2012. (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa)

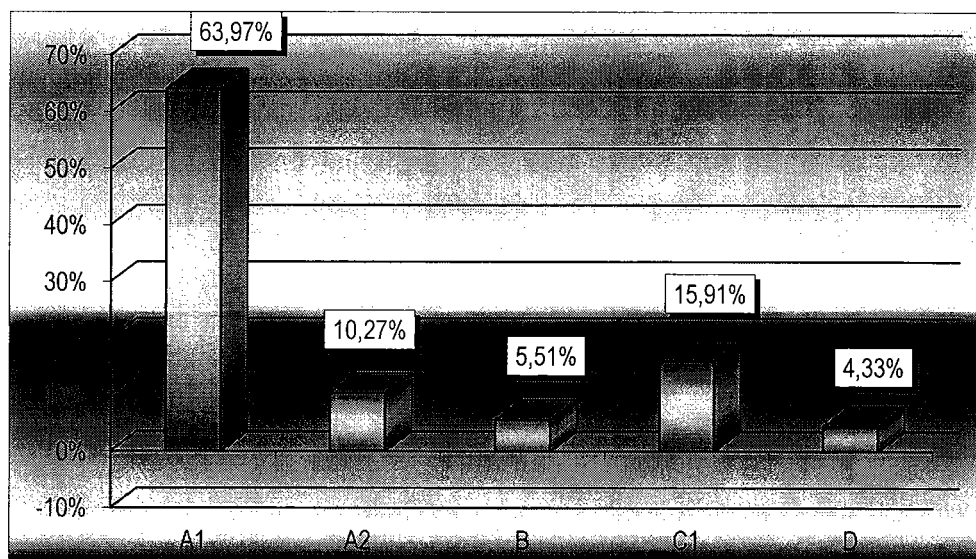
	Mjera	2010.	2011.	2012.
Iznos potpore	u mln HRK	3.811,0	3.387,2	3.659,9
Iznos potpore	u mln EUR	523,0	455,6	486,9
BDP	u mln HRK	323.807,0	330.171,0	330.232,0
BDP	u mln EUR	44.441,0	44.412,4	43.929,4
Udio potpora u BDP-u	%	1,18%	1,03%	1,11%

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Stoga se u odnosu na naprijed navedeno, u ovom Izvješću u Tablici 2. prikazuju dodijeljene potpore bez potpora za poljoprivredu i ribarstvo i promet (kopneni, pomorski i zračni), a te potpore u 2012. dodijeljene su u iznosu od 3.659,9 milijuna kuna što predstavlja povećanje za 8,1 posto odnosno 272,7 milijuna kuna u odnosu na 2011., te u odnosu na 2010. predstavlja smanjenje za 4 posto odnosno 151,1 milijun kuna. Udio dodijeljenih potpora, bez potpora poljoprivrede i ribarstva i prometa, u BDP-u u 2012. iznosi 1,1 posto, u 2011. iznosi 1 posto, a u 2010. iznosi oko 1,2 posto.

Dodijeljene potpore bez potpora poljoprivredi i ribarstvu i prometu, prema instrumentima dodjele u 2012., u najvećem dijelu su dodjeljivane putem subvencija i to u iznosu od 2.341,3 milijuna kuna te čine 64 posto ukupno dodijeljenih potpora (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa), slijede povoljni zajmovi poduzetnicima s iznosom od 582,4 milijuna kuna ili s udjelom od 15,9 posto, porezna oslobođenja i olakšice s iznosom od 375,9 milijuna kuna ili 10,3 posto, udjeli u vlasničkom kapitalu iznose 201,7 milijuna kuna ili 5,5 posto te državna jamstva s iznosom od 158,6 milijuna kuna ili udjelom od 4,3 posto.

Slika 1. Potpore prema instrumentima dodjele u 2012. (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa)¹¹

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Važno je napomenuti kako je u Republici Hrvatskoj, kao i u državama članicama EU, sektor željezničkog prometa od posebnog javnog značaja, bez obzira radi li se o prijevozu putnika ili robe, stoga se prilikom određenih analiza takve potpore isključuju iz ukupnih iznosa potpora, bez obzira na liberalizaciju sektora željezničkog prometa. Slijedom navedenog, u metodologiji prikazivanja potpora, potpore željezničkom prometu prikazuju se odvojeno od ostalih potpora, kako je i prikazano u Tablici 3., gdje su ukupne potpore prikazane bez potpora sektoru željezničkog prometa, dok su zračni, pomorski i ostali kopneni promet uključeni u prikazani iznos.

Tablica 3. Ukupne potpore u razdoblju 2010. – 2012. (s poljoprivredom i ribarstvom, bez željezničkog prometa)

	Mjera	2010.	2011.	2012.
Iznos potpore	u mln HRK	8.531,9	8.275,1	7.834,9
Iznos potpore	u mln EUR	1.171,0	1.113,1	1.042,2
BDP	u mln HRK	323.807,0	330.171,0	330.232,0
BDP	u mln EUR	44.441,0	44.412,4	43.929,4
Udio potpora u BDP-u	%	2,63%	2,51%	2,37%

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Ukupno dodijeljene potpore bez potpora željezničkom prometu u 2012. iznosile su 7.834,9 milijuna kuna što je smanjenje za 5,3 posto odnosno 440,2 milijuna kuna u odnosu na 2011., dok smanjenje u odnosu na 2010. iznosi 8,2 posto odnosno 697

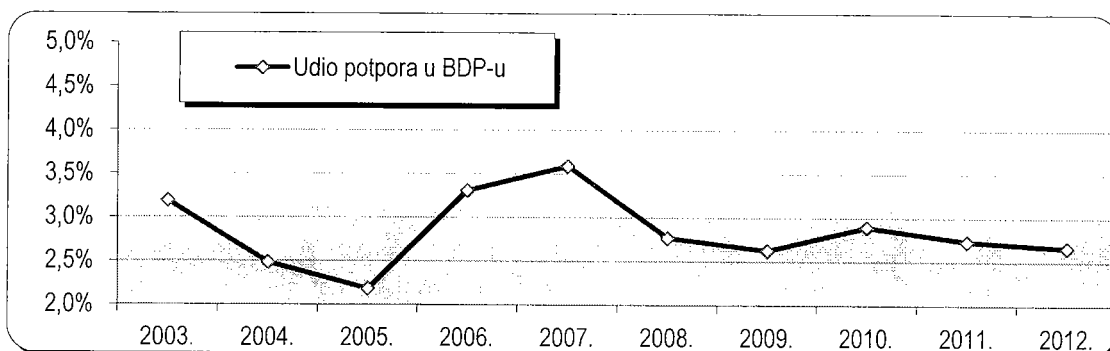
¹¹ A1 (subvencije, neposredne subvencije kamata), A2 (porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice, otpis duga), B (udjeli u vlasničkom kapitalu), C1 (povoljni zajmovi i zajmovi poduzetnicima u teškoćama), D (izračunate državne potpore u jamstvima te protestirana jamstva).

milijuna kuna. Udio dodijeljenih potpora (bez željezničkog prometa) u BDP-u u 2012. iznosi oko 2,4 posto, u 2011. iznosi 2,5 posto, a u 2010. iznosi preko 2,6 posto.

Potpore dodijeljene samo željezničkom prometu u 2012. iznose 963,3 milijuna kuna što predstavlja povećanje za 27,6 posto odnosno 208,4 milijuna kuna u odnosu na 2011. kada su iste potpore iznosile 754,9 milijuna kuna, te je povećanje za 13,4 posto odnosno 113,6 milijuna kuna u odnosu na 2010. kada su iznosile 849,7 milijuna kuna. U ukupno dodijeljenim potporama željezničkom prometu, nisu obuhvaćena sredstva koja je sektor željezničkog prometa primio iz proračuna za održavanje i ulaganje u infrastrukturu, jer se sukladno Zakonu takva sredstva ne smatraju potporom, zbog toga što se infrastrukturom mogu koristiti i ostali pružatelji usluga željezničkog prijevoza.

Na Slici 2. prikazan je trend kretanja udjela potpora u BDP-u Republike Hrvatske tijekom razdoblja od 2003. do 2012. (Slika 2.), gdje i nadalje nema stabilizacija kretanja tog udjela, međutim, ostaje činjenica kako su udjeli navedenih potpora u BDP-u u Republici Hrvatskoj još uvijek visoki u usporedbi s EU.

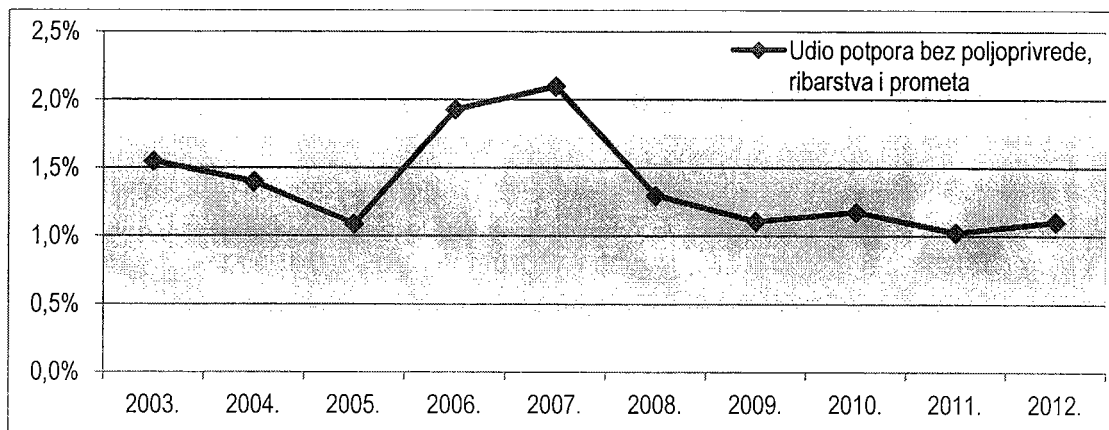
Slika 2. Udio ukupnih potpora u BDP-u u razdoblju 2003. - 2012.

Izvori: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo financija; podaci obrađeni u AZTN-u

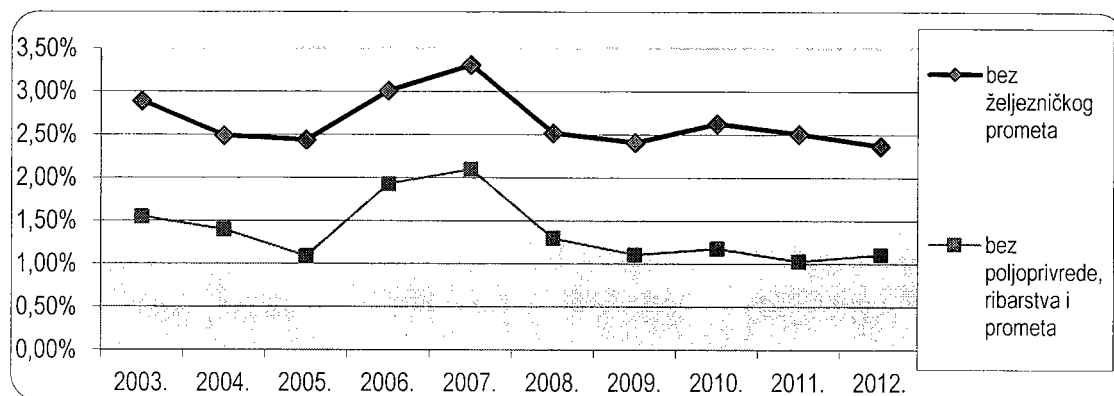
Na Slici 3. su prikazani udjeli potpora u BDP-u, ali bez potpora poljoprivrede i ribarstva i prometa u razdoblju od 2003. do 2012., dok su na Slici 4. prikazani usporedni udjeli potpora u BDP-u za razdoblje od 2003. do 2012., i to udio potpora u BDP-u bez poljoprivrede i ribarstva i prometa te udio potpora u BDP-u bez željezničkog prometa.

Slika 3. Udio potpora u BDP-u u razdoblju 2003. – 2012. (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa)

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Slika 4. Udio potpora u BDP-u za razdoblje 2003. - 2012. (%)

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

2.2. Kategorije državnih potpora

Potpore se prema kategorijama odnosno ciljevima dijele na dvije osnovne vrste potpora:

- potpore poljoprivredi i ribarstvu, za koje vrijede posebna pravila i uvjeti dodjele, i
- potpore industriji i uslugama.

Ukupno dodijeljene potpore u 2012. u Republici Hrvatskoj iznosile su 8.798,2 milijuna kuna, dok se na sektor poljoprivrede i ribarstva odnosi iznos od 3.542,7 milijuna kuna, a na kategoriju industrija i usluge odnosno ostali gospodarski sektori, odnosi se iznos od 5.255,5 milijuna kuna.

Tablica 4. Potpore prema kategorijama u razdoblju 2010. – 2012.

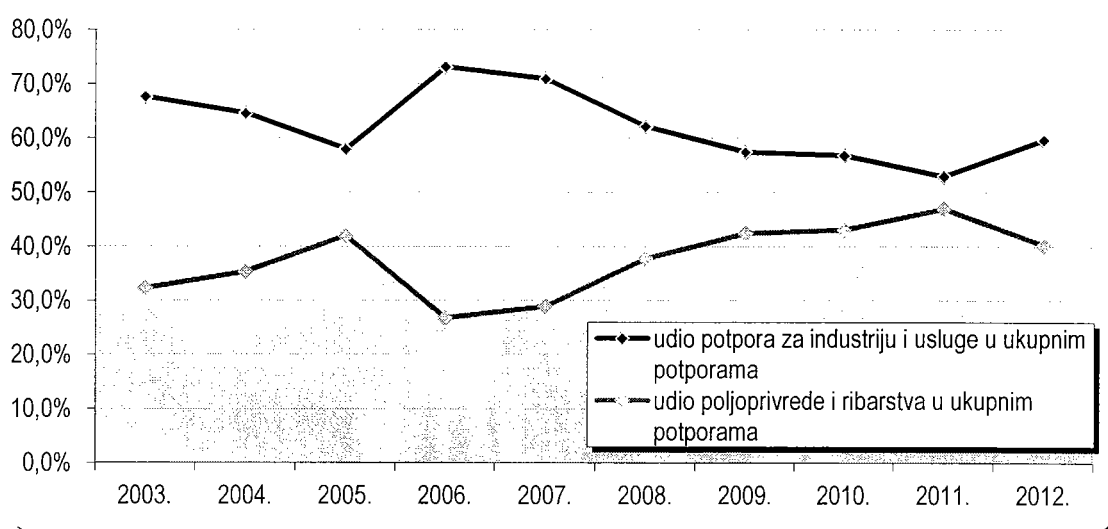
Kategorija	2010.			2011.			2012.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
1. Poljoprivreda i ribarstvo	4.046,1	555,3	43,13	4.243,8	570,8	47,00	3.542,7	471,3	40,27
2. Industrija i usluge	5.335,5	732,3	56,87	4.786,2	643,8	53,00	5.255,5	699,1	59,73
Horizontalni ciljevi	625,3	85,8	6,67	715,7	96,3	7,93	1.114,3	148,2	12,67
Istraživanje i razvoj i inovacije	156,2	21,4	1,66	125,6	16,9	1,39	104,8	13,9	1,20
Zaštita okoliša i očuvanje energije	27,3	3,7	0,29	26,8	3,6	0,30	34,7	4,6	0,39
Mali i srednji poduzetnici	170,9	23,5	1,82	324,5	43,6	3,59	703,3	93,6	8,00
Usavršavanje	46,9	6,4	0,50	48,1	6,5	0,53	45,6	6,1	0,52
Zapošljavanje	93,1	12,8	0,99	88,8	11,9	0,98	121,7	16,2	1,38
Kultura	51,4	7,1	0,55	79,1	10,6	0,88	96,9	12,9	1,10
Podupiranje pristupa financiranja u krizi	78,1	10,7	0,83	6,8	0,9	0,08	-	-	-
Razvoj širokopoljarskih mreža	1,4	0,2	0,01	16,0	2,2	0,18	7,3	1,0	0,08
Posebni sektori	4.172,0	572,6	44,47	3.513,6	472,6	38,91	3.670,0	488,2	41,71
Proizvodnja čelika	13,2	1,8	0,14	-	-	-	-	-	-
Promet	1.524,5	209,2	16,25	1.399,0	188,2	15,49	1.595,6	212,3	18,14
Brodogradnja	1.246,0	171,0	13,28	724,0	97,4	8,02	499,4	66,4	5,68
Turizam	157,7	21,6	1,68	133,1	17,9	1,47	71,0	9,4	0,81
Radiotelevizijsko emitiranje	1.182,5	162,3	12,60	1.171,8	157,6	12,98	1.195,1	159,0	13,58
Ostali sektori	8,6	1,2	0,09	-	-	-	-	-	-
Sanacija i restrukturiranje	39,5	5,4	0,42	85,7	11,5	0,95	308,9	41,1	3,51
Regionalne potpore	309,1	42,4	3,29	403,6	54,3	4,47	231,3	30,8	2,63
Potpore na lokalnoj razini	229,1	31,4	2,44	153,3	20,6	1,70	239,9	31,9	2,73
UKUPNO	9.381,6	1.287,6	100,00	9.030,0	1.214,7	100,00	8.798,2	1.170,4	100,00

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Što se tiče same strukture dodijeljenih potpora u 2012., potpore poljoprivredi i ribarstvu čine 40,3 posto ukupno dodijeljenih potpora, dok 59,7 čine potpore za industriju i usluge. Što se tiče potpora dodijeljenih poljoprivredi i ribarstvu, one su u 2012. manje za 16,5 posto u odnosu na 2011. te za 12,4 posto u odnosu na 2010. Potpore za industriju i usluge su u 2012. više za 9,8 posto u odnosu na 2011., a manje za 1,5 posto u odnosu na 2010.

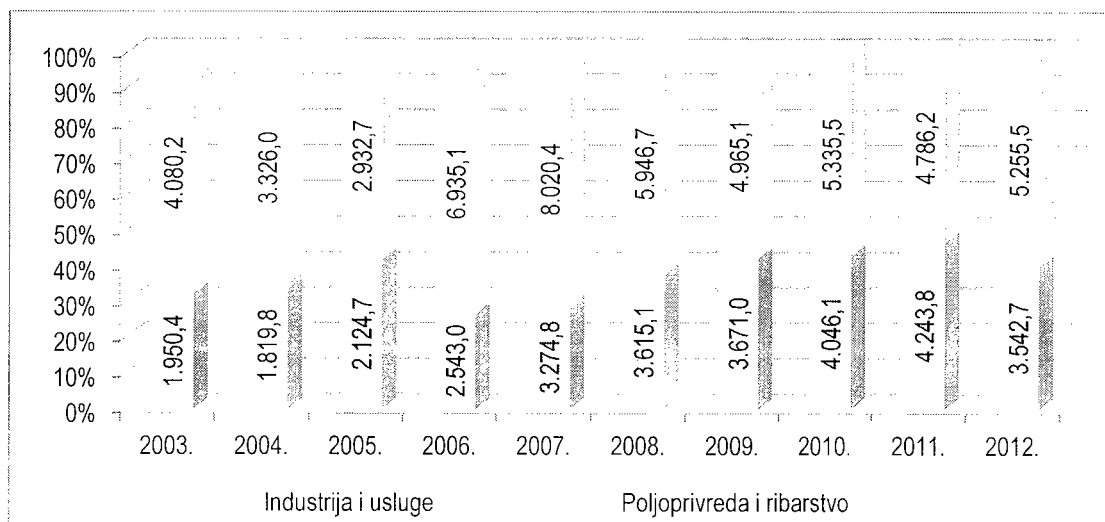
Na Slici 5. prikazan je udio potpora za poljoprivredu i ribarstvo i udio potpora za industriju i usluge u postocima u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2003. do 2012., dok su na Slici 6. prikazane potpore za poljoprivredu i ribarstvo i potpore za industriju i usluge u ukupno dodijeljenim potporama u milijunima kuna u razdoblju od 2003. do 2012.

Slika 5. Udio potpora za poljoprivredu i ribarstvo i udio potpora za industriju i usluge u ukupno dodijeljenim potporama za razdoblje 2003. – 2012.

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

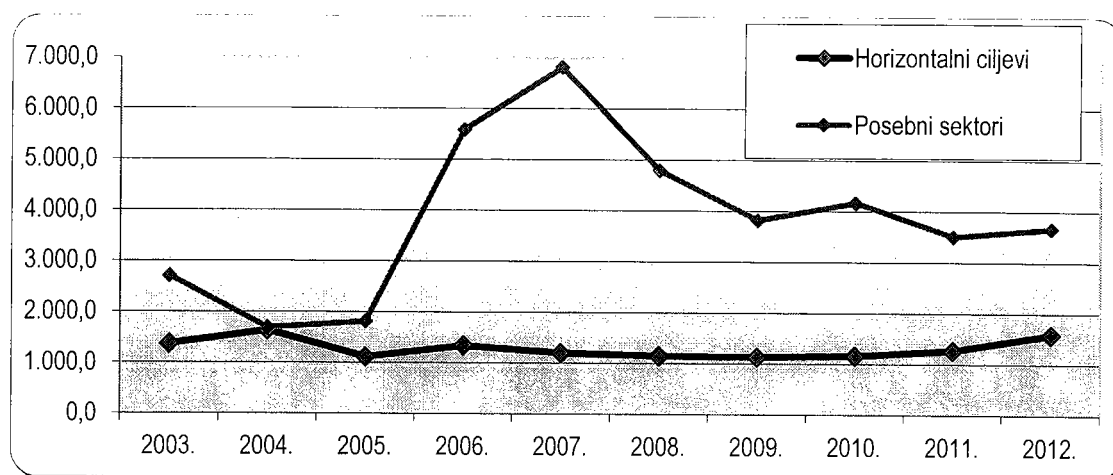
Slika 6. Potpore za poljoprivredu i ribarstvo i potpore za industriju i usluge u ukupno dodijeljenim potporama za razdoblje 2003. – 2012. (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Na Slici 7. prikazan je usporedni iznos potpora sektoru industrije i usluga, odnosno iznos horizontalnih potpora, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, te iznos potpora dodijeljenih posebnim ciljevima u milijunima kuna, u razdoblju od 2003. do 2012.

Slika 7. Potpore sektoru industrije i usluga za razdoblje 2003. – 2012. (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

2.3. Državne potpore prema instrumentima

U 2012. potpore su dodijeljene putem različitih oblika odnosno instrumenata¹², a najznačajniji instrumenti su: subvencije (A1), porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice (A2)¹³, udjeli u vlasničkom kapitalu (B), povoljni zajmovi (C1) i državna jamstva (D).

I u 2012., najčešći instrument dodijele potpore bile su subvencije, koje u ukupno dodijeljenim potporama imaju udio od 72,0 posto odnosno iznose 6.337,6 milijuna kuna, zatim slijede jamstva s udjelom od 10,2 posto i iznosom od 894 milijuna kuna, porezne olakšice s udjelom od 8,6 posto i u iznosu od 760,1 milijun kuna, povoljni krediti s udjelom od 6,9 posto i iznosom od 604,8 milijuna kuna te potpore dodijeljene putem udjela u vlasničkom kapitalu s udjelom od 2,3 posto i iznosom od 201,7 milijuna kuna.

Što se tiče potpora koje su dodijeljene u 2012., u sektoru poljoprivrede i ribarstva, i nadalje su subvencije najzastupljeniji oblik potpora s udjelom od 88,5 posto u ukupno dodijeljenim potporama poljoprivredi i ribarstvu, odnosno s iznosom od 3.136,1 milijun kuna, slijede porezne olakšice s udjelom od 10,9 posto odnosno iznosom od 384,2 milijuna kuna, te se 0,6 posto odnosno iznos od 22,4 milijuna kuna odnosi na povoljne zajmove, odnosno zajmove poduzetnicima u teškoćama.

U istom razdoblju, potpore sektoru industrije i usluga dodijeljene su u iznosu od 5.255,5 milijuna kuna, od čega se na subvencije odnosi udio od 60,9 posto odnosno iznos od 3.201,3 milijuna kuna, 17 posto na jamstva ili 894,1 milijun kuna, na povoljne zajmove

¹² U Prilogu 3. nalazi se popis instrumenata dodjele potpora, kao i metodologija izračuna elementa potpore kod pojedinog instrumenta.

¹³ U skupinu instrumenata potpora oznake A2 osim poreznih izuzeća, olakšica i oslobođenja od plaćanja doprinosa, ulazi i otpis dugova prema raznim državnim vjerovnicima.

11,1 posto, odnosno 582,5 milijuna kuna, na porezne olakšice 7,2 posto, odnosno 375,9 milijuna kuna, te na udio u temeljnom kapitalu 3,8 posto, odnosno 201,7 milijuna kuna.

U posebnim sektorima u 2012., dodijeljeno je 3.670 milijuna kuna potpora, te i nadalje prevladavaju subvencije s udjelom od 70 posto ili iznosom od 2.571 milijun kuna, slijede jamstva s udjelom od 23,7 posto i iznosom od 870,6 milijuna kuna, udjel u temeljnom kapitalu s udjelom od 5,5 posto i u iznosu od 200 milijuna kuna, te povoljni krediti s udjelom od 0,8 posto i u iznosu od 28,4 milijuna kuna. U sektoru potpora dodijeljenih za horizontalne ciljeve, odnosno horizontalne potpore u užem smislu koje su dodijeljene u iznosu od 1.114,3 milijuna kuna, najveći dio tih potpora dodijeljen je putem povoljnih zajmova s udjelom u horizontalnim ciljevima od 47 posto, odnosno 524,1 milijun kuna, zatim slijede subvencije s udjelom od 39,7 posto, odnosno 442,8 milijuna kuna, porezne olakšice s udjelom od 13,2 posto ili 146,8 milijuna kuna te na kraju jamstva s udjelom od 0,1 posto ili 0,6 milijuna kuna.

Regionalne potpore su u 2012. dodijeljene u ukupnom iznosu od 231,3 milijuna kuna, a taj iznos čine porezne olakšice s udjelom u regionalnim potporama od 99 posto, odnosno iznosom od 229,1 milijun kuna, te subvencije s udjelom od 1 posto ili 2,2 milijuna kuna. Potpore na lokalnom nivou, odnosno od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dodijeljene su u ukupnom iznosu od 239,9 milijuna kuna, gdje je najveći dio tih potpora dodijeljen putem subvencija s udjelom od 77,2 posto, odnosno u iznosu od 185,3 milijuna kuna, zatim slijede povoljni zajmovi s udjelom od 12,5 posto ili 30 milijuna kuna, jamstva s udjelom od 9,6 posto ili 22,9 milijuna kuna, te je najmanje potpora na lokalnom nivou dodijeljeno putem poreznih olakšica i to s udjelom od 0,7 posto odnosno 1,7 milijuna kuna.

Tablica 5. Potpore prema instrumentima dodjele u 2012. (u milijunima kuna)

Kategorija		A1	A2	B	C1	D	Ukupno
1.	Poljoprivreda i ribarstvo	3.136,1	384,2	-	22,4	-	3.542,7
2.	Industrija i usluge	3.201,3	375,9	201,7	582,5	894,1	5.255,5
	Horizontalni ciljevi	442,8	146,8	-	524,1	0,6	1.114,3
	Istraživanje i razvoj i inovacije	3,6	101,2	-	-	-	104,8
	Zaštita okoliša i očuvanje energije	34,7	-	-	-	-	34,7
	Mali i srednji poduzetnici	179,2	-	-	524,1	-	703,3
	Usavršavanje	-	45,6	-	-	-	45,6
	Zapošljavanje	121,7	-	-	-	-	121,7
	Kultura	96,3	-	-	-	0,6	96,9
	Razvoj širokopojsnih mreža	7,3	-	-	-	-	7,3
	Posebni sektori	2.571,0	-	200,0	28,4	870,6	3.670,0
	Promet	860,2	-	-	-	735,4	1.595,6
	Brodogradnja	468,7	-	-	-	30,7	499,4
	Turizam	47,0	-	-	-	24,0	71,0
	Radiotelevizijsko emitiranje	1.195,1	-	-	-	-	1.195,1
	Sanacija i restrukturiranje	-	-	200,0	28,4	80,5	308,9
	Regionalne potpore	2,2	229,1	-	-	-	231,3
	Potpore na lokalnoj razini	185,3	-	1,7	30,0	22,9	239,9
	UKUPNO	6.337,4	760,1	201,7	604,9	894,1	8.798,2

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Ukoliko bi potpore promatrali putem dodijeljenih instrumenata kroz cijelo razdoblje 2010. – 2012., i dalje bi najznačajniji instrument dodjele potpora bile subvencije, zatim bi slijedila jamstva, potom porezne olakšice, povoljni zajmovi te na kraju udjeli u temeljnom kapitalu.

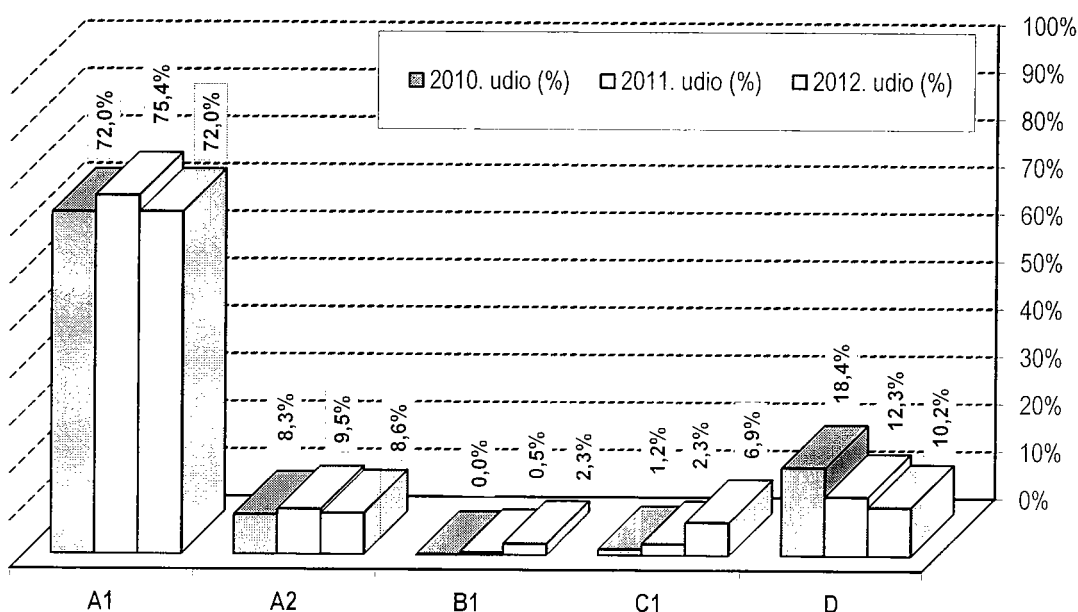
Tablica 6. Potpore prema instrumentima dodjele za razdoblje 2010. – 2012. (uključena poljoprivreda i ribarstvo)

	2010.			2011.			2012.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
A1	6.753,3	926,9	71,98	6.810,7	916,1	75,42	6.337,6	843,1	72,03
A2	778,0	106,8	8,29	853,7	114,8	9,45	760,1	101,1	8,64
B	3,5	0,5	0,04	42,7	5,7	0,47	201,7	26,8	2,29
C1	115,9	15,9	1,24	207,7	27,9	2,30	604,8	80,5	6,87
D	1.730,9	237,6	18,45	1.115,2	150,0	12,35	894,0	118,9	10,16
	9.381,6	1.287,6	100,00	9.030,0	1.214,7	100,00	8.798,2	1.170,4	100,00

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Slika 8. prikazuje udjele ukupno dodijeljenih potpora u Republici Hrvatskoj, prema instrumentima dodjele u postocima, u razdoblju od 2010. do 2012.

Slika 8. Ukupne potpore prema instrumentima za razdoblje 2010. – 2012.

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

2.4. Državna jamstva kao instrument potpore

Najveći dio državnih jamstava izdanih u 2012. u iznosu od 5.590,9 milijuna kuna, sukladno prikazu iz Tablice 7., odnosi se na jamstva u iznosu od 4.501,7 milijuna kuna, koja u sebi ne sadrže državne potpore, odnosno riječ je o jamstvima, koja su izdana za financiranje izgradnje cestovne, željezničke i lučke infrastrukture, poduzetnicima koji nisu u teškoćama i slično.

Tablica 7. Državna jamstva za razdoblje 2010. – 2012. (u milijunima kuna)

Redni broj	Opis	2010.	2011.	2012.
1.	Izdana jamstva	9.628,5	10.346,0	5.590,9
2.	Izdana jamstva bez elementa potpore	6.398,7	9.283,8	4.501,7
3.	Izdana jamstva s elementom potpore (1.-2.)	3.229,8	1.062,2	1.089,2
4.	Potpore u izdanim jamstvima s elementom potpore (3.)	1.388,2	860,0	674,9
5.	Protestirana jamstva s elementom potpore*	323,3	241,9	196,3
6.	Ostala jamstva**	19,4	13,3	22,9
7.	Ukupna potpora u jamstvima (4.+5.+6.)	1.730,9	1.115,2	894,1

Izvor: Ministarstvo financija i drugi davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

*Protestirana državna jamstva s elementom potpore isključuju državna jamstva protestirana za brodogradilišta.

**Davatelji jedinice lokalne i područne samouprave.

Od ukupno izdanih državnih jamstava u 2012., iznos od 1.089,2 milijuna kuna obuhvaća ona izdana jamstva koja u sebi sadrže elemente državnih potpora, te je u konkretnom iznosu izdanih državnih jamstava s elementima potpora sadržana državna potpora od 674,9 milijuna kuna (Tablica 7.).

Iznos potpore od 674,9 milijuna kuna obuhvaća sljedeće: 563,1 milijun kuna izdanih državnih jamstava za financijsku konsolidaciju i zbrinjavanje viška zaposlenih u poduzetnicima HŽ Cargo d.o.o. i HŽ Putnički prijevoz d.o.o., 43,2 milijuna kuna izdanih jamstava za podmirenje dospjelih tekućih troškova poslovanja tijekom razdoblja sanacije poduzetnika Imunološki zavod d.d., 37,3 milijuna kuna jamstava za isplatu plaća radnicima poduzetnika u teškoćama Dioki d.d. i Dina-Petrokemija d.d., 30,7 milijuna kuna jamstava za avanse za financijsko praćenje gradnje broda u Brodosplitu d.o.o. i Uljanik Brodogradilištu d.d., te 0,6 milijuna kuna za osiguranje izložbe u Galeriji Klovićevi dvori.

Detaljnije, u slučaju poduzetnika HŽ Cargo d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o., Imunološki zavod d.d., Dioki d.d. i Dina-Petrokemija d.d., Agencija je za potrebe izrade ovog Izvješća procijenila da izdana državna jamstva u stopostotnom izdanom iznosu predstavljaju državnu potporu s obzirom da postoji znatna vjerojatnost da će jamstva biti protestirana jer je riječ o poduzetnicima u teškoćama.¹⁴ S druge strane, budući da je riječ o izdanim državnim jamstvima za avanse za financiranje gradnje brodova u Brodogradilištu Brodosplit d.o.o.¹⁵ i Uljanik Brodogradilištu d.d.¹⁶, za koja je mala vjerojatnost da će biti protestirana, te s obzirom da se na avanse u pravilu ne plaća kamata, za iznos državne potpore Agencija je procijenila da bi bio jednak tržišnoj kamati, koja bi bila plaćena za avans, kako je izračunato u skladu s odredbama Odluke o objavljivanju pravila o utvrđivanju referentne i diskontne stope („Narodne novine“, broj: 114/08). U slučaju osiguranja izložbi „Julije Klović“ i „Refleksije vremena“ u Galeriji Klovićevi dvori, Agencija je, temeljem dostupnih podataka, procijenila da iznos državne potpore iznosi 0,7 posto od iznosa izdanog jamstva¹⁷.

Iz Tablice 7. proizlazi i da je u 2012. protestirano 196,3 milijuna kuna državnih jamstava koja u sebi sadrže elemente državnih potpora. Ta jamstva obuhvaćaju 172,3 milijuna

¹⁴ Dana 27. lipnja 2013. Agencija je na zahtjev Ministarstva gospodarstva, rješenjem odobrila navedeno jamstvo kao državnu potporu za restrukturiranje poduzetnika Imunološki zavod d.d. U prosincu 2012. Agencija je od Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture zaprimila Program restrukturiranja društava HŽ Holdinga d.o.o., no s obzirom da joj prije stupanja na snagu Zakona iz 2013., 1. srpnja 2013. nije bila dostavljena sva potrebna dokumentacija za okončanje konkretnog postupka, Agencija nije mogla donijeti odluku u konkretnom predmetu, te je temeljem članka 17. stavka 1. tog Zakona postupak obustavila. Konkretna državna jamstva za poduzetnika Dioki d.d. i Dina-Petrokemija d.d. za avansno plaćanje investitora za isplatu plaća radnicima, koja su izdana u 2012., Agenciji nisu bila dostavljena na ocjenu.

¹⁵ Agencija je 13. listopada 2011. rješenjem odobrila državne potpore za restrukturiranje Brodograđevne industrije Split d.d. u ukupnom iznosu od 6.623.023.898 kuna („Narodne novine“, broj 17/12), što obuhvaća potpore dodijeljene u razdoblju od 1. ožujka 2006. do završetka procesa restrukturiranja.

¹⁶ Predmetno državno jamstvo za avans za financijsko praćenje gradnje broda novogradnje 491 u iznosu 91,1 milijun kuna za Uljanik Brodogradilište d.d. izdano je 14. prosinca 2012. Zbog dostavljanja nepotpune dokumentacije, u srpnju 2013. Agencija je sukladno članku 17. stavku 1. Zakona iz 2013. rješenjem obustavila postupak davanja odobrenja na isto jamstvo iz razloga što nije, unatoč postojanju određenih pokazatelja, nedvojbeno mogla utvrditi smatra li se poduzetnik Uljanik Brodogradilište d.d. poduzetnikom u teškoćama. Osim ovog jamstva, prethodno je 27. srpnja 2012. za Uljanik Brodogradilište d.d. izdano i državno jamstvo za avans za financijsko praćenje gradnje broda novogradnje 490 u iznosu 97,5 milijuna kuna, te 3. kolovoza 2012. državno jamstvo za isto brodogradilište za obrtna sredstva za zatvaranje rata i kamata po ugovoru o kreditu s Deutsche Bank AG, London u iznosu 73,6 milijuna kuna. S obzirom da je rješenjem od 26. srpnja 2012. Agencija utvrdila da se konkretno jamstvo u iznosu 97,5 milijuna kuna ne odnosi na državnu potporu u smislu Zakona, jer Uljanik Brodogradilište d.d. u to vrijeme nije smatran poduzetnikom u teškoćama, spomenuti iznosi jamstava za Uljanik Brodogradilište d.d. nisu uračunati u ukupan iznos potpora te nisu prikazani u Tablici 7.

¹⁷ Sukladno odlukama, odnosno praksi Europske komisije, u konkretnom slučaju iznos državne potpore bio bi jednak iznosu koliko bi bila plaćena premija osiguranja izložbe kod privatnog osiguravatelja, kada ne bi državnog jamstva.

kuna danih za poticanje djelatnosti prometa, te 24 milijuna kuna danih za poticanje djelatnosti turizma.

Točnije, u 2012. u sektoru prometa protestirana su državna jamstva dana poduzetnicima Croatia Airlines d.d. u iznosu od 165 milijuna kuna i HŽ Cargo d.o.o. u iznosu od 7,3 milijuna kuna, a u sektoru turizma protestirana su jamstva za poduzetnike Hoteli Živogošće u iznosu od 5,5 milijuna kuna, Hoteli Podgora 3,7 milijuna kuna, Hotel Medena 3,6 milijuna kuna, Vis 2,9 milijuna kuna, Apartmani Medena 2,6 milijuna kuna, Lječilište Topusko 2,1 milijun kuna, Modra špilja 1,6 milijuna kuna, Hum 1,6 milijuna kuna i Šolta HT 0,4 milijuna kuna.

Preostali iznos jamstava prikazanih u Tablici 7. obuhvaća jamstva koja su pojedinim korisnicima potpora u 2012. dodijelile jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave u iznosu od 22,9 milijuna kuna.

Iz svega navedenog proizlazi da zbroj potpora sadržanih u izdanim i protestiranim državnim jamstvima s elementom potpore te jamstvima dodijeljenim od jedinica lokalne i područne samouprave u 2012. daje ukupan iznos potpore od 894,1 milijun kuna.

U 2012. je u odnosu na 2011., a osobito u odnosu na 2010. vidljiva pozitivna tendencija smanjenja ukupnog iznosa potpore sadržane u jamstvima. Tako je u 2012. dodijeljeno za 19,8 posto potpora sadržanih u jamstvima manje nego u 2011., odnosno za 48,3 posto potpora u jamstvima manje nego u 2010., i to ponajprije zbog smanjenog iznosa izdanih državnih jamstava za brodogradnju.

Iz podataka iz Tablice 8. vidljivo je da je u 2012. protestirano ukupno 484,6 milijuna kuna državnih jamstava, od čega se 196,3 milijuna kuna odnosi na protestirana jamstva, koja u sebi sadrže elemente potpora, dok preostalih 288,3 milijuna kuna obuhvaća protestirana jamstva za hrvatska brodogradilišta.

Tablica 8. Stopa rizika protestiranja državnih jamstava za razdoblje 2010. – 2012. (u milijunima kuna)

Redni broj	Opis	2010.	2011.	2012.
1.	Izdana jamstva s elementom potpore	3.229,8	1.062,2	1.089,2
2.	Protestirana jamstva za brodogradnju	772,2	1.268,3	288,3
3.	Protestirana jamstva s elementom potpore	323,3	241,9	196,3
4.	Ukupna protestirana jamstva (2.+3.)	1.095,5	1.510,2	484,6
5.	Stopa rizika bez brodogradnje (3./1.)	10,01%	22,77%	18,02%

Izvor: Ministarstvo financija; podaci obrađeni u AZTN-u

Protestirana državna jamstva za brodogradilišta ne smatraju se državnim potporama u godini kada su protestirana, već su uračunata u ukupan iznos danih potpora u godini njihova izdavanja. Ova metodologija je korištena iz razloga jer se sukladno pravilima državna potpora smatra dodijeljenom u trenutku kada je jamstvo dano, a ne kada je ono pozvano na naplatu.

Iz Tablice 8. razvidan je pozitivan trend kod protestiranih jamstava s elementom potpore, te je s tim u vezi nastupilo i smanjenje stope rizika protestiranja državnih jamstava (isključujući brodogradnju) s 22,77 posto u 2011. na 18,02 posto u 2012.

Državna jamstva uobičajeno su povezana s određenim zajmovima ili financijskim transakcijama. Sukladno odredbama Odluke o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava („Narodne novine“, broj: 39/09)¹⁸ smatra se da je u pravilu zajmoprimac korisnik potpore, ali to pod određenim uvjetima može biti i zajmodavac.

Ukoliko su zadovoljena sva četiri preduvjeta, pojedinačna jamstva ne sadrže državu potporu: korisnik kredita nije u teškoćama; konkretno jamstvo povezano je s financijskom obvezom, fiksnog je iznosa i vremenski ograničeno; jamstvo ne pokriva više od 80 posto neotplaćenog kredita; za jamstvo se plaća tržišna cijena. U slučaju programa državnih jamstava i drugi preduvjeti iz Odluke o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava moraju biti zadovoljeni kako bi se isključila mogućnost da ono sadrži državnu potporu.

Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava uređuje i pravila za dodjelu pojedinačnih i programa jamstava za male i srednje poduzetnike u kojem slučaju je predviđen pojednostavljeni postupak ocjenjivanja uključuje li konkretno jamstvo potporu. Ta državna jamstva ne uključuju elemente državnih potpora ukoliko se za iznos, za koji se izdaje državno jamstvo, plaća minimalna godišnja marža, odnosno „premija sigurne luke“, sukladna financijskoj kategorizaciji korisnika kredita.

Ukoliko jamstvo nije dodijeljeno u skladu s takozvanim „načelom ulagatelja u tržišnom gospodarstvu“, tada takvo jamstvo uključuje elemente potpora, pri čemu se potpora u jamstvu izračunava kao razlika između više tržišne cijene državnog jamstva i niže konkretne cijene koju korisnik za to državno jamstvo plaća. Smatra se da je potpora dana kada je jamstvo izdano, a ne kada su izvršena plaćanja u skladu s uvjetima iz jamstva ili kada je jamstvo pozvano na naplatu.

¹⁸ Odluka sadrži prijevod na hrvatski jezik Obavijesti Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (52008XC0620(02), SL C 155, 20. lipnja 2008., str. 10. – 22.) i Ispravka Obavijesti Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (52008XC0620(02)R(01), SL C 244, 25. rujna 2008., str. 32. – 32.). Stupanjem na snagu Zakona iz 2013., ova je Odluka prestala važiti, te se s danom pristupanja EU, u Republici Hrvatskoj izravno primjenjuje spomenuta Obavijest Komisije.

3. DRŽAVNE POTPORE POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU

U 2012., sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su potpore u iznosu od 3.542,7 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje za 701,1 milijun kuna odnosno 16,5 posto u odnosu na 2011. kada su potpore iznosile 4.243,8 milijuna kuna, te za 503,4 milijuna kuna ili 12,4 posto u odnosu na 2010. kada su iznosile 4.046,1 milijun kuna.

Potpore dodijeljene poljoprivredi i ribarstvu u 2012. imaju udio u ukupnim potporama oko 40,3 posto, što je smanjenje u odnosu i na 2011. kada je taj udio iznosio 47 posto i na 2010. kada je iznosio 43,1 posto, te je samim time i manji udio tih potpora u BDP-u, koji u 2012. iznosi oko 1,1 posto.

Tablica 9. Ukupne potpore i potpore poljoprivredi i ribarstvu za razdoblje 2010. – 2012.

Poljoprivreda i ribarstvo	2010.		2011.		2012.		Indeks	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	2011./2010.	2012./2011.
Ukupne potpore	9.381,6	1.287,6	9.030,0	1.214,7	8.798,2	1.170,4	96,3	97,4
Potpore poljoprivredi i ribarstvu	4.046,1	555,3	4.243,8	570,8	3.542,7	471,3	104,9	83,5
udio (%) u ukupnim potporama	43,13%		47,00%		40,27%		109,0	85,7
udio (%) u BDP-u	1,25%		1,29%		1,07%		102,9	83,5

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede, AUDIO; podaci obrađeni u AZTN-u

Iako je Agencija za potrebe izrade Izvješća prikazala i podatke o dodijeljenim potporama sektoru poljoprivrede i ribarstva, ona sukladno Zakonu iz 2005. nije nadležna za odobravanje potpora sektoru poljoprivrede i ribarstva, uključujući prehrambenu industriju, industriju pića i duhansku industriju, međutim Agencija je dužna objaviti podatke o ovim potporama na osnovu dostavljenih podataka od strane Ministarstva financija, Ministarstva poljoprivrede te Agencije za upravljanje državnom imovinom.

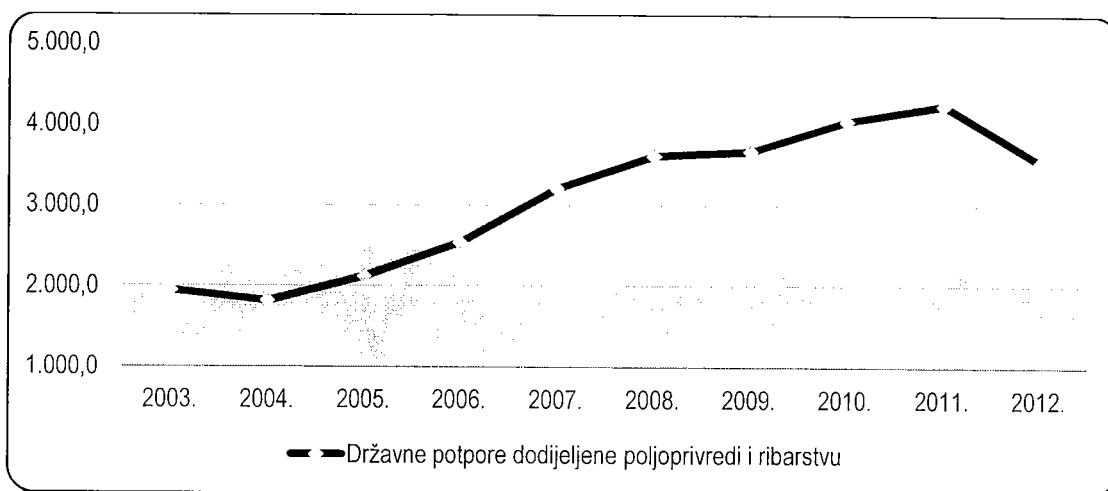
Potpore poljoprivredi i ribarstvu u 2012. su dodjeljivane najvećim dijelom putem subvencije u iznosu 3.136,1 milijun kuna što čini 88,5 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama poljoprivredi i ribarstvu, kroz porezne olakšice dodijeljeno je 384,2 milijuna kuna (10,8 posto udjela), te 22,4 milijuna kuna (0,6 posto udjela) dodijeljeno je putem zajmova poduzetnicima u teškoćama.

Potpore sektoru poljoprivrede i ribarstva u 2012., koje su realizirane putem subvencija, odnose se na sljedeće programe i ciljeve: Poticanje poljoprivredne proizvodnje i intervencije na tržištu 2.572 milijuna kuna, Investicijska potpora u poljoprivredi 320,7 milijuna kuna, IPARD 125,3 milijuna kuna, Potpora dohotku nekomercijalnim poljoprivrednicima 85,7 milijuna kuna, Zaštićene pasmine 22,8 milijuna kuna, Razvoj sela i seoskog prostora 6,4 milijuna kuna, Manifestacije i sajmovi 3,1 milijun kuna te Prilagodba ribarske flote 51.271 kunu.

Potpore realizirane kroz porezne olakšice odnose se na potrošnju tzv. plavog diesela u iznosu od 384,2 milijuna kuna.

U 2012. Agencija za upravljanje državnom imovinom, dodijelila je zajmove poduzetnicima u teškoćama u iznosu od 22,4 milijuna kuna temeljem pozajmica i otpisa. AUDIO je iznos potpore kod kratkoročnih pozajmica izračunao i prikazao u iznosu od 20 posto vrijednosti odobrenog zajma i to u ukupnom iznosu od 4,5 milijuna kuna, međutim s obzirom kako se radi o pozajmicama koje nisu vraćene, a sigurna je vjerojatnost da i neće biti vraćene, Agencija smatra kako je ukupan iznos pozajmica zapravo potpora, i to u iznosu od 22,4 milijuna kuna. Navedene potpore odnose se na poduzetnike: Dalmacijavino d.d. Split 3,8 milijuna kuna, Dalmacijavino d.d. u stečaju Split 3,6 milijuna kuna, Agroduhan d.o.o. Slatina 12 milijuna kuna, te na poduzetnika Kaštelanski staklenici d.d. Kaštel Štafilić 3 milijuna kuna.

Slika 9. Ukupno dodijeljene potpore poljoprivredi i ribarstvu za razdoblje 2003. – 2012. (u milijunima kuna)

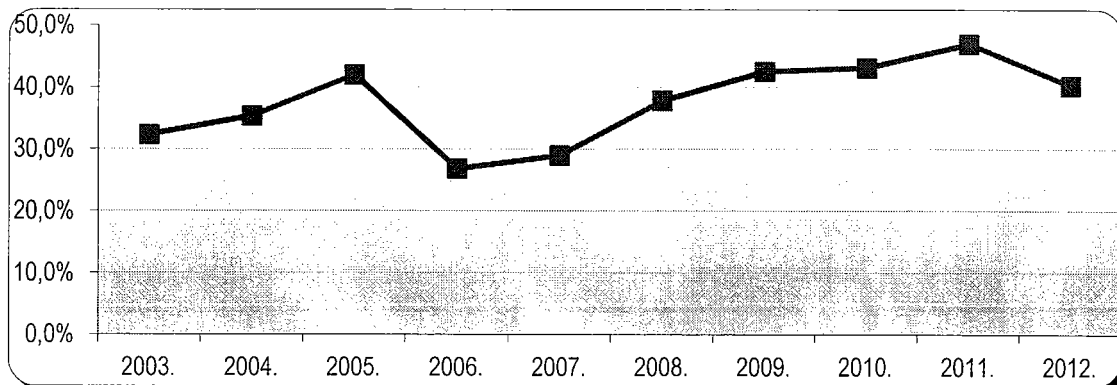

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede, AUDIO; podaci obrađeni u AZTN-u

Na Slici 9. prikazane su ukupno dodijeljene potpore poljoprivredi i ribarstvu u milijunima kuna za razdoblje od 2003. do 2012., gdje je nakon dugo godina kontinuiranog rasta navedenih potpora, u 2012. primjetan vidljiv pad odnosno smanjenje dodijeljenih potpora poljoprivredi i ribarstvu. Potpore su imale kontinuirani rast i to od 2004. kada su iznosile 1.819,8 milijuna kuna pa sve do 2011. kada su iznosile 4.243,8 milijuna kuna, te je vidljivo smanjenje tih potpora za 16,5 posto u 2012.

Na Slici 10., koja prikazuje udio potpora poljoprivredi i ribarstvu u ukupnim potporama za razdoblje od 2003. do 2012. u postotcima, vidljivo je smanjenje udjela navedenih potpora u 2012. Od kontinuiranog rasta udjela od 2003. do 2005., te velikog smanjenja u 2006. u odnosu na 2005., te nakon toga ponovo kontinuiranog rasta od 2006. do 2011., taj udio potpora je u odnosu na 2011. Smanjen, i u 2012. iznosi 40,3 posto.

Slika 10. Udio potpora poljoprivredi i ribarstvu u ukupnim potporama za razdoblje 2003. – 2012. (%)

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede, AUDIO; podaci obrađeni u AZTN-u

4. DRŽAVNE POTPORE INDUSTRIJI I USLUGAMA

Dodijeljene potpore sektoru industrije i usluga u 2012. ukupno iznose 5.255,5 milijuna kuna, što je povećanje za 9,8 posto donosno 469,3 milijuna kuna u odnosu na 2011. kada su te potpore iznosile 4.786,2 milijuna kuna, te smanjenje za 1,5 posto ili 80 milijuna kuna u odnosu na 2010., kada su potpore iznosile 5.335,5 milijuna kuna.

Udio navedenih potpora u promatranom razdoblju od 2010. do 2012. u ukupno dodijeljenim potporama, kontinuirano u prosijeku iznosi preko 50 posto, te u 2012. taj udio iznosi 59,7 posto, u 2011. udio iznosi 53 posto te je za 9,8 posto manji u odnosu na 2012., a udio u 2010. iznosi 56,9 posto.

Što se tiče same strukture potpora u sektoru industrije i usluga, promatrano u razdoblju od 2010. do 2012., sektorske potpore su kontinuirano dodjeljivane u daleko većem iznosu od horizontalnih potpora, što u stvari predstavlja negativan trend. Tako je i slučaj u 2012., gdje u sektoru industrije i usluga u ukupnom iznosu potpora od 5.255,5 milijuna kuna, 69,8 posto udjela tih potpora čine potpore dodijeljene posebnim sektorima, a tek 30,2 posto udjela čine horizontalne potpore.

U 2012. potpore dodijeljene posebnim sektorima dodijeljene su u iznosu od 3.670 milijuna kuna što predstavlja povećanje za 4,5 posto u odnosu na 2011. kada su te potpore iznosile 3.513,6 milijuna kuna, te smanjenje za 12 posto u odnosu na 2010. kada su te potpore iznosile 4.172 milijuna kuna. Samo smanjenje navedenih potpora u 2012. u odnosu na 2011. u većem dijelu se odnosi na smanjenje potpora sektoru brodogradnje za 31 posto i potpora za turizam za 46,6 posto.

Također, istovremeno u 2012., horizontalne potpore dodijeljene su u ukupnom iznosu od 1.585,5 milijuna kuna pri čemu se na horizontalne potpore u užem smislu¹⁹ odnosi 1.114,3 milijuna kuna, na regionalne potpore 231,3 milijuna kuna, te na potpore na lokalnoj razini 239,9 milijuna kuna.

Horizontalne potpore, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, su u 2012. više za 24,6 posto u odnosu na 2011., a u odnosu na 2010. za 36,3 posto. Najveći dio iznosa koji se odnosi na povećanje horizontalnih potpora u 2012., a u odnosu na 2011., vezan je za povećanje potpora malim i srednjim poduzetnicima za 116,7 posto, za zapošljavanje 37,1 posto, za zaštitu okoliša i uštedu energije 29,5 posto, za kulturu 22,5 posto te za potpore na lokalnoj razini 56,5 posto.

¹⁹ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i očuvanje energije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje, kulturu, razvoj širokopojskih mreža i olakšanje pristupa kapitalu zbog krize.

Tablica 10. Potpore industriji i uslugama za razdoblje 2010. – 2012.

Kategorija	2010.			2011.			2012.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
Industrija i usluge	5.335,5	732,3	56,87	4.786,2	643,8	53,00	5.255,5	699,1	59,73
1. <i>Sektorske potpore</i>	4.172,0	572,6	44,47	3.513,6	472,6	38,91	3.670,0	488,2	41,71
2. <i>Horizontalne potpore</i>	1.163,5	159,7	12,40	1.272,6	171,2	14,09	1.585,5	210,9	18,02
2.1. <i>horizontalni ciljevi</i>	625,3	85,8	6,67	715,7	96,3	7,93	1.114,3	148,2	12,67
2.2. <i>regionalne potpore</i>	309,1	42,4	3,29	403,6	54,3	4,47	231,3	30,8	2,63
2.3. <i>potpore na lokalnoj razini</i>	229,1	31,4	2,44	153,3	20,6	1,70	239,9	31,9	2,73

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

4.1. Horizontalne potpore

Prema EU metodologiji praćenja potpora, horizontalnim potporama se smatraju potpore za horizontalne ciljeve u „užem“ smislu, regionalne potpore i potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

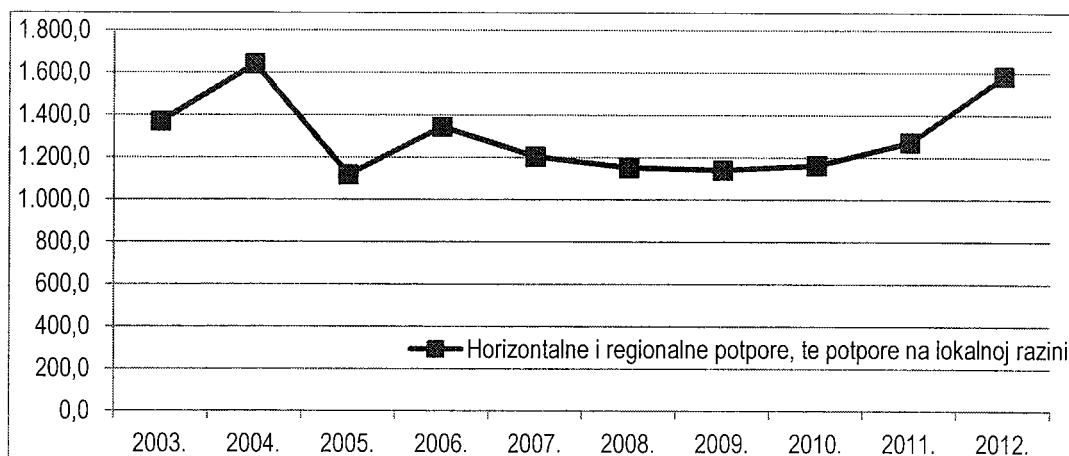
Horizontalne potpore u 2012. dodijeljene su u ukupnom iznosu od 1.585,5 milijuna kuna, što je povećanje za 24,6 posto ili 312,9 milijuna kuna u odnosu na 2011., kada su potpore iznosile 1.272,6 milijuna kuna, te povećanje za 36,3 posto ili 422 milijuna kuna u odnosu na 2010., kada su potpore iznosile 1.163,5 milijuna kuna. Time je vidljiv kontinuirani pozitivan trend rasta dodijeljenih horizontalnih potpora.

Ukupan iznos od 1.585,5 milijuna kuna koji je u 2012. dodijeljen horizontalnim potporama, čini iznos dodijeljen horizontalnim potporama u užem smislu²⁰ od 1.114,3 milijuna kuna, regionalnim potporama 231,3 milijuna kuna, te iznos potpora na lokalnoj razini od 239,9 milijuna kuna.

Na Slici 11. prikazan je tijek kretanja ukupnih horizontalnih potpora, uključujući i regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini u razdoblju od 2003. do 2012., u milijunima kuna.

²⁰ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i očuvanje energije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje, kulturu, razvoj širokopojsnih mreža i olakšanje pristupa kapitalu radi krize.

Slika 11. Horizontalne potpore u razdoblju 2003. – 2012. (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Horizontalne potpore u „užem smislu“

Pod nazivom horizontalne potpore u „užem smislu“, smatramo potpore dodijeljene horizontalnim ciljevima kao što su potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, za zaštitu okoliša i uštedu energije, potpore malim i srednjim poduzetnicima, za usavršavanje, zapošljavanje, za kulturu i očuvanje kulturne baštine, za podupiranje pristupa financiranju u krizi te razvoja širokopojsnih mreža.

U 2012., potpore dodijeljene horizontalnim ciljevima u „užem smislu“ iznose 1.114,3 milijuna kuna te su više za 55,7 posto ili 398,6 milijuna kuna u odnosu na 2011. kada su iznosile 715,7 milijuna kuna. Također, više su za 78,2 posto ili 489 milijuna kuna u odnosu na 2010. kada su iznosile 625,3 milijuna kuna. U promatranom razdoblju od 2010. do 2012. vidljiv je rast tih potpora, iako prije navedenih razdoblja nije bio takav pozitivan trend. Što se tiče same 2012., razlog rasta navedenih potpora u odnosu na prethodno razdoblje je povećanje potpora: za zaštitu okoliša i uštedu energije za 29,5 posto, malim i srednjim poduzetnicima za 116,7 posto, za zapošljavanje 37,1 posto te za kulturu 22,5 posto. Potpore koje bilježe pad su potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, usavršavanje i razvoj širokopojsnih mreža, dok potpore za podupiranje pristupa financiranju u krizi u 2012. nisu dodjeljivane.

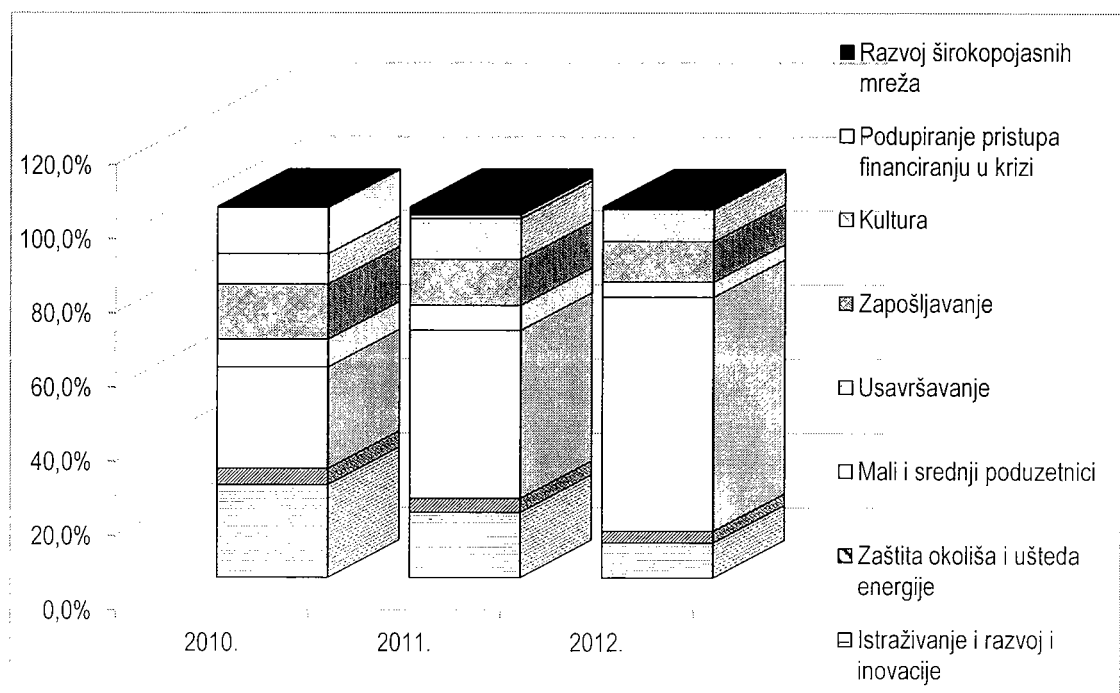
Udio horizontalnih potpora u BDP-u u 2012. iznosi preko 0,3 posto, dok taj udio u 2011. iznosi preko 0,2 posto, te udio nešto manji od 0,2 odnosi se na 2010. Udio horizontalnih potpora u ukupno dodijeljenim potporama sektoru industrije i usluga u 2012. iznosi 21,2 posto, u 2011. iznosi 15 posto, u 2010. iznosi 11,7 posto, dok udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u 2012. iznosi 12,7 posto, u 2011. iznosi 7,9 posto, te u 2010. iznosi 6,7 posto.

Tablica 11. Horizontalne potpore za razdoblje 2010. – 2012. (bez regionalnih potpora i potpora na lokalnoj razini)

Horizontalne državne potpore	2010.			2011.			2012.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)
Istraživanje i razvoj i inovacije	156,2	21,4	0,05	125,6	16,9	0,04	104,8	13,9	0,03
Zaštita okoliša i ušteda energije	27,3	3,7	0,01	26,8	3,6	0,01	34,7	4,6	0,01
Mali i srednji poduzetnici	170,9	23,5	0,05	324,5	43,6	0,10	703,3	93,6	0,21
Usavršavanje	46,9	6,4	0,01	48,1	6,5	0,01	45,6	6,1	0,01
Zapošljavanje	93,1	12,8	0,03	88,8	11,9	0,03	121,7	16,2	0,04
Kultura	51,4	7,1	0,02	79,1	10,6	0,02	96,9	12,9	0,03
Podupiranje pristupa financiranju u krizi	78,1	10,7	0,02	6,8	0,9	0,00	-	-	-
Razvoj širokopoljnih mreža	1,4	0,2	0,00	16,0	2,2	0,00	7,3	1,0	0,00
UKUPNO	625,3	85,8	0,19	715,7	96,3	0,22	1.114,3	148,2	0,34

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

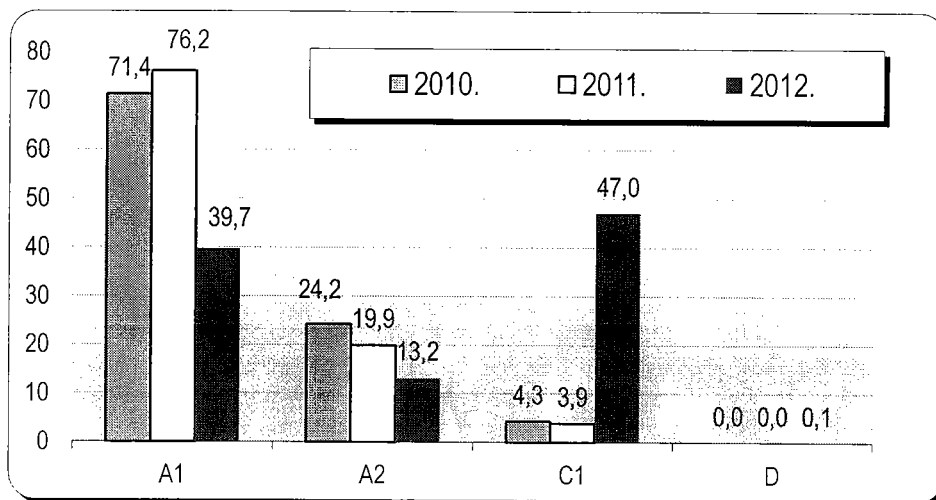
Slika 12. Struktura horizontalnih potpora za razdoblje 2010. – 2012. (%)

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Potpore za horizontalne ciljeve u 2012., najvećim dijelom dodijeljene su u obliku povoljnih zajmova s udjelom u horizontalnim ciljevima od 47 posto, zatim slijede subvencije s udjelom od 39,7 posto, porezne olakšice s udjelom od 13,2 posto te jamstva s udjelom od 0,1 posto.

Slika 13. Horizontalne potpore prema instrumentima dodjele²¹ za razdoblje 2010. – 2012. (%)

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

4.1.1. Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije

U 2012. potpore za istraživanje i razvoj i inovacije dodijeljene su u iznosu od 104,8 milijuna kuna, što je manje za 16,6 posto ili 20,8 milijuna kuna u odnosu na 2011. kada su iznosile 125,6 milijuna kuna, i za 32,9 posto ili 51,4 milijuna kuna manje u odnosu na 2010. Navedene potpore su u 2012. u najvećoj mjeri dodjeljivane u obliku poreznih olakšica i to u iznosu od 101,2 milijuna kuna te putem subvencija u iznosu od 3,6 milijuna kuna.

Tablica 12. Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije za razdoblje 2010. – 2012.

Istraživanje i razvoj i inovacije	2010.		2011.		2012.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	51,5	7,1	29,3	3,9	3,6	0,4
A2 porezne olakšice	104,7	14,4	96,3	13,0	101,2	13,5
UKUPNO	156,2	21,4	125,6	16,9	104,8	13,9
udio (%) u horizontalnim ciljevima	24,98		17,55		9,41	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	2,93		2,62		1,99	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	1,66		1,39		1,19	
udio (%) u BDP-u	0,05		0,04		0,03	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

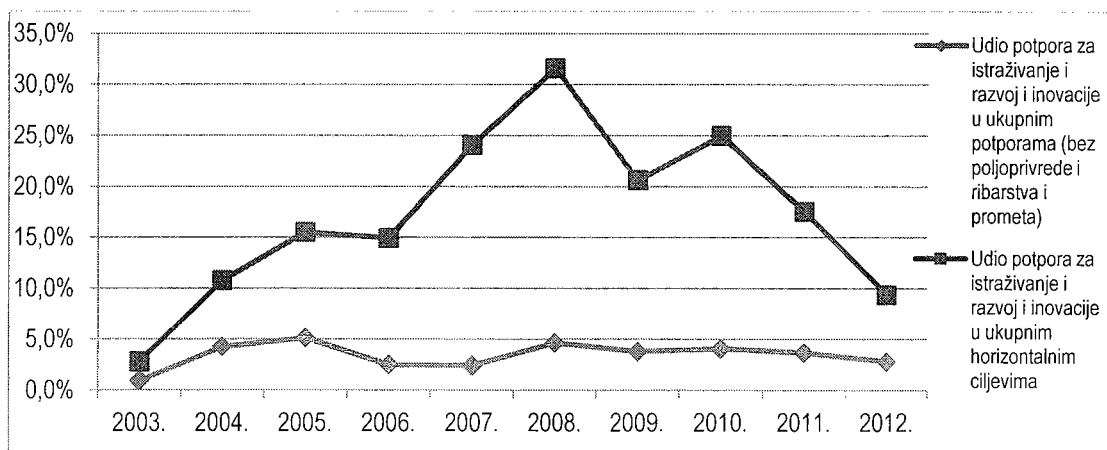
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta dodijelilo je potpore za istraživanje i razvoj i inovacije u iznosu od 101,2 milijuna kuna temeljem odredbi o poreznim olakšicama sadržanim u Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju te je 3,6 milijuna

²¹ A1 subvencije, A2 porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice, C1 povoljni zajmovi, D jamstva.

kuna subvencija dodijelilo sukladno Smjernicama za poticanje inovacijskog tehnološkog sustava, a poduzetnici koji su ih koristili su: Recro-net d.o.o., El-Koncept d.o.o., Horizont Internacional d.o.o., CTP projekt d.o.o., TEB Kompleksni sustavi i rješenja d.o.o., Tekstilno-tehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, OIKON d.o.o., Galeb d.d., Hand studio d.o.o. i ostali.

Udio potpora za istraživanje i razvoj i inovacije u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznose tek 1,2 posto, a taj udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 2 posto, te nam taj podatak ukazuje na nedovoljno ulaganje u istraživačko – razvojne poduhvate. Međutim, ovi podaci se ne odnose na potpore za istraživanje i razvoj i inovacije koje se dodjeljuju znanstvenim institucijama ili njihovim istraživačkim centrima.

Slika 14. Udio potpora za istraživanje i razvoj i inovacije za razdoblje 2003. – 2012. u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa) te u ukupnim horizontalnim ciljevima (%)

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Na osnovi pravila sadržanih u Odluci o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora („Narodne novine“, broj: 37/09)²² moguće je dodijeliti potpore za poticanje istraživanja, razvoja i inovacija pod uvjetom da njihov bruto ekvivalent ne prelazi iznose koji su utvrđeni ovom Odlukom.

Potpore se mogu dodijeliti i temeljem pravila sadržanih u Odluci o objavljivanju pravila o državnim potporama za istraživanje i razvoj i inovacije („Narodne novine“, broj 84/07)²³ pri čemu dozvoljeni intenziteti potpora iznose: do 100 posto opravdanih troškova u slučaju temeljnih istraživanja; do 70 posto opravdanih troškova za male, 60 posto za srednje i 50 posto za velike poduzetnike u

²² U Odluci je sadržan prijevod na hrvatski jezik Uredbe Komisije Europskih zajednica (nadalje: EZ-a), br. 800/2008, od 6. kolovoza 2008. kojom se određene kategorije potpora proglašavaju usklađenima sa zajedničkim tržištem pri primjeni članaka 87. i 88. Ugovora (Opća uredba o skupnim izuzećima) (32008R0800, SL L 214, 9. kolovoza 2008., str. 3. – 47.). Ova Uredba će se primjenjivati do 31. prosinca 2013.

²³ Temeljem ove Odluke preveden je na hrvatski jezik Okvir Zajednice za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije (SL C 323, 30. prosinca 2006., str. 1. – 26.), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2007., a primjenjivat će se do 31. prosinca 2013.

slučaju primijenjenih istraživanja; do 45 posto opravdanih troškova za male, do 35 posto za srednje i do 25 posto za velike poduzetnike u slučaju razvojnih istraživanja.

U slučaju provedbe studija o tehničkoj izvedivosti za troškove studija, koje su priprema za primijenjena istraživanja, malim i srednjim poduzetnicima potpore se mogu dodijeliti u intenzitetu do 75 posto i velikim poduzetnicima do 65 posto opravdanih troškova, a za troškove studija, koje su priprema za razvojna istraživanja, malim i srednjim poduzetnicima potpore se mogu dodijeliti u intenzitetu do 50 posto i velikim poduzetnicima do 40 posto opravdanih troškova.

Opravdani troškovi su oni koji se odnose na rad zaposlenih tehničara, istraživača i slično; opremu i instrumente; zemljišta i zgrade; savjetodavne i druge usluge; istraživanje, koje se provodi na osnovi ugovora, tehničkog znanja i patenta, koji se pribavljaju prema tržišnoj cijeni temeljem licence; te drugi operativni i opći troškovi.

Temeljem Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama za istraživanje i razvoj i inovacije državne potpore se pod određenim uvjetima mogu dodijeliti i: malim i srednjim poduzetnicima za pokriće troškova zaštite prava industrijskog vlasništva, mladim poduzetnicima za bavljenje inovacijama, za inovacije postupaka, za organizaciju poslovanja u uslužnom sektoru, za usluge pružanja savjeta o inovacijama, za usluge kojima se potiču inovacije, za unajmljivanje visoko stručnog kadra i za inovacijske clusterne.

4.1.2. Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije

U 2012. dodijeljen je iznos od 34,7 milijuna kuna potpora u obliku subvencija za zaštitu okoliša i uštedu energije, što predstavlja povećanje za 29,5 posto ili 7,9 milijuna kuna u odnosu na 2011., kada su iznosile 26,8 milijuna kuna, odnosno povećanje za 27,1 posto ili 7,4 milijuna kuna u odnosu na 2010. kada su iznosile 27,3 milijuna kuna.

Tablica 13. Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije za razdoblje 2010. – 2012.

Zaštita okoliša i očuvanje energije	2010.		2011.		2012.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	26,3	3,6	26,8	3,6	34,7	4,6
C1 povoljniji zajmovi	1,0	0,1	-	-	-	-
UKUPNO	27,3	3,7	26,8	3,6	34,7	4,6
udio (%) u horizontalnim ciljevima	4,37		3,74		3,11	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,51		0,56		0,66	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,29		0,30		0,39	
udio (%) u BDP-u	0,01		0,01		0,01	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije dodijelilo je Ministarstvo gospodarstva u obliku subvencija u iznosu od 250.000 kuna za razgradnju industrijskih kapaciteta poduzetnika Koksar d.o.o. Bakar, dok je Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture dodijelilo 34,5 milijuna kuna subvencija temeljem Programa gradnje brodova za hrvatske brodare u razdoblju od 2007. do 2011., za gradnju brodova s

dvostrukom oplatom za prijevoz nafte, naftnih derivata, ulja, zauljenih i otpadnih voda te brodova za rasute terete, s ciljem veće sigurnosti plovidbe i većim stupnjem zaštite mora i okoliša, a potpore su koristili poduzetnici: Jadroplov d.d. Split u iznosu od 16,5 milijuna kuna te Tankerska plovidba d.d. Zadar u iznosu od 18 milijuna kuna.

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost je i u 2012., kao i u prijašnjim razdobljima dodjeljivao potpore male vrijednosti za zaštitu okoliša i to u iznosu od 2,8 milijuna kuna, i to putem povoljnih zajmova 2 milijuna kuna i putem subvencija 784.876 kuna. *De minimis* potpore dodijeljene su temeljem Programa za financiranje i sufinanciranje projekata u području zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije. Ukoliko bi se navedene potpore u iznosu od 2,8 milijuna kuna pribrojile potporama za zaštitu okoliša i uštedu energije u iznosu od 34,7 milijuna kuna, ukupne potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije iznosile bi 37,5 milijuna kuna.

U skladu s odgovarajućim odredbama Odluke o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora („Narodne novine“, broj: 37/09) moguće je odobriti potpore za ulaganja u zaštitu okoliša u onim slučajevima kada bruto ekvivalent potpore ne prelazi utvrđeni prag kunske protuvrijednosti od 7,5 milijuna eura po poduzetniku i po projektu ulaganja.

Temeljem Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama za zaštitu okoliša („Narodne novine“, broj: 154/08)²⁴ potpore se mogu dodjeljivati u skladu s pravilima kako slijedi:

Potpore za poduzetnike povrh standarda Zajednice ili potpore koje povećavaju razinu zaštite okoliša u nedostatku standarda Zajednice, moguće je odobriti u intenzitetu do 50 posto za velike, do 60 posto za srednje i do 70 posto opravdanih troškova ulaganja za male poduzetnike, a opravdani troškovi su dodatni troškovi ulaganja potrebni da bi se dostigla viša razina zaštite okoliša od one koju zahtijevaju standardi Zajednice. U tom slučaju opravdano ulaganje može se izvršiti u obliku ulaganja u nematerijalnu i/ili materijalnu imovinu.

Za istraživanje zaštite okoliša potpore je moguće dodijeliti u intenzitetu do 50 posto za velike, do 60 posto za srednje i do 70 posto opravdanih troškova ulaganja za male poduzetnike.

U slučaju potpora za rano prilagođavanje budućim standardima Zajednice opravdanim troškovima smatraju se dodatni troškovi ulaganja, koji su nužni da se bi se ostvario stupanj zaštite okoliša, kojeg zahtijevaju standardi Zajednice, u usporedbi s postojećim stupnjem zaštite okoliša, kojeg se zahtijeva prije stupanja tog standarda na snagu. Ove potpore se mogu dodijeliti u intenzitetu do 15 posto za velike, do 20 posto za srednje i do 25 posto opravdanih troškova ulaganja za male poduzetnike pod uvjetom da se investicija izvrši i okonča u razdoblju duljem od tri godine prije obveznog dana prenošenja zakonodavstva ili dana stupanja standarda na snagu. Intenzitet potpore iznosi do 10 posto za velike, do 15 posto za srednje i do 20 posto za male poduzetnike pod uvjetom da se investicija izvrši i okonča u razdoblju između jedne i tri godine prije obveznog dana prenošenja ili dana stupanja standarda na snagu.

Za gospodarenje otpadom potpore se mogu dodijeliti u iznosu maksimalnog intenziteta do 50 posto za velike, do 60 posto za srednje i do 70 posto opravdanih troškova ulaganja za male

²⁴ Ova Odluka sadrži prijevod na hrvatski jezik Smjernica Zajednice o državnim potporama za zaštitu okoliša (52008XC0401(03), SL C 82, 1. travnja 2008.), koje će biti na snazi do 31. prosinca 2014.

poduzetnike, pri čemu su opravdani troškovi dodatni troškovi ulaganja potrebni da bi bila ostvarena investicija, koja bi za posljedicu imala gospodarenjem otpadom, koju snosi korisnik, u usporedbi s referentnom investicijom, odnosno konvencionalnom proizvodnjom istog kapaciteta, a koja ne podrazumijeva gospodarenje otpadom. Opravdani troškovi računaju se neto od koristi za poslovanje i troškova poslovanja, koji su vezani uz dodatno ulaganje i koji se javljaju tijekom prvih pet godina trajanja investicije.

Potpore za obnovljive izvore energije moguće je odobriti u obliku operativnih potpora i za investicije, a opravdani troškovi ulaganja obuhvaćaju dodatne troškove ulaganja, koje snosi korisnik u usporedbi s konvencionalnom elektranom ili konvencionalnim sustavom grijanja s istim kapacitetom u smislu efikasne proizvodnje energije. Intenziteti potpora za ulaganja iznose do 60 posto opravdanih troškova za velike, do 70 posto opravdanih troškova za srednje i do 80 posto opravdanih troškova za male poduzetnike.

Opravdani troškovi potpora za štednju energije moraju obuhvaćati dodatne troškove investicija nužne da bi se ostvarila štednja energije viša od stupnja kojeg zahtijevaju standardi Zajednice. Te je potpore moguće odobriti kao operativne potpore te kao potpore za investicije u maksimalnom intenzitetu do 60 posto za velike, 70 posto za srednje i 80 posto opravdanih troškova ulaganja za male poduzetnike.

Kada je riječ o potporama za postrojenja kogeneracije, pod opravdanim troškovima smatraju se dodatni troškovi ulaganja potrebni da bi se postiglo visokoučinkovito kogeneracijsko postrojenje u usporedbi s referentnim ulaganjem, a iste je moguće odobriti u obliku potpora za tekuće poslovanje i kao investicije do maksimalnih 60 posto intenziteta za velike, 70 posto za srednje i 80 posto opravdanih troškova ulaganja za male poduzetnike.

Davatelji mogu dodijeliti potpore za energetski učinkovito daljinsko grijanje uz uporabu konvencionalne energije za opravdane dodatne troškove ulaganja nužne za postizanje investicije, kojom bi se postiglo energetski učinkovito daljinsko grijanje u usporedbi s referentnom investicijom, u iznosu intenziteta potpore do 50 posto za velike, do 60 posto za srednje i do 70 posto opravdanih troškova ulaganja za male poduzetnike.

Sukladno pravilima, potpore za zbrinjavanje onečišćenih lokacija iznose do 100 posto opravdanih troškova, pri čemu se opravdani troškovi odnose na rashode zbrinjavanja umanjene za iznos povećanja vrijednosti zemljišta.

Da bi se utvrdili opravdani troškovi kod potpora za premještanje poduzetnika, potrebno je obuhvatiti sve koristi proizišle iz konkretnog premještanja (prihode od prodaje napuštenog zemljišta i druge), kao i sve troškove premještaja (rashode za nabavu zemljišta ili proizvodnog pogona istog kapaciteta, kakvo je bilo i napušteno postrojenje i druge). Ove se potpore mogu dati velikim poduzetnicima u iznosu do 50 posto, srednjim u iznosu do 60 posto i malim poduzetnicima u iznosu do 70 posto opravdanih troškova.

4.1.3. Potpore za zapošljavanje

Potpore za zapošljavanje u 2012. dodijeljene su u iznosu od 121,7 milijuna kuna putem subvencija, što predstavlja povećanje za 37,1 posto odnosno 32,9 milijuna kuna u odnosu na 2011., te povećanje za 30,7 posto odnosno 28,6 milijuna kuna u odnosu na 2010.

Tablica 14. Potpore za zapošljavanje za razdoblje 2010. – 2012.

Zapošljavanje	2010.		2011.		2012.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	93,1	12,8	88,8	11,9	121,7	16,2
UKUPNO	93,1	12,8	88,8	11,9	121,7	16,2
udio (%) u horizontalnim ciljevima	14,89		12,41		10,92	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,74		1,86		2,32	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,99		0,98		1,38	
udio (%) u BDP-u	0,03		0,03		0,04	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Hrvatski zavod za zapošljavanje je dodijelio 107,9 milijuna kuna subvencija kroz Nacionalni plan za poticanje zapošljavanja za 2011. i 2012., a najveći korisnici navedenih potpora su: City Ex d.o.o., Conex Trade d.o.o., KPMG Croatia d.o.o., Hidraulika Kutina d.d., OMCO Croatia d.o.o., SMID d.o.o., Utrda d.o.o., Ciprijanović d.o.o., Končar - mali električni strojevi d.d. i ostali.

Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom je putem poreznih olakšica dodijelio iznos od 13,8 milijuna kuna poduzetnicima kao što su: URIHO, DES Split, Suvenir Arbor Vitae d.o.o., Belišće d.d., Lada d.o.o., Tekop nova i Geneza d.o.o.

U 2012. su za zapošljavanje dodjeljivane i *de minimis* potpore u ukupnom iznosu od 30,3 milijuna kuna. Navedene potpore su dodjeljivali: Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom iznos od 12,2 milijuna kuna kao poticaj i olakšica poduzetnicima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom, zatim Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije 8 milijuna kuna temeljem Programa državne potpore otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta, Ministarstvo branitelja 9,8 milijuna kuna temeljem Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja za razdoblje od 2012. do 2013., te Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje 260.340 kuna *de minimis* potpora u obliku snižavanja, oslobođenja, olakšica, izuzeća i oprosta plaćanja doprinosa.

Ukoliko bi se navedene potpore male vrijednosti u ukupnom iznosu od 30,3 milijuna kuna pribrojile ukupno dodijeljenim potporama za zapošljavanje u iznosu od 121,7 milijuna kuna, tada bi ukupan iznos svih potpora dodijeljenih za zapošljavanje u 2012. iznosio 152 milijuna kuna.

Potpore za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju, čiji bruto ekvivalent nije viši od 5 milijuna eura godišnje, zatim potpore za zapošljavanje radnika s invaliditetom u obliku subvencija za plaće, čiji bruto ekvivalent nije viši od 10 milijuna eura godišnje, te potpore za nadoknadu dodatnih troškova za zapošljavanje radnika s invaliditetom, čiji bruto ekvivalent nije viši od 10 milijuna eura godišnje po pojedinom poduzetniku, sukladne su s pravilima iz Odluke o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora („Narodne novine“, broj: 37/09).

Opravidani troškovi kod potpora za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju u obliku subvencija za plaće obuhvaćaju troškove plaća u periodu do maksimalno 12 mjeseci nakon zapošljavanja (odnosno opravdani troškovi su troškovi plaća u periodu do maksimalno 24 mjeseca nakon zapošljavanja, ukoliko je radnik u iznimno nepovoljnom položaju). Maksimalni intenzitet potpore iznosi do 50 posto opravdanih troškova.

U slučaju dodjele potpora za zapošljavanje radnika s invaliditetom u obliku subvencija za naknadu plaće maksimalni intenzitet iznosi do 75 posto opravdanih troškova plaća tijekom perioda u kojem je taj radnik zaposlen.

Opravidani troškovi dodjele potpora za naknadu dodatnih troškova zapošljavanja radnika s invaliditetom obuhvaćaju troškove prilagodbe poslovnih prostorija, zapošljavanja osoblja za vrijeme iskorišteno za pružanje pomoći radnicima s invaliditetom, prilagođavanja ili kupnje opreme i kompjuterskih programa, koje u svom radu upotrebljavaju ti radnici. U onim slučajevima kada je korisnik potpore taj koji omogućuje zaštićeno zaposlenje, opravdanima se smatraju i troškovi za izgradnju ili proširenje poduzetnika i ugradnju opreme te za administraciju i transport, koji su izravno povezani sa zapošljavanjem radnika s invaliditetom. Maksimalni dopušteni intenzitet ove vrste potpora može iznositi do 100 posto opravdanih troškova.

U skladu s pravilima propisanim Odlukom o dopunama Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama za zapošljavanje („Narodne novine“, broj: 31/12)²⁵ mogu se dodijeliti potpore za zapošljavanje koje iznosom prelaze naprijed navedene pragove iz Odluke o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora.

4.1.4. Potpore malim i srednjim poduzetnicima

U 2012. potpore malim i srednjim poduzetnicima dodijeljene su u iznosu od 703,3 milijuna kuna, što je povećanje za 116,7 posto odnosno 378,8 milijuna kuna u odnosu na 2011. kada su iznosile 324,5 milijuna kuna, te povećanje za 311,5 posto odnosno 532,4 milijuna kuna u odnosu na 2010. kada su iznosile 170,9 milijuna kuna

Potpore za male i srednje poduzetnike u 2012. su prema instrumentima dodjeljivane u obliku subvencija u iznosu od 179,7 milijuna kuna ili 25,5 posto, dok se iznos od 524,1 milijun kuna ili 74,5 posto odnosi na potpore dodijeljene u obliku povoljnih zajmova.

²⁵ U Odluci je na hrvatski jezik prevedeno Priopćenje Komisije – Kriteriji za analizu sukladnosti državnih potpora za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju i radnika s invaliditetom, koje podliježu obvezi pojedinačne prijave (52009XC0811(02), SL C 188, 11. kolovoza 2009., str. 6. – 10.).

Tablica 15. Potpore malim i srednjim poduzetnicima u razdoblju 2010. – 2012.

Mali i srednji poduzetnici	2010.		2011.		2012.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	158,8	21,8	296,7	39,9	179,2	23,8
C1 povoljniji zajmovi	12,1	1,7	27,8	3,7	524,1	69,7
UKUPNO	170,9	23,5	324,5	43,6	703,3	93,5
udio (%) u horizontalnim ciljevima	27,33		45,34		63,12	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	3,20		6,78		13,38	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	1,82		3,59		8,00	
udio (%) u BDP-u	0,05		0,10		0,21	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

U 2012. Hrvatska banka za obnovu i razvitak dodijelila je temeljem Pravilnika o osnovnim uvjetima financiranja pojedinih ciljnih skupina malim i srednjim poduzetnicima 644,2 milijuna kuna potpora, najvećim dijelom kroz povoljne kredite u iznosu od 524,1 milijun kuna te kao subvencije 120,1 milijun kuna. Pravilnik o osnovnim uvjetima financiranja pojedinih ciljnih skupina HBOR-a je u stvari temelj za dodjelu potpora putem nekih od programa kao što su: Program kreditiranja gospodarstva, Program kreditiranja projekata kandidata za IPARD Mjeru 101. i Mjeru 103., Program kreditiranja projekata kandidata za IPARD Mjeru 302., Program kreditiranja projekata kandidata za program IPA, Program kreditiranja razvitka malog i srednjeg poduzetništva, Program kreditiranja razvitka otoka, Program kreditiranja poduzetnika početnika, Program kreditiranja ženskog poduzetništva, Program kreditiranja turističkog sektora, Program financiranja pronalazaka i ostali. Potpore temeljem navedenog Pravilnika koristili su poduzetnici: Hoteli Dubrovačka rivijera d.d., Mlini, Oštra stina d.o.o., Zagreb, Riviera adria d.d., Poreč, Sardina d.o.o., Postira, Jadranka hoteli d.o.o., Mali lošinj, Splitska kuća zdravlja d.o.o., Split, Aqua park d.o.o., Poreč, Eko Zadar dva d.o.o., Benkovac, B.P. Pluto d.o.o., Zagreb i ostali.

Ministarstvo poljoprivrede dodijelilo je u 2012. subvencije temeljem Operativnog programa razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja 2011. – 2014. malim i srednjim poduzetnicima u iznosu od 59,1 milijun kuna poduzetnicima: Spin valis d.d., Pana d.o.o., DI Čazma d.o.o., Pan parket d.o.o., Strizivojna Hrast d.o.o., Ciprijanović d.o.o., DI Klana d.d., MMM Vukelić d.o.o., DI Novoselec d.o.o., Drvodjelac d.o.o., Finvest corp d.d., Javor d.o.o., Lokve d.o.o., PPS Galeković, Tvin drvna industrija d.o.o. i ostalim.

Potpore male vrijednosti malim i srednjim poduzetnicima dodjeljivane su i u 2012., i to u ukupnom iznosu od 234,4 milijuna kuna, a davatelji su Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, Ministarstvo poduzetništva i obrta i Hrvatska banka za obnovu i razvitak.

U 2012., *de minimis* potpore dodijelila je Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije u iznosu od 53,7 milijuna kuna temeljem Operativnog plana poticanja malog i srednjeg poduzetništva, zatim Hrvatska banka za obnovu i razvitak temeljem Pravilnika o osnovnim uvjetima financiranja pojedinih ciljnih skupina iznos od 101,6 milijuna kuna, te Ministarstvo poduzetništva i obrta iznos od 79,1 milijun kuna temeljem Plana poticanja poduzetništva i obrtništva za 2012. (Poduzetnički impuls).

Ukoliko bi se dodijeljenim potporama za male i srednje poduzetnike u iznosu od 703,3 milijuna kuna pridodale i *de minimis* potpore malim i srednjim poduzetnicima u iznosu od 234,4 milijuna kuna, tada bi ukupne potpore dodijeljene malim i srednjim poduzetnicima u 2012. iznosile 937,7 milijuna kuna.

Potpore, kojima je cilj poticati male i srednje poduzetnike, sukladne su s pravilima iz Odluke o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora („Narodne novine“, broj: 37/09) ukoliko se iste dodjeljuju za zapošljavanje i investicije u iznosu bruto ekvivalenta, koji nije viši od 7,5 milijuna eura, kao i za savjetodavne usluge i prisustvovanje poduzetnika na izložbama i sajmovima u iznosu bruto ekvivalenta, koji nije viši od 2 milijuna eura, računajući po svakom pojedinom poduzetniku i projektu.

Opravdani troškovi dodijeljenih potpora za poticanje malih i srednjih poduzetnika, koje se odnose na investicije i zapošljavanje, obuhvaćaju investicijske troškove za nematerijalnu i materijalnu imovinu te procijenjene troškove plaća izračunate u periodu dvije godine, koje su povezane s radnim mjestima, koja su neposredno otvorena zahvaljujući konkretnom investicijskom projektu. Intenzitet potpore u ovom slučaju ne smije prijeći 20 posto opravdanih troškova za male te 10 posto opravdanih troškova za srednje poduzetnike.

Potpore se mogu dodijeliti u korist malih i srednjih poduzetnika za savjetodavne usluge pod uvjetom da ne premašuju propisani iznos od 50 posto opravdanih troškova savjetodavnih usluga, koje daju vanjski konzultanti.

Malim i srednjim poduzetnicima potpore se mogu dodijeliti i za sudjelovanje na sajmovima i izložbama pod uvjetom da iste ne premašuju propisani iznos od 50 posto opravdanih troškova, koji su povezani s iznajmljivanjem, postavljanjem i vođenjem štanda za vrijeme prvog prisustvovanja poduzetnika na sajmu ili izložbi.

U slučaju dodjele potpora u korist novih malih ženskih poduzetnika u skladu s programima opravdanima se smatraju troškovi pravnih, savjetodavnih, konzultantskih i administrativnih usluga, koji su potrebni da bi se osnovao mali poduzetnik, kao i troškovi kamata za vanjsko financiranje, iznajmljivanja postrojenja, opreme, energije, vode, grijanja, poreza, amortizacije i dječje i roditeljske skrbi. Maksimalni intenzitet potpore iznosi 15 posto opravdanih troškova nastalih tijekom prvih pet godina računajući od dana osnivanja poduzetnika, a takve je potpore moguće dodijeliti ako njihov iznos ne premašuje milijun eura po svakom pojedinom poduzetniku.

Malim i srednjim poduzetnicima potpore je moguće dati sukladno programima u obliku rizičnog kapitala. Tranše ulaganja u tom slučaju ne bi smjele biti više od iznosa od 1,5 milijuna eura po pojedinom poduzetniku tijekom bilo kojeg razdoblja od godine dana. Konkretna mjera potpore, koja se odnosi na rizični kapital, treba biti izvršena u obliku udjela u investicijskom fondu privatnog kapitala, kojim je upravljano na komercijalnoj i profitnoj osnovi te u skladu i s drugim uvjetima navedenim u Odluci o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora.

4.1.5. Potpore za usavršavanje

Potpore za usavršavanje u 2012. dodijeljene su u iznosu od 45,6 milijuna kuna te su manje za 5,2 posto ili 2,5 milijuna kuna u odnosu na 2011., i za 2,8 posto ili 1,3 milijuna kuna u odnosu na 2010.

Tablica 16. Potpore za usavršavanje za razdoblje 2010. – 2012.

Usavršavanje	2010.		2011.		2012.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	-	-	1,8	0,2	-	-
A2 porezne olakšice	46,9	6,4	46,3	6,2	45,6	6,1
UKUPNO	46,9	6,4	48,1	6,5	45,6	6,1
udio (%) u horizontalnim ciljevima	7,50		6,72		4,09	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,88		1,00		0,87	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,50		0,53		0,52	
udio (%) u BDP-u	0,01		0,01		0,01	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Navedene potpore su prema instrumentima u 2012. dodijeljene u obliku poreznih olakšica sukladno Zakonu o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu koje je dodijelilo Ministarstvo gospodarstva.

U skladu s odredbama Odluke o dopunama Odluke o objavljivanju pravila o potporama za usavršavanje („Narodne novine“, broj: 68/11)²⁶ potpora za usavršavanje se može dodijeliti ukoliko njezin bruto ekvivalent prelazi prag od 2 milijuna eura po projektu usavršavanja i poduzetniku.

U onim slučajevima kada bruto ekvivalent dodijeljene potpore ne premašuje 2 milijuna eura po pojedinom poduzetniku i projektu usavršavanja, potpore za usavršavanje se mogu dati korisnicima temeljem Odluke o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora („Narodne novine“, broj: 37/09).

Opravdanim troškovima projekta usavršavanja, za kojeg se mogu odobriti potpore, smatraju se troškovi predavača, putni troškovi i smještaj predavača i polaznika, tekući troškovi materijala i potrošne robe, koji su povezani s projektom, amortizacija alata i opreme, troškovi savjetovanja i usmjeravanja, koji su povezani s projektom, troškovi polaznika i opći indirektni troškovi.

Maksimalni iznos intenziteta potpore za posebno usavršavanje iznosi do 25 posto, a za opće usavršavanje do 60 posto opravdanih troškova. Ovi se intenziteti mogu uvećati za 10 posto, ukoliko se usavršavanje obavlja za radnike u nepovoljnom položaju ili radnike s invaliditetom, za 10 posto, ukoliko se potpora daje poduzetniku srednje veličine i za 20 posto, ukoliko se potpora daje malom poduzetniku, a u djelatnosti pomorskog prometa, potpora se može odobriti u intenzitetu do 100% opravdanih troškova sukladno uvjetima propisanim Odlukom o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora.

²⁶ U ovoj Odluci je prevedeno Priopćenje Komisije – Kriteriji za analizu sukladnosti državnih potpora za usavršavanje koje podliježu obvezi pojedinačne prijave (52009XC0811(01), SL C 188, 11. kolovoza 2009, str. 1. – 5.), koje prestaje važiti 31. prosinca 2013.

4.1.6. Potpore za kulturu

U 2012., potpore za kulturu su dodijeljene u iznosu od 96,9 milijuna kuna, što je u odnosu na 2011. kada su iznosile 79,1 milijun kuna više za 22,5 posto odnosno 17,8 milijuna kuna, a u odnosu na 2010. su više za 88,5 posto odnosno 45,5 milijuna kuna.

Potpore za kulturu su u 2012. dodijeljene u obliku subvencija i to u iznosu od 96,3 milijuna kuna te putem izdanih jamstava 575.750 kuna.

Tablica 17. Potpore za kulturu u razdoblju 2010. – 2012.

Kultura	2010.		2011.		2012.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	51,4	7,1	79,1	10,6	96,3	12,8
D jamstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,1
UKUPNO	51,4	7,1	79,1	10,6	96,9	12,9
udio (%) u horizontalnim ciljevima	8,22		11,05		8,70	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,96		1,65		1,84	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,55		0,88		1,10	
udio (%) u BDP-u	0,02		0,02		0,03	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Potpore za kulturu te zaštitu kulturne baštine su u 2012. dodjeljivali Ministarstvo financija, Ministarstvo kulture, Hrvatski audiovizualni centar te Agencija za elektroničke medije.

Ministarstvo financija je izdalo jamstva u iznosu od 575.750 kuna Galeriji Klovićevi dvori za osiguranje dvije izložbe.

Agencija za elektroničke medije je dodijelila 20,3 milijuna kuna potpora u obliku subvencija temeljem Programa raspodjele sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija za audiovizualnu industriju. Najveći korisnici navedenih potpora su: Nezavisna televizija d.o.o., Varaždinska televizija d.o.o., OAR d.o.o., Otvorena televizija d.o.o., Dubrovačka televizija d.o.o., Televizija Dalmacija d.o.o., TV Nova d.o.o., VTV d.o.o., TV Istra d.o.o., Televizija Jadran d.o.o., Mijor d.o.o., Televizija Primorja i Gorskog kotara d.o.o., Kanal RI d.o.o. i ostali.

Hrvatski audiovizualni centar dodijelio je 60,4 milijuna kuna potpora u obliku subvencija, sukladno Pravilniku o poticanju ulaganja u proizvodnju audiovizualnih djela temeljem Zakona o audiovizualnim djelatnostima te Pravilnika o postupku, kriterijima i rokovima za provedbu Nacionalnog programa promicanja audiovizualnog stvaralaštva. Korisnici navedenih potpora su: Kinorama, Inter film d.o.o., Spritus Movens, Maydi film i video d.o.o., Fos film, Arkadena Zagreb d.o.o., Hrvatski državni arhiv, Artizana, Hrvatski filmski savez, Factum, Studio dim d.o.o., Produkcija Živa, Hula hop d.o.o., Četiri film, Maxima film, Propeler film d.o.o., Zagreb film te ostali.

Ministarstvo kulture dodijelilo je sukladno Programu financiranja nakladništva od 2011. do 2013. potpore u obliku subvencija u iznosu od 15,6 milijuna kuna za izdavanje knjiga,

časopisa, za književne manifestacije i slično. Korisnici potpora su: Hrvatska gospodarska komora, Zajednica nakladnika i knjižara - Grupacija nakladnika hrvatske knjige, Matica hrvatska Zagreb, Društvo hrvatskih književnika, Hrvatsko društvo pisaca, Druga strana d.o.o., Udruga "Sa(n)jam knjige", Pula, HKZ Hrvatsko slovo d.o.o., Književni krug Split, Fraktura d.o.o., Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, V.B.Z. d.o.o., Hrvatski filmski savez, Hrvatsko filološko društvo, Uredništvo Jezika, Centar za knjigu, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Algoritam d.o.o., Naklada Ljevak d.o.o. i ostali.

Potrebno je napomenuti kako su u 2012. uz potpore za kulturu dodijeljene i potpore male vrijednosti za kulturu te zaštitu kulturne baštine i to u obliku subvencija, a dodjeljivale su ih Ministarstvo kulture sukladno Programu „Poduzetništvo u kulturi“ (Poduzetnički impuls) u iznosu od 1,9 milijuna kuna, te Agencija za elektroničke medije temeljem Programa raspodjele sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija u iznosu od 15,4 milijuna kuna.

Ukoliko bi se dodijeljenim potporama za kulturu u iznosu od 96,9 milijuna kuna pridodale i potpore male vrijednosti dodijeljene za kulturu u iznosu od 17,3 milijuna kuna, tada bi ukupne potpore dodijeljene za kulturu, te zaštitu kulturne baštine u 2012. iznosile 114,2 milijuna kuna.

Odredbama Odluke o objavljivanju pravila o državnoj potpori kinematografskoj i ostaloj audiovizualnoj djelatnosti („Narodne novine“, broj: 46/08 i 144/11)²⁷ propisano je da je država dužna osigurati da se sadržaj kinematografske i TV proizvodnje, za koju se dodjeljuju potpore, odnosi na kulturu.

Maksimalni intenzitet potpora ne smije premašiti 50 posto ukupnog proračuna kinematografske i TV proizvodnje. Taj intenzitet može biti viši kada je u pitanju dodjela potpora za filmove s niskim proračunom i za složene filmove. Pojedini proizvođač audiovizualnog i kinematografskog proizvoda smije potrošiti minimalno 20 posto proračuna filma izvan države, a da mu se pritom ne umanju ukupno osigurani iznos potpore.

²⁷ U Odluci je sadržano Priopćenje Komisije Vijeću, Europskom parlamentu, Gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o nekim pravnim aspektima u vezi s kinematografskim i ostalim audiovizualnim djelatnostima 52001DC0534, (SL C 43, 16. veljače 2002., str. 6. – 17.), 52004DC0171, (SL C 123, 30. travnja 2004, str. 1. – 7.), 52007XC0616, (SL C 134, 16. lipnja 2007, str. 5.) i Priopćenje Komisije o kriterijima ocjene državnih potpora sukladno Priopćenju Komisije o određenim pravnim aspektima u vezi s kinematografskom i ostalim audiovizualnim djelatnostima (Priopćenje o kinematografiji) od 26. rujna 2001. (52009XC0207(01), SL C 31, 7. veljače 2009., str. 1.).

4.1.7. Podupiranje pristupa financiranju u krizi

Potpore za podupiranje pristupa financiranju u krizi nisu dodjeljivane u 2012. jer je Odlukom o objavljivanju pravila privremenog okvira za mjere državnih potpora kojima se podupire pristup financiranju u trenutnoj financijskoj i gospodarskoj krizi omogućena dodjela ovih potpora samo do kraja 2011. U 2011., dodijeljeno je 6,8 milijuna kuna te 78,1 milijun kuna u 2010. Navedene potpore u prethodnim razdobljima dodjeljivale su se kao subvencije te putem povoljnijih zajmova.

Tablica 18. Potpore kojima se podupire pristup financiranju u krizi za razdoblje 2010. – 2012.

Podupiranje pristupa financiranja u krizi	2010.		2011.		2012.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	64,1	8,8	6,8	0,9	-	-
C1 povoljniji krediti	14,0	1,9	-	-	-	-
UKUPNO	78,1	10,7	6,8	0,9	-	-
udio (%) u horizontalnim ciljevima	12,49		0,95		-	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,46		0,14		-	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,83		0,08		-	
udio (%) u BDP-u	0,02		0,00		-	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

U skladu s odredbama Odluke o objavljivanju pravila privremenog okvira za mjere državnih potpora kojima se podupire pristup financiranju u trenutnoj financijskoj i gospodarskoj krizi („Narodne novine“, broj: 56/09)²⁸ dodjeljivane su potpore s ciljem ublažavanja negativnih posljedica nastalih zbog gospodarske krize.

Potpore, koje imaju za cilj olakšati pristup poduzetnika izvorima financiranja u uvjetima financijske i gospodarske krize, bile su sukladne pravilima o potporama pod određenim uvjetima, kako slijedi:

- potpore su se mogle dodijeliti do ukupnog iznosa kunske protuvrijednosti 500.000 eura bespovratnih gotovinskih sredstava po pojedinom poduzetniku,
- potpore su dodjeljivane temeljem programa,
- potpore je bilo moguće odobriti poduzetnicima, koji nisu bili u financijskim poteškoćama 1. srpnja 2008. Moguće ih je bilo odobriti i poduzetnicima, koji nisu tada bili u financijskim poteškoćama, ali su radi financijske i gospodarske krize u njima naknadno nastupile poteškoće,
- potpore su se mogle dodijeliti najkasnije do 31. prosinca 2011.,
- prije nego što je odobrio potpore davatelj je od korisnika trebao zatražiti pisanu ili elektronsku izjavu o svim primljenim potporama male vrijednosti u tekućoj fiskalnoj godini. Time se osiguralo da te nove potpore neće povisiti ukupni iznos potpora primljenih od 1. siječnja 2008. do 31. prosinca 2011. iznad predviđene gornje granice kunske protuvrijednosti od 500.000 eura,
- ove potpore nije bilo moguće dati za poticanje izvoza na način da bi u povlaštenu položaj bila stavljena domaća komponenta u odnosu na stranu,
- ova Odluka se ne primjenjuje na ribarstvo, niti na primarnu proizvodnju poljoprivrednih proizvoda.

²⁸ U Službenom listu EU u 2011. je objavljeno Priopćenje Komisije – Privremeni okvir Unije za mjere državnih potpora kojima se podupire pristup financiranju u trenutnoj financijskoj i gospodarskoj krizi (SL C 6, 11. siječnja 2011., str. 5. – 15.) kojim je omogućena dodjela ovih potpora u razdoblju do 31. prosinca 2011.

4.1.8. Potpore za razvoj širokopojasnih mreža

Temeljem Programa Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM) za razvoj interneta i širokopojasnog pristupa internetu na područjima od posebne državne skrbi, brdsko-planinskim područjima i otocima, u 2012. dodijeljeno je 7,3 milijuna kuna subvencija, što je manje za 8,7 milijuna kuna ili 54,4 posto u odnosu na 2011. kada je dodijeljeno 16 milijuna kuna, te je u odnosu na 2010., kada je dodijeljeno 1,4 milijuna kuna, povećanje za 5,9 milijuna kuna.

Tablica 19. Potpore razvoju širokopojasnih mreža za razdoblje 2010. – 2012.

Razvoj širokopojasnih mreža	2010.		2011.		2012.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	1,4	0,2	16,0	2,2	7,3	1,0
UKUPNO	1,4	0,2	16,0	2,2	7,3	1,0
udio (%) u horizontalnim ciljevima	0,22		2,24		0,66	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,03		0,33		0,14	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,01		0,18		0,08	
udio (%) u BDP-u	0,00		0,00		0,00	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Cilj navedenog programa je poticanje brzog razvoja širokopojasnih mreža u ruralnim područjima obuhvaćenim Zakonom o područjima od posebne državne skrbi, Zakonom o otocima i Zakonom o brdsko-planinskim područjima, s isključivim uvjetom kako je riječ o područjima na kojima nije prisutan operator širokopojasne mreže (odnosno tzv. „bijelo” područje). Korisnici Programa u 2012. su operatori pokretnih i nepokretnih komunikacija na veleprodajnoj razini. Jedan od korisnika programa je poduzetnik Odašiljači i veze d.o.o. kojemu je dodijeljeno 2,9 milijuna kuna s ciljem razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa za povezivanje matičnih i područnih škola smještenih na području Dubrovnika, Šibenika i Zadra i škola smještenih na otocima radi njihovog povezivanja u Hrvatsku akademsku i istraživačku mrežu i radi uspostavljanja sustava za daljinsko podučavanje. Drugi korisnik navedenog Programa je poduzetnik H1 Telekom d.d. s iznosom od 4,4 milijuna kuna s ciljem brzog razvoja širokopojasnih mreža poticanjem teritorijalne, društvene i gospodarske kohezije i omogućavanjem jednakih uvjeta školovanja na svim područjima Republike Hrvatske, kako bi se učenicima u školama, na otocima i geografski udaljenim područjima, omogućilo održavanje nastave primjenom videokonferencijskih veza u nastavi i uključivanje u nastavu nastavnika iz drugih škola.

Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama koja se odnose na brzi razvoj širokopojasnih mreža („Narodne novine“, broj: 64/11)²⁹ propisuje na koji način se ove potpore mogu dodijeliti u onim područjima, gdje bez državnih poticaja ne bi postojao dostatan interes

²⁹ Nova pravila iz Priopćenja Komisije – Smjernica EU o primjeni pravila o državnim potporama u odnosu na brzi razvoj širokopojasnih mreža (SL C25, 26. siječnja 2013., str.1.) na snazi su od 27. siječnja 2013., a revidiraju odredbe koje se odnose na super brze širokopojasne mreže, povezanost, neutralnost u pogledu tehnologije, slobodan pristup i transparentnost.

privatnih investitora za investiranje u pristupne mreže sljedeće generacije („NGA next-generation access“) i u razvoj osnovnih širokopoljasnih mreža.

Odluka razlikuje bijela, siva i crna područja. U zapostavljenim i neprofitabilnim bijelim i sivim područjima, smatra se da je korisnicima opravdano dodijeliti potpore, za razliku od crnih područja, za koja se smatra da su konkurentna te da njih nije potrebno poticati ovom vrstom potpore.

Svrha dodjele potpora za razvoj širokopoljasnih mreža je potaknuti brzu i raširenu uspostavu širokopoljasnih mreža na način da se očuva tržišno natjecanje u ovom sektoru. Stoga je pri dodjeli ovih potpora od korisnika potrebno zatražiti dostavu dokaza da je pristup financiranim mrežama omogućen i operatorima trećih strana. Naime, potpore potiču investicije u brze i vrlo brze širokopoljasne mreže, no smatra se da bi ta ulaganja prvenstveno trebali izvršiti privatni investitori. U Odluci su sadržani sljedeći uvjeti, koji nužno moraju biti ispunjeni kako bi se na najmanju moguću mjeru smanjio iznos potpore i potencijalno narušavanje tržišnog natjecanja: izrada detaljnih karata područja obuhvaćenih mjerom potpore, primjena otvorenih natječaja za sve investitore za realizaciju projekta, izbor ekonomski najprihvatljivije ponude na natječaju, neutralnost u pogledu tehnologije, korištenje postojeće infrastrukture, kako bi se izbjegla nepotrebna rastrošnost, primjena mehanizma povrata sredstava sa svrhom izbjegavanja prekomjerne naknade i drugi uvjeti.

Odluka predviđa primjenu testa ravnoteže. Prilikom provedbe testa ravnoteže, potrebno je procijeniti balans između, s jedne strane pozitivnog utjecaja, kojeg potpora može imati na ostvarenje zajedničkog interesa i, s druge strane negativnih utjecaja, kojeg potpora može imati na tržišno natjecanje i trgovinu. Kod provođenja testa ravnoteže potrebno je odgovoriti na sljedeće: je li mjera primjereno oblikovana da bi ispunila cilj od zajedničkog interesa; je li potpora primjeren instrument politike, odnosno postoje li drugi, bolje postavljeni instrumenti; postoji li poticajni učinak, odnosno mijenja li mjera ponašanje poduzetnika; je li mjera potpore proporcionalna, odnosno bi li se ista promjena ponašanja mogla postići s manjim iznosom potpore; je li ukupna bilanca potpore pozitivna.

4.2. Regionalne potpore

U 2012., regionalne potpore iznosile su 231,3 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje za 42,7 posto ili 172,3 milijuna kuna u odnosu na 2011. kada su iznosile 403,6 milijuna kuna, te smanjenje za 25,2 posto ili 77,8 milijuna kuna u odnosu na 2010.

Tablica 20. Regionalne potpore za razdoblje 2010. – 2012.

Regionalne potpore	2010.		2011.		2012.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
Regionalne potpore	309,1	42,4	403,6	54,3	231,3	30,8
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	5,79		8,43		4,40	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	3,29		4,47		2,63	
udio (%) u BDP	0,10		0,12		0,07	

Izvor: Ministarstvo financija – Porezna uprava, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

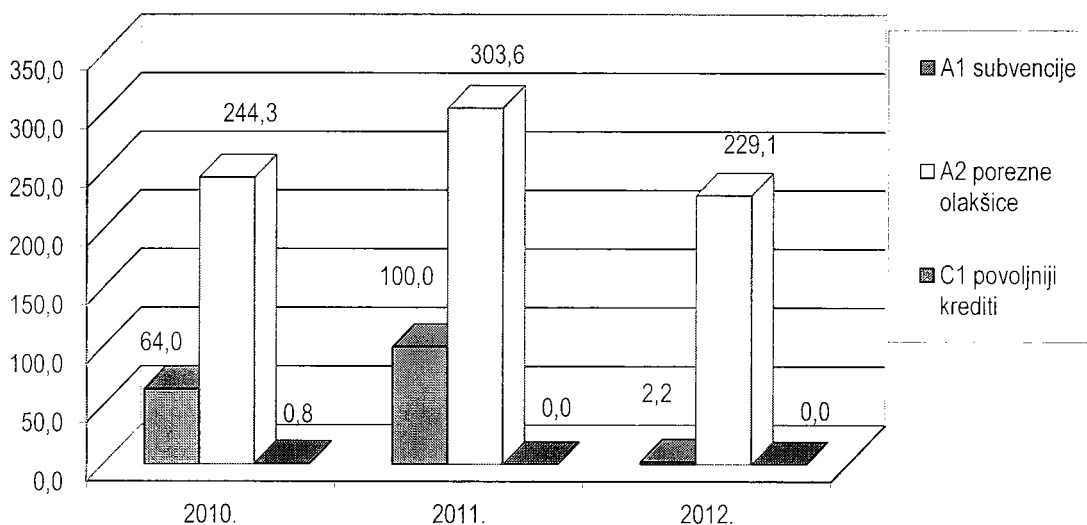
Regionalne potpore prema instrumentima, dodjeljivane su najviše u obliku poreznih olakšica kroz koje je dodijeljeno 229,1 milijun kuna, te u obliku subvencija iznos od 2,2 milijuna kuna.

Tablica 21. Regionalne potpore po instrumentima dodjele 2010. – 2012. (u milijunima kuna)

Instrument	2010.	2011.	2012.
A1 subvencije	64,0	100,0	2,2
A2 porezne olakšice	244,3	303,6	229,1
C1 povoljniji krediti	0,8	-	-
UKUPNO	309,1	403,6	231,3

Izvor: Ministarstvo financija – Porezna uprava, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Slika 15. Regionalne potpore prema instrumentima dodjele za razdoblje 2010. - 2012. (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija – Porezna uprava, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Dodijeljene regionalne potpore u 2012., uređene su Zakonom o poticanju ulaganja, te je Ministarstvo gospodarstva temeljem istog dodijelilo 229,1 milijun kuna putem poreznih olakšica, a Ministarstvo poduzetništva i obrta dodijelilo je 2,2 milijuna kuna subvencija i to nekim od poduzetnika kao što su: Bambi d.o.o., Furnir otok d.o.o., Eurocable Group d.d., Nexus d.o.o., Decospan Mato Furnir d.o.o., Elektrotermički sustavi d.o.o. i ostali.

Potrebno je napomenuti kako su uz regionalne potpore u 2012. dodjeljivane i potpore male vrijednosti za regionalne ciljeve i to u ukupnom iznosu od 114,2 milijuna kuna, a davatelji tih potpora su Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo financija, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije te Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje dodijelio je putem poreznih olakšica 15,5 milijuna kuna temeljem Zakona o obnovi i razvoju Grada Vukovara. Temeljem Zakona o porezu na dohodak dodijeljeno je 4,9 milijuna kuna potpora male vrijednosti u obliku poreznih olakšica, temeljem Zakona o brdsko-planinskim područjima dodijeljeno je 6,4 milijuna kuna, temeljem Zakona o obnovi i razvoju Grada Vukovara dodijeljeno je 31,2 milijuna kuna, a temeljem Zakona o područjima posebne državne skrbi 103,5 milijuna kuna, sve u obliku poreznih olakšica, dok je temeljem Zakona o slobodnim zonama dodijeljen iznos od 53,6 milijuna kuna također kroz porezne olakšice. Temeljem Zakona o brdsko-planinskim područjima dodijeljeno je 899.784 kuna, temeljem Zakona o obnovi i razvoju Grada Vukovara 7,3 milijuna kuna, zatim temeljem Zakona o područjima posebne državne skrbi 59,7 milijuna kuna, te temeljem Zakona o slobodnim zonama 30,8 milijuna kuna, a sve su potpore dodijeljene u obliku poreznih olakšica.

Ukoliko bi se regionalnim potporama koje su dodijeljene u 2012. u iznosu od 231,3 milijuna kuna pridodale i potpore male vrijednosti za regionalne ciljeve u iznosu od 114,2 milijuna kuna, tada bi ukupan iznos svih regionalnih potpora dodijeljenih u 2012. iznosio 345,5 milijuna kuna.

Odlukom o karti regionalnih potpora („Narodne novine“, broj: 52/08)³⁰ definirane su tri prostorne jedinice u Republici Hrvatskoj (Sjeverozapadna, Središnja i Istočna i Jadranska Hrvatska) u kojima se dodjeljuju potpore za ekonomski razvoj regija s niskim životnim standardom ili velikom nezaposlenošću kao i maksimalni dopušteni intenziteti potpora.

Temeljem odredbi Odluke o objavljivanju pravila o regionalnim potporama („Narodne novine“, broj: 58/08 i 117/12)³¹ regionalne potpore se mogu dodijeliti u cilju poticanja početnih ulaganja

³⁰ Dana 26. veljače 2013. na snagu je stupila Odluka o karti regionalnih potpora („Narodne novine“, broj: 19/13), koja važi do 1. siječnja 2014. i prema kojoj je Republika Hrvatska podijeljena na dvije regije: Jadransku i Kontinentalnu Hrvatsku.

³¹ Odluka sadrži pravila iz Smjernica o nacionalnim regionalnim potporama za 2007. – 2013. (52006XC0304(02), SL C 54, 4. ožujka 2006, str. 13. – 45.), Uredbe Komisije (EZ-a) broj 1628/2006 od 24. listopada 2006. o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o EZ-u na nacionalne regionalne potpore za ulaganja (32006R1628, SL L 302, 1. studenog 2006., str. 29.) i Priopćenja Komisije koje se odnosi na kriterije za dubinsku ocjenu regionalnih potpora za velike investicijske projekte (52009XC0916(02), SL C 223, 16. rujna 2009., str. 3. – 10.). Ova pravila vrijede do 31. prosinca 2013.

u nematerijalnu i materijalnu imovinu, kako bi se osnovale nove i proširile postojeće poslovne aktivnosti korisnika potpore, proširila proizvodnja na nove proizvode i postigla bitna promjena proizvodnih procesa. Nematerijalna ulaganja obuhvaćaju rashode za prava na patente, licence, te tehnološko ili stručno znanje, a materijalna ulaganja obuhvaćaju rashode za opremu, zgrade i zemljište.

Regionalne potpore mogu se dodijeliti i za rashode plaća zaposlenih na poslovima koji su direktno nastali zbog izvršenih ulaganja.

Regionalne potpore dodjeljuju se kako bi se zadržala investicija u nekom području u trajanju od minimalno pet godina za što se očekuje da će doprinijeti boljem razvoju te regije. Regionalna potpora mora poticati investicije koje bez potpora države ne bi bile izvršene.

Zato se operativne regionalne potpore smiju dati korisnicima samo ukoliko su iste iznosom proporcionalne konkretnim regionalnim nedostacima, koji se ispravljaju potporom, i samo ukoliko stvarno podupiru razvoj određene regije.

Vlastiti doprinos, kojim će korisnik potpore doprinijeti regionalnom razvoju, treba iznositi minimalno 25 posto iznosa opravdanih troškova, bilo iz vlastitih sredstava poduzetnika, bilo iz drugih izvora financiranja, a koja u sebi ne sadrže elemente potpora.

Veliki projekti početnih ulaganja, čiji iznos opravdanih troškova prelazi prag od 50 milijuna eura, moraju se pojedinačno prijaviti Agenciji radi odobrenja.

Pravila iz Odluke o objavljivanju pravila o regionalnim potporama iz okvira svoje primjene izuzimaju određene djelatnosti, na koje se primjenjuju posebna pravila, kao što su ribarstvo, akvakultura, brodogradnja, promet te proizvodnja primarnih poljoprivrednih proizvoda, ugljena, čelika i sintetičkih vlakana.

Temeljem Odluke o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora („Narodne novine“, broj: 37/09), regionalne potpore dodjeljuju se za investicije i zapošljavanje.

4.3. Državne potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Jedinice područne i lokalne (regionalne) samouprave u najvećem broju slučajeva i ne dodjeljuju velike iznose potpora, jer raspolažu s manjim sredstvima za podupiranje gospodarstva u odnosu na tijela središnje vlasti, no i tako dodijeljena sredstva mogu poboljšati rast i razvoj gospodarstva odnosno poduzetništva, stoga Agencija prikuplja i prikazuje u Izvješću i te podatke.

Najveći dio sredstava koje dodjeljuju gradovi, općine i županije iz njihovog proračuna odnose se na ulaganja u komunalnu i cestovnu infrastrukturu te na razne tekuće donacije (udrugama, sportskim i kulturno-umjetničkim društvima, Crvenom križu, zdravstvenim i vjerskim ustanovama i slično) što u stvari i nisu potpore u smislu Zakona iz 2005.

Dodijeljene potpore od strane jedinica područne i lokalne (regionalne) samouprave³² u 2012. iznose 239,9 milijuna kuna, što je povećanje za 56,5 posto ili 86,6 milijuna kuna u odnosu na 2011., te povećanje za 4,7 posto ili 10,8 milijuna kuna u odnosu na 2010.

Prema instrumentima dodjele u 2012., potpore su dodijeljene u najvećem djelu od 77,2 posto ili 185,3 milijuna kuna putem subvencija, zatim 12,5 posto ili 30 milijuna kuna putem zajmova poduzetnicima u teškoćama, 9,6 posto ili 22,9 milijuna kuna putem jamstava, te 0,7 posto ili 1,7 milijuna kuna putem udjela u vlasničkom kapitalu.

Tablica 22. Potpore dodijeljene na lokalnoj razini prema instrumentima dodjele za razdoblje 2010. – 2012.

Potpore na lokalnoj razini	2010.		2011.		2012.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	188,0	25,8	135,2	18,2	185,3	24,6
A1 neposredna subvencija kamata	18,2	2,5	2,7	0,4	-	-
A2 otpis duga	-	-	2,1	0,3	-	-
B1 udio u temeljnom kapitalu	3,5	0,5	-	-	-	-
B1 pretvaranje duga u vlasnički udjel	-	-	-	-	1,7	0,2
C1 povoljni zajmovi	-	-	-	-	30,0	4,0
D jamstva	19,4	2,7	13,3	1,8	22,9	3,0
UKUPNO	229,1	31,4	153,3	20,6	239,9	31,9
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	4,29		3,20		4,56	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	2,44		1,70		2,73	
udio (%) u BDP-u	0,07		0,05		0,07	

Izvor: Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, podaci obrađeni u AZTN-u

³² Podatke o dodijeljenim potporama u 2012., dostavile su sve županije (njih 20 i Grad Zagreb), zatim 118 gradova (od ukupno 127) te 405 općina (od ukupno 429). Podatke o potporama nisu dostavili sljedeći gradovi: Beli Manastir, Dubrovnik, Metković, Novi Vinodolski, Novigrad, Opuzen, Pazin, Šibenik i Umag. Također, podatke o dodijeljenim potporama nisu dostavile 24 općine, a to su: Blato, Breznica, Bukovlje, Dubrovačko primorje, Fažana, Janjina, Karojba, Konavle, Kršan, Lastovo, Mljet, Murter – Kornati, Orebić, Podgorač, Pojezerje, Primošten, Promina, Slivno, Smokvica, Šodolovci, Tinjan, Viškovci, Višnjan i Zažablje.

I u 2012., kao i u prethodnim razdobljima, i nadalje je najveći pojedinačni davatelj potpora Grad Zagreb koji je dodijelio iznos od 98,8 milijuna kuna, i to između ostalog ustanovi URIHO 30 milijuna kuna, za subvencioniranje proizvodnje i emitiranje audiovizualnih i/ili radijskih programskih sadržaja u programima nakladnika televizija ili radija 12 milijuna kuna, te 56,8 milijuna kuna polivalentnoj dvorani Arena Zagreb.

Nadalje, i ostale jedinice područne i lokalne (regionalne) samouprave su dodjeljivale potpore, kao što su na primjer Grad Osijek, koji je dodijelio 55,3 milijuna kuna, Grad Split koji je dodijelio 30 milijuna kuna poduzetniku HNK Hajduk š.d.d., potom, Grad Zadar 13,9 milijuna kuna, Grad Virovitica 9,5 milijuna kuna, Grad Pula 7,9 milijuna kuna, Splitsko – dalmatinska županija dodijelila je 2,1 milijun kuna te ostali gradovi, općine i županije.

Također, županije, općine i gradovi dodjeljivale su i potpore male vrijednosti u iznosu od 91,8 milijuna kuna najvećim dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata.

4.4. Sektorske potpore

U 2012. sektorske potpore dodijeljene su u iznosu od 3.670 milijuna kuna, što predstavlja povećanje za 4,5 posto ili 156,4 milijuna kuna u odnosu na 2011., kada su navedene potpore iznosile 3.513,6 milijuna kuna, te predstavlja smanjenje za 12 posto, odnosno 502 milijuna kuna u odnosu na 2010. kada su iznosile 4.172 milijuna kuna.

Sektorske potpore u 2012. imaju 69,8 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama industriji i uslugama, te u ukupno dodijeljenim potporama (s poljoprivredom i ribarstvom) imaju udio od 41,7 posto. Najveći razlog smanjenja sektorskih potpora u 2012. u odnosu na 2010. rezultat su smanjenja potpora sektoru brodogradnje za otprilike 60 posto.

Za dodjelu potpora posebnim sektorima vrijede i posebna pravila za dodjelu sektorskih potpora koja su dio pravne stečevine EU, te su u cijelosti prenesena u hrvatsko zakonodavstvo³³, a izuzetak su potpore turizmu na koje se primjenjuju opća pravila o potporama.

Tablica 23. Sektorske potpore za razdoblje 2010. – 2012.

Posebni sektori	2010.			2011.			2012.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)
Proizvodnja čelika	13,2	1,8	0,00	-	-	-	-	-	-
Promet	1.524,5	209,2	0,47	1.399,0	188,2	0,42	1.595,6	212,3	0,48
Brodogradnja	1.246,0	171,0	0,38	724,0	97,4	0,22	499,4	66,4	0,15
Turizam	157,7	21,6	0,05	133,1	17,9	0,04	71,0	9,4	0,02
Radiotelevizijsko emitiranje	1.182,5	162,3	0,37	1.171,8	157,6	0,35	1.195,1	159,0	0,36
Ostali sektori	8,6	1,2	0,00	-	-	-	-	-	-
Sanacija i restrukturiranje	39,5	5,4	0,01	85,7	11,5	0,03	308,9	41,1	0,09
Ukupno	4.172,0	572,6	1,29	3.513,6	472,6	1,06	3.670,0	488,2	1,11

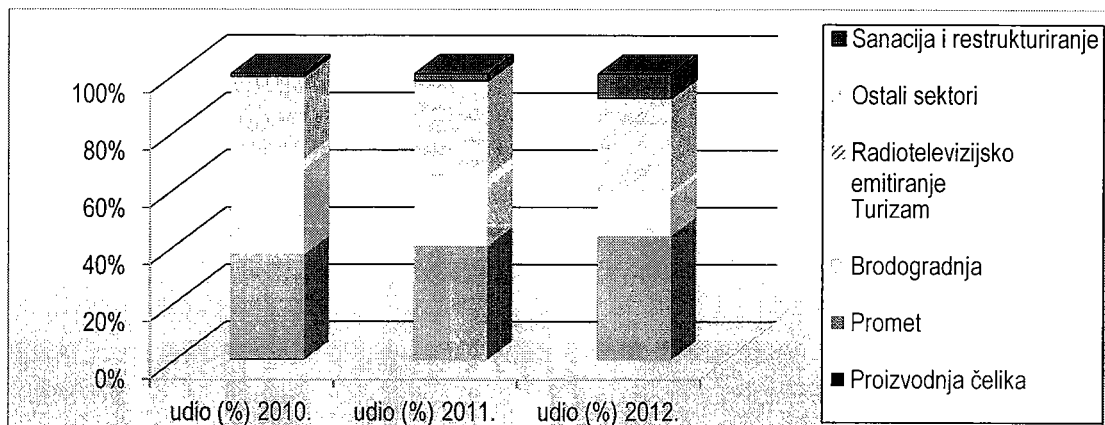
Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

U 2012., posebnim sektorima dodijeljeno je ukupno 3.670 milijuna kuna potpora, a od tog iznosa najviše potpora dodijeljeno je sektoru prometa, i to 1.595,6 milijuna kuna ili 43,5 posto s udjelom u sektorskim potporama od 43,5 posto, zatim za usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje dodijeljeno je 1.195,1 milijun kuna odnosno 32,6 posto, sektoru brodogradnje dodijeljeno je 499,4 milijuna kuna što čini udio od 13,6 posto, potom dodijeljene su potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama u iznosu od 308,9 milijuna kuna ili s udjelom od 8,4 posto, a najmanje potpora dodijeljeno

³³ Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori sektoru čelika („Narodne novine“, broj: 134/08), Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama sektoru brodogradnje („Narodne novine“, broj: 154/08), Odluka o objavljivanju pravila o potpori u prometu („Narodne novine“, broj: 141/08 i 31/10), Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za javne radiodifuzijske usluge („Narodne novine“, broj: 31/10), Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje („Narodne novine“, broj: 20/07 i 119/11).

je sektoru turizma i to u iznosu od 71 milijun kuna odnosno 1,9 posto udjela. Sektoru proizvodnje čelika u 2012. te ostalim sektorima nisu dodjeljivane potpore.

Slika 16. Struktura potpora dodijeljenih pojedinim sektorima u razdoblju 2010. – 2012. (%)

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Ako dodijeljene potpore u 2012. promatrano prema instrumentima dodjele, tada u posebnim sektorima prevladavaju subvencije s iznosom od 2.571 milijun kuna odnosno s udjelom od 70 posto, zatim slijede jamstva s iznosom od 870,6 milijuna kuna ili s 23,7 posto udjela, potom udjeli u vlasničkom kapitalu s iznosom od 200 milijuna kuna ili 5,5 posto udjela te povoljni zajmovi u iznosu od 28,4 milijuna kuna ili 0,8 posto udjela.

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa

Pravila o potporama za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa sadržana u Odluci o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku naknade za javne usluge, dopuštaju da država daje naknadu za pružanje navedenih usluga, ali pod određenim uvjetima. Navedeno iz razloga što se te usluge ne bi mogle na odgovarajući način obaviti (ni cijenom, a niti kvalitetom) oslanjajući se isključivo na tržišne kriterije te tada država ima obvezu pokrivanja troškova, odnosno država snosi dio troškova ili ukupne troškove za obavljanje tih usluga od općeg gospodarskog interesa.

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa prevladavaju u okviru sektorskih potpora namijenjenih kao naknada za obavljanje javne usluge, a prvenstveno se radi o uslugama u kopnenom, pomorskom i zračnom prometu, uslugama zračnih luka, za javne radiodifuzijske usluge kao što je usluga Hrvatske radiotelevizije za emitiranje javnog radio i televizijskog programa, za poštanske usluge i električnu energiju.

Naknada koji dobiju korisnici navedenih potpora predstavlja kompenzaciju za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa.

Sukladno Odluci o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku naknade za javne usluge („Narodne novine“, broj: 39/08)³⁴ davatelj povjerava korisniku potpora obvezu obavljanja usluge od općeg gospodarskog interesa na osnovi službenih akata u kojima treba biti sadržano: vrijeme trajanja i priroda obveze pružanja javne usluge; područje obveze i korisnik; priroda posebnog ili isključivog prava danog korisniku; parametri za obračun i nadzor dane naknade; te načini izbjegavanja dodjele ili povrata prekomjerne naknade.

Ako se poduzetnik, koji je korisnik potpore, osim komercijalnim aktivnostima bavi i aktivnostima koje su obuhvaćene uslugama od općeg gospodarskog interesa, priznaju se isključivo oni rashodi koji se odnose na usluge od općeg gospodarskog interesa. Rashodi, koji se odnose na usluge od općeg gospodarskog interesa obuhvaćaju sljedeće: varijabilne rashode od pružanja usluge od općeg gospodarskog interesa, proporcionalan doprinos fiksnim rashodima zajedničkim uslugama od općeg gospodarskog interesa i drugim aktivnostima poduzetnika i odgovarajući prinos na vlastiti kapital. Rashodi za infrastrukturu i za investicije se priznaju samo ukoliko su isti neophodni da bi se usluga od općeg gospodarskog interesa mogla nesmetano obavljati.

Smatra se da prekomjerna naknada za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa kao takva nije nužna, te je stoga riječ o nepotrebnoj potpori koja se mora vratiti davatelju. Naknada za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa ne smije biti viša od iznosa potrebnog za pokriće rashoda korisnika potpore, koji su proizašli iz njegove obveze da obavlja javne usluge, uključujući relevantne prihode i razumnu dobit, te se na redovnoj osnovi mora nadzirati visina naknade, kako ona ne bi bila prekomjerna.

Dana 31. siječnja 2012. stupila su na snagu nova pravila o potpori u obliku naknade za javne usluge sadržana u Odluci Komisije od 20. prosinca 2011. o primjeni članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na državne potpore u obliku naknada određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (SL L 7, 11. siječnja 2012., str. 3.–10.), Priopćenju Komisije – Okviru Europske unije o državnim potporama u obliku naknada za javne usluge (SL C 8, 11. siječnja 2012., str. 15.–22.) te Priopćenju Komisije o primjeni pravila Europske unije o državnim potporama na naknadu za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (SL C 8, 11. siječnja 2012., str. 4.–14.)³⁵. Nova pravila uvode precizniju metodologiju za utvrđivanje iznosa naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa, obvezu poštivanja regulative koja se odnosi na javnu nabavu, jednaki tretman pružatelja istih usluga pri određivanju naknade i druge odredbe.

Od 29. travnja 2012. primjenjuju se i pravila sadržana u Uredbi Komisije (EU), br. 360/2012, od 25. travnja 2012., o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore male vrijednosti koje se dodjeljuju poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (SL L 114, 26. travnja 2012., str. 8.–13.). Ova pravila

³⁴ Ova Odluka sadrži prijevod na hrvatski jezik Odluke Komisije od 28. studenoga 2005. o primjeni članka 86. stavka 2. Ugovora o EZ-u na državne potpore koje se dodjeljuju u obliku naknada određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (SL L 312, 29. studenog 2005., str. 67. – 73., Okvira Zajednice o državnim potporama u obliku naknada za obavljanje usluga u javnom interesu (SL C 297, 29. studenog 2005., str. 4. – 7.) i Presude Europskog suda od 24. srpnja 2003. Predmetu C-280/00 Altmark Trans GmbH i Regierungspräsidium Magdeburg protiv Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH 62000J0280 (IES /2003/ str. I-07747).

³⁵ Ova pravila nisu još prevedena na hrvatski jezik temeljem Odluke o objavljivanju popisa pravila o državnim potporama („Narodne novine“, broj: 83/12).

obuhvaćaju potpore čiji iznos ne prelazi kunsku protuvrijednost od 500.000 eura po pojedinom poduzetniku u roku od tri fiskalne godine.

Tablica 24. Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u 2012. dodijeljene putem subvencija

Kategorija potpore	Naziv potpore	Iznos (u mln HRK)
Javno radiotelevizijsko emitiranje	Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji (RTV pristojba)	1.181,8
	Satelitski program za Sjevernu i Južnu Ameriku, te Novi Zeland	3,3
	Glas Hrvatske - radijski program za iseljništvo	10,0
Željeznički promet	Poticanje željezničkog putničkog prijevoza - HŽ Putnički prijevoz d.o.o.	350,6
	Poticanje željezničkog kombiniranog prijevoza - HŽ Cargo d.o.o.	1,0
Pomorski promet	Program prometnog povezivanje otoka s kopnom i otoka međusobno	375,0
Zračni promet	Mjera očuvanja prometne povezanosti regija 2007. - 2011. (domaći linijski zračni prijevoz) - Croatia Airlines d.d.	83,3
	Osiguranje sigurnosno prometnih standarda u zračnim lukama RH - Odluka o obvezi otvorenosti Zračne luke Rijeka d.o.o.	3,4
	Osiguranje sigurnosno prometnih standarda u zračnim lukama RH - Odluka o obvezi otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet 2009. - 2013.	5,6
Ukupno		2.014,0

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

U 2012. dodijeljeno je 2.014 milijuna kuna potpora za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, isključivo u obliku subvencija, što čini udio od 54,9 posto ukupno dodijeljenih sektorskih potpora, odnosno udio od 22,9 posto ukupno dodijeljenih potpora u Republici Hrvatskoj.

Subvencije u ukupnom iznosu od 375 milijuna kuna za obavljanje javne usluge u 2012., dodijelila je i Agencija za obalni linijski pomorski promet poduzetnicima koji obavljaju pomorski prijevoz temeljem Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu, odnosno Programa prometnog povezivanja otoka s kopnom i otoka međusobno. Korisnici navedenih naknada su: Jadrolinija, G&V Line d.o.o., U.T.O. Kapetan Luka, Miatrade d.o.o., Linijska nacionalna plovidba d.d., TUO Mankul, Mediteranska plovidba i ostali.

Korisnik naknade za obavljanje javne usluge u 2012., odnosno za javno radiotelevizijsko emitiranje je i Hrvatska radiotelevizija s ukupnim iznosom od 1.195,1 milijun kuna, u kojem je obuhvaćen iznos od 1.181,8 milijuna kuna prihoda od pristojbi, odnosno pretplate temeljem Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji, zatim iznos od 3,3 milijuna kuna koji se odnosi na Satelitski program za Sjevernu i Južnu Ameriku, te Novi Zeland i 10 milijuna kuna koji se odnose na radijski program za iseljništvo – Glas Hrvatske.

U 2012., iznos od 83,3 milijuna kuna subvencija dodijelilo je Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture poduzetniku Croatia Airlines d.d. za obavljanje javne službe temeljem Mjera očuvanja prometne povezanosti regija za razdoblje od 2007. do 2011.

Isto ministarstvo je dodijelilo i naknadu za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa Zračnoj luci Rijeka d.o.o. u iznosu od 3,4 milijuna kuna temeljem Odluke o obvezi otvorenosti Zračne luke Rijeka d.o.o. za javni zračni promet u razdoblju od 2010. do 2014., te Zračnoj luci Osijek d.o.o. 5,6 milijuna kuna temeljem Odluke o otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. u razdoblju od 2009. do 2013. Ukupan iznos koji je ministarstvo dodijelilo za Osiguranje sigurnosno prometnih standarda u zračnim lukama Republike Hrvatske iznosi 9 milijuna kuna.

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture je također u 2012. dodijelilo i naknadu za poticanje željezničkog prijevoza u ukupnom iznosu od 351,6 milijuna kuna, na što se za Poticanje željezničkog putničkog prijevoza poduzetniku HŽ Putnički prijevoz d.o.o. odnosi iznos od 350,6 milijuna kuna, a za Poticanje željezničkog kombiniranog prijevoza poduzetniku HŽ Cargo d.o.o. iznos od 1 milijun kuna.

4.4.1. *Potpore prometu*

Potpore sektoru prometa u 2012. iznosile su 1.595,6 milijuna kuna, što je povećanje za 14,1 posto odnosno 196,6 milijuna kuna u odnosu na 2011. kada su te potpore iznosile 1.399 milijuna kuna, te povećanje za 4,7 posto odnosno 71,1 milijun kuna u odnosu na 2010. kada su potpore iznosile 1.524,5 milijuna kuna.

Najveći dio dodijeljenih potpora u sektoru prometa odnosi se na željeznički promet, i to iznos od 963,3 milijuna kuna, s udjelom dodijeljenih potpora u sektoru prometa od 60,4 posto, na pomorski promet se odnosi iznos od 375 milijuna kuna ili 23,5 posto udjela, te na zračni promet se odnosi iznos od 257,3 milijuna kuna ili 16,1 posto udjela u sektoru prometa.

Tablica 25. Potpore sektoru prometa za razdoblje 2010. – 2012.

Promet	2010.		2011.		2012.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
Željeznički promet	849,7	116,6	754,9	101,5	963,3	128,1
Pomorski promet	378,8	52,0	382,8	51,5	375,0	49,9
Zračni promet	296,0	40,6	261,3	35,1	257,3	34,2
UKUPNO	1.524,5	209,2	1.399,0	188,2	1.595,6	212,3
udio (%) u posebnim sektorima	36,54		39,82		43,48	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	28,57		29,23		30,36	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	16,25		15,49		18,14	
udio (%) u BDP-u	0,47		0,42		0,48	

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture; podaci obrađeni u AZTN-u

Najveći dio dodijeljenih potpora u sektoru prometa u 2012. odnosi se na subvencije, koje su dodijeljene u iznosu od 860,2 milijuna kuna i čine 53,9 posto ukupno dodijeljenih potpora sektoru prometa, dok su potpore putem jamstava te plaćanja za protestirana

jamstva dodijeljene u iznosu od 735,4 milijuna kuna i čine 46,1 posto udjela navedenih potpora.

Tablica 26. Potpore dodijeljene sektoru prometa prema instrumentima za razdoblje 2010. – 2012. (u milijunima kuna)

	2010.	2011.	2012.
A1 subvencije	1.214,9	1.077,8	860,2
D jamstva	309,6	321,2	735,4
Ukupno	1.524,5	1.399,0	1.595,6

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture; podaci obrađeni u AZTN-u

U 2012. su osim potpora u sektoru prometa dodjeljivane i potpore male vrijednosti u iznosu od 7,6 milijuna kuna, stoga, ukoliko bi se one pridodale potporama dodijeljenim u iznosu od 1.595,6 milijuna kuna, ukupno dodijeljene potpore sektoru prometa iznosile bi 1.603,2 milijuna kuna.

U 2012., potpore **željezničkom prometu** dodijeljene su u iznosu od 963,3 milijuna kuna te su više za 27,6 posto ili 208,4 milijuna kuna u odnosu na 2011., i više su za 13,4 posto ili 113,6 milijuna kuna u odnosu na 2010. Kako je naprijed i navedeno, potpore željezničkom prometu imaju udio od 10,9 posto u ukupno dodijeljenim potporama te udio od 60,4 posto u sektoru prometa. Najveći dio navedenih potpora dodijeljen je kroz jamstva u iznosu od 563,1 milijun kuna, putem subvencija 392,9 milijuna kuna te kroz plaćanja za aktivirana jamstva 7,3 milijuna kuna.

Ministarstvo financija je u 2012. izdalo državna jamstva u iznosu od 563,1 milijun kuna poduzetnicima HŽ Cargo d.o.o. i to iznos od 345,3 milijuna kuna za financiranje tekuće likvidnosti i zbrinjavanje viška zaposlenih, te poduzetniku HŽ Putnički prijevoz d.o.o. iznos od 217,8 milijuna kuna za financiranje tekuće likvidnosti. Isto ministarstvo je u 2012. aktiviralo izdana jamstva poduzetniku HŽ Cargo d.o.o. u iznosu od 7,3 milijuna kuna.

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture je u 2012. dodijelilo subvencije u ukupnom iznosu od 392,9 milijuna kuna sukladno Programu poticanja željezničkog, putničkog i kombiniranog prometa i modernizacije željezničkog prometa. Temeljem navedenog programa, dodijeljena su sredstva za modernizaciju željezničkih vozila u iznosu od 41,3 milijuna kuna poduzetnicima HŽ Putnički prijevoz d.o.o. 22,5 milijuna kuna i HŽ Cargo d.o.o. 18,8 milijuna kuna. Za poticanje željezničkog kombiniranog prijevoza dodijeljen je 1 milijun kuna subvencija poduzetniku HŽ Cargo d.o.o., a za poticanje željezničkog putničkog prijevoza dodijeljeno je 350,6 milijuna kuna poduzetniku HŽ Putnički prijevoz d.o.o.

Iako je sektoru željezničkog prometa u 2012. dodijeljeno 963,3 milijuna kuna potpora, iz državnog proračuna dodijeljeno je i znatno više sredstava, no ta sredstva se uglavnom odnose na obnovu i modernizaciju infrastrukture te se ne smatraju potporom u smislu Zakona i nisu prikazana u ovom Izvješću.

Za ostali **kopneni promet** (cestovni i riječni promet), na lokalnoj razini u 2012. dodijeljene su potpore u iznosu od 37,5 milijuna kuna.

U 2012., **pomorskom prometu** je dodijeljeno 375 milijuna kuna potpora u obliku subvencija, što je smanjenje za 2 posto, odnosno 7,8 milijuna kuna u odnosu na 2011. kada je dodijeljeno 382,8 milijuna kuna, te smanjenje za 1 posto ili 3,8 milijuna kuna u odnosu na 2010. kada su te potpore iznosile 378,8 milijuna kuna.

Potpore sektoru prometa u 2012. u ukupnim potporama imaju udio od 4,3 posto, dok je taj udio u sektorskim potporama 10,2 posto, a udio u sektoru prometa iznosi 23,5 posto.

Agencija za obalni linijski pomorski promet je u 2012. dodijelila potpore pomorskom prometu u ukupnom iznosu od 375 milijuna kuna temeljem Programa prometnog povezivanje otoka s kopnom i otoka međusobno, poduzetnicima koji obavljaju pomorski prijevoz sukladno Zakonu o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu. Korisnici potpora: Jadrolinija, G&V Line d.o.o., U.T.O. Kapetan Luka, Miatrade d.o.o., Linijska nacionalna plovidba d.d., TUO Mankul, Mediteranska plovidba i ostali.

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture je uz naprijed navedene potpore, dodjeljivalo i potpore male vrijednosti u iznosu od 7,6 milijuna kuna u obliku subvencija za djelatnost pomorskog prometa sukladno Programu subvencioniranja razlike u cijeni pogonskog goriva brodarima (malim poduzetnicima) u nacionalnoj plovidbi u razdoblju od 2010. do 2012. (3,9 milijuna kuna), te Programu izgradnje i rekonstrukcije putničke i izletničke flote za potrebe hrvatskih privatnih brodara - malih poduzetnika u razdoblju od 2010. do 2012. (3,7 milijuna kuna).

Potpore **zračnom prometu** u 2012. dodijeljene su u ukupnom iznosu od 257,3 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje za 1,5 posto ili 4 milijuna kuna u odnosu na 2011. kada su te potpore iznosile 261,3 milijuna kuna, te smanjenje za 13,1 posto ili 38,7 milijuna kuna u odnosu na 2010. kada su iznosile 296 milijuna kuna. Navedene potpore u 2012., dodjeljivane su u obliku subvencija u iznosu od 92,3 milijuna kuna odnosno s udjelom u potporama zračnom prometu od 35,9 posto, te temeljem aktiviranih jamstava u iznosu od 165 milijuna kuna odnosno 64,1 posto udjelom u zračnom prometu. U 2012. potpore zračnom prometu imaju udio od 2,9 posto u ukupnim potporama, udio od 7 posto u sektorskim potporama te udio od 16,1 posto u sektoru prometa.

Jedan od korisnika potpora u sektoru zračnog prometa je i poduzetnik Croatia Airlines d.d. kojem je u 2012. dodijeljeno 248,3 milijuna kuna potpora. Te godine je navedenom poduzetniku Ministarstvo financija aktiviralo jamstva u iznosu od 165 milijuna kuna, dok mu je Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture dodijelilo potpore u obliku subvencije u ukupnom iznosu od 83,3 milijuna kuna kao naknadu za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o obvezi obavljanja domaćeg linijskog zračnog prijevoza, odnosno Mjere očuvanja prometne povezanosti regija za razdoblje 2007. - 2011. za domaći linijski zračni prijevoz.

U 2012. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture dodijelilo je ukupan iznos od 9 milijuna kuna u obliku subvencija temeljem Odluka Vlade Republike Hrvatske koje se odnose na osiguranje sigurnosno prometnih standarda u zračnim lukama Republike

Hrvatske, a potpore su dobili Zračna luka Osijek d.o.o. i Zračna luka Rijeka d.o.o. kao naknadu za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa. Poduzetniku Zračna luka Rijeka d.o.o. dodijeljen je iznos od 3,4 milijuna kuna temeljem Odluke o obvezi otvorenosti Zračne luke Rijeka d.o.o. za javni zračni promet u razdoblju od 2010. do 2014., dok je poduzetniku Zračna luka Osijek d.o.o. dodijeljeno 5,6 milijuna kuna temeljem Odluke o otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. u razdoblju od 2009. do 2013.

Pravila o potporama danim sektoru kopnenog, pomorskog i zračnog prometa sadržana su u Odluci o objavljivanju pravila o potpori u prometu ("Narodne novine", broj: 141/08 i 31/10)³⁶.

*Pravila o potporama **kopnenom prometu** obuhvaćaju prijevoz željeznicom, cestom i unutarnjim plovnim putovima. Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa dodjeljuju se kopnenom prometu temeljem ugovora o javnim uslugama, koji mora sadržavati sljedeće: definiciju javne usluge i područje na koje se odnosi; parametre za obračun naknade, utvrđene unaprijed na transparentan i objektivan način; opseg i narav dodijeljenih isključivih prava; način rasporeda rashoda koji proizlaze iz obveze pružanja javnih usluga. U djelatnosti željezničkog prometa potpore se korisnicima daju za financiranje željezničke infrastrukture, za obnovu i nabavu voznog parka, za koordinaciju željezničkog prometa i za restrukturiranje poduzetnika u teškoćama.*

*Potpore se sukladno programima mogu dati sektoru **pomorskog prometa** sa svrhom poticanja upisa u registre ili povratak pod zastavu Republike Hrvatske, konsolidacije pomorskog sektora, poboljšanja pomorskog know-how-a i promicanja novih usluga u području kratkopružnog pomorskog prijevoza. U pomorskoj kabotaži potpore se mogu dati kao naknada za obavljanja javne službe i za kratkopružni pomorski promet u cilju postizanja održive i sigurne pokretljivosti i poboljšanja prometne učinkovitosti. Dozvoljene su i potpore za rashode zapošljavanja u pomorstvu (smanjene stope doprinosa za socijalno osiguranje i poreza na prihod pomoraca) potpore za usavršavanje časnika ili naknade plaća za vrijeme usavršavanja te za profesionalno usavršavanje ribara na otvorenim morima, koji žele raditi kao pomorci. Potpore za obnovu pomorske flote mogu se dodijeliti ako im je konačni cilj smanjivanje flote, a smiju se dodijeliti i potpore za investicije zbog postizanja veće sigurnosti, poboljšanja opremljenosti plovila i poticanja uporabe čistih i sigurnih plovila. Moguće je odobriti i potpore za restrukturiranje pomorskih poduzetnika kao i potpore sukladne pravilima o regionalnim potporama.*

*Pravila o potporama **zračnom prometu** odnose se na zračne prijevoznike i djelatnosti koje oni koriste, poput škola letenja, trgovine u slobodnim carinskim zonama, franchisinga i zrakoplovnih naknada. Potpore za zračni promet se dodjeljuju za zaštitu okoliša, istraživanje i razvoj, male i srednje poduzetnike, zapošljavanje, usavršavanje i regionalni razvoj. Operativne potpore se mogu dodijeliti za direktno subvencioniranje zračnih putova, ukoliko se daju za obavljanje javne službe i kao potpora socijalne prirode namijenjena pojedinim kategorijama putnika neovisno o porijeklu usluge. Potpore za restrukturiranje je moguće odobriti samo jednom, ukoliko ne uzrokuju povećanje kapaciteta te ukoliko poduzetnik ne pribavlja udjele kod drugih zračnih prijevoznika. Potpora za sanaciju se može dodijeliti isključivo radi pripreme plana restrukturiranja. Potpore se mogu odobriti i zračnim lukama za izgradnju, korištenje, održavanje i upravljanje infrastrukturom, opremu, pružanje pomoćnih usluga i obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa.*

³⁶ Potpore dane sektoru prometa u značajnoj mjeri obuhvaćaju naknadu za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa.

4.4.2. Potpore za proizvodnju čelika

U 2012. kao ni u prethodnoj 2011. nisu dodjeljivane potpore sektoru čelika, dok je u 2010. iznos od 13,2 milijuna kuna isplatila Agencija za upravljanje državnom imovinom poduzetniku Željezara Split d.d. Kaštel Sućurac.

Tablica 27. Potpore proizvodnji čelika za razdoblje 2010. – 2012.

Proizvodnja čelika	2010.		2011.		2012.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
C1 povoljniji krediti	13,2	1,8	-	-	-	-
UKUPNO	13,2	1,8	-	-	-	-
udio (%) u posebnim sektorima	0,32		-		-	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,25		-		-	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,14		-		-	
udio (%) u BDP-u	0,004		-		-	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Pravila koja uređuju dodjelu potpora poduzetnicima u industriji čelika sadržana su u Odluci o objavljivanju pravila o državnoj potpori sektoru čelika („Narodne novine“, broj: 134/08)³⁷.

Potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama i regionalne potpore za velike projekte ulaganja u sektoru čelika nisu sukladne s pravilima o potporama.

S obzirom na prekapacitiranost i neučinkovitost ovog sektora na europskoj i svjetskoj razini, potpore industriji čelika mogu se dodijeliti samo za zatvaranje poslovanja u čeličana, koje trajno prestaju s proizvodnjom proizvoda od čelika, te za plaćanja, koja čeličane duguju radnicima određenima kao višak ili onima koji prihvaćaju prijevremeno umirovljenje.

U skladu s odredbama članka 5. stavka 3. Protokola 2. SSP-a, Republici Hrvatskoj je iznimno bilo dozvoljeno tijekom pet godina od stupanja na snagu SSP-a dodijeliti potporu za restrukturiranje sektora čelika pod sljedećim uvjetima: da to na kraju razdoblja restrukturiranja vodi održivosti poduzetnika, koji bi od toga imali koristi pod normalnim tržišnim uvjetima, da su iznos i intenzitet takve potpore strogo ograničeni na ono što je nužno potrebno za ponovnu uspostavu održivosti i da se postepeno smanjuju, te da je program restrukturiranja povezan s globalnom racionalizacijom i smanjivanjem kapaciteta u Republici Hrvatskoj.

³⁷ Temeljem te Odluke na hrvatski je prevedeno Priopćenje Komisije – Višesektorski okvir za regionalne potpore namijenjene velikim projektima ulaganja (prijavljen kao dokument br. C(2002) 315), (52002XC0319(03), SL C 070, 19. ožujka 2002.) i Priopćenje Komisije – Potpore za sanaciju i restrukturiranje i potpore za zatvaranje poslovanja u sektoru čelika (prijavljen kao dokument br. C(2002) 315), (52002XC0319(04), SL C 070, 19. ožujka 2002.).

4.4.3. Potpore brodogradnji

Iz podataka iz Tablice 28. razvidno je da je u 2012. za brodogradnju dodijeljeno 31 posto potpora manje u odnosu na 2011., odnosno 60 posto potpora manje u odnosu na 2010. Ova pozitivna tendencija smanjenja ukupnog iznosa potpora za brodogradnju kroz promatrana razdoblja rezultat je provedbe odobrenih planova restrukturiranja velikih hrvatskih brodogradilišta.³⁸

Tablica 28. Potpore sektoru brodogradnje za razdoblje 2010. – 2012.

Brodogradnja	2010.		2011.		2012.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	-	-	-	-	468,7	62,3
C1 povoljniji krediti	6,0	0,8	18,4	2,5	-	-
D jamstva	1.240,0	170,2	705,6	94,9	30,7	4,1
UKUPNO	1.246,0	171,0	724,0	97,4	499,4	66,4
udio (%) u posebnim sektorima	29,87		13,61		20,61	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	23,35		9,50		15,13	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	13,28		5,68		8,02	
udio (%) u BDP-u	0,38		0,15		0,22	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

U 2012. dodijeljeno je 96 posto manje državnih jamstava u usporedbi s prethodnom godinom. Osim državnih jamstava, u 2012. je Ministarstvo gospodarstva hrvatskim brodogradilištima dodijelilo ukupno 468,7 milijuna kuna subvencija, od čega 465,5 milijuna kuna za restrukturiranje brodogradilišta³⁹, te 3,2 milijuna kuna temeljem Operativnog programa potpora inovacijama u brodogradnji.⁴⁰ Agencija za upravljanje državnom imovinom je poduzetnicima u brodograđevnoj industriji kroz povoljne zajmove u 2011. dodijelila 18,4 milijuna kuna, te u 2010., 6 milijuna kuna potpora.⁴¹

Sukladno prikazu iz Tablice 29., u 2012. je izdano ukupno 363,3 milijuna kuna državnih jamstava za velika hrvatska brodogradilišta, od čega je za plaćene avanse naručitelja brodova izdano 272,2 milijuna kuna jamstava, te je izdano jamstvo za Uljanik Brodogradilište d.d. u iznosu od 91,1 milijun kuna.

³⁸ Agencija je uz suglasnost Europske komisije, rješenjima odobrila potpore za restrukturiranje poduzetnika Brodotrogir d.d., Brodograđevna industrija 3. Maj d.d., Brodograđevna industrija Split d.d. i Brodogradilište Kraljevica d.d. u ukupnom iznosu 16,4 milijardi kuna. Rješenja obuhvaćaju potpore dodijeljene od 1. ožujka 2006. do završetka postupka restrukturiranja, a dio tih potpora prikazan je u Tablici 28.

³⁹ Brodograđevnoj industriji Brodosplit d.d. je dodijeljeno 404,3 milijuna kuna, a Brodogradilištu Kraljevica d.d. za isplatu otpremnina radnicima 61,2 milijuna kuna.

⁴⁰ Uljanik Brodogradilištu d.d. dodijeljeno je 2,9 milijuna kuna, a Tehnomont Brodogradilištu d.d. 0,3 milijuna kuna.

⁴¹ Potpore su dodijeljene Brodogradilištu Kraljevica d.d. i Uljanik Tesu d.d.

U skladu s procjenom Agencije, u državnim jamstvima za avanse izdanim u toj godini bila je sadržana potpora od 23,8 milijuna kuna, dok je u državnim jamstvima izdanim za poduzetnika Uljanik Brodogradilište d.d. bila sadržana potpora u iznosu 6,9 milijuna kuna, iz čega proizlazi da je u 2012. ukupna potpora sadržana u izdanim državnim jamstvima za sektor brodogradnje iznosila 30,7 milijuna kuna.

Tablica 29. Potpore sadržane u jamstvima danim sektoru brodogradnje za razdoblje 2010. – 2012. (mln HRK)

Redni broj	Državna jamstva s elementima potpore	2010.	2011.	2012.
1.	Izdana jamstva za kredite	1.113,6	689,3	-
2.	Izdana jamstva za avanse	1.544,3	218,5	272,2
3.	Izdana jamstva za Uljanik Brodogradilište d.d.	326,3	-	91,1
4.	Izdana državna jamstva za brodogradnju ukupno (1.+2.+3.)	2.984,2	907,8	363,3
5.	Potpora u izdanim jamstvima za kredite (1.*100%)	1.113,6	689,3	-
6.	Potpora u izdanim jamstvima za avanse (2.*tržišna kamata)	101,0	16,3	23,8
7.	Potpora u izdanim jamstvima za Uljanik Brodogradilište d.d. (3.*razlika kamata)	25,4	-	6,9
8.	Potpora u izdanim jamstvima za brodogradnju ukupno (5.+6.+7.)	1.240,0	705,6	30,7

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora, poduzetnici-brodogradilišta; podaci obrađeni u AZTN-u

U promatranom razdoblju od 2010. do 2012. državna jamstva su izdavana brodogradilištima bilo za kredite banaka, bilo za avanse primljene od naručitelja brodova.

Iznos elementa potpore sadržane u državnim jamstvima za *kredite* brodogradilišta izdanim u 2010. i 2011. iz Tablice 29., Agencija je izračunala u stopostotnom iznosu izdanog jamstva jer je, sukladno odobrenim planovima restrukturiranja, otplatu konkretnih kredita brodogradilišta, kao poduzetnika u teškoćama, preuzela država.

S druge strane, budući da se na primljene *avanse* od kupaca brodova u pravilu ne plaća kamata, iznos elementa potpore sadržane u izdanim državnim jamstvima za avanse brodogradilišta u 2010., 2011. i 2012. Agencija je izračunala kao iznos tržišne kamate koji bi bio plaćen za avanse.⁴²

⁴² Iz odredbi točke 4.2. iz Odluke o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava („Narodne novine“, broj: 39/09) proizlazi da se kod pojedinačnog državnog jamstva protuvrijednost potpore za jamstvo računa kao razlika između tržišne kamate, koju bi poduzetnik snosio bez jamstva, i kamate postignute zahvaljujući jamstvu. Uvjeti za izračun intenziteta potpore kod pojedinačnog jamstva propisani su Odlukom o objavljivanju pravila o utvrđivanju referentne i diskontne stope („Narodne novine“, broj: 114/08), u skladu s čijim odredbama je osnovnu referentnu stopu potrebno uvećati, kako bi se uzeo u obzir mjerodavni profil rizika vezan uz djelatnost koja se pokriva, poduzetnika kojem se jamči i kolateral koji je pružio. U konkretnom slučaju brodogradilišta, za izračun tržišne kamate, na osnovnu je referentnu stopu na dan izdavanja jamstva dodano 400 baznih bodova zajmovne marže za rizik za poduzetnike u teškoćama s ponuđenim visokim instrumentima osiguranja, sukladno objavama Agencije o referentnim stopama na www.aztn.hr.

Slično, u slučaju Uljanik Brodogradilišta d.d. element potpore sadržane u državnim jamstvima izdanim za tog poduzetnika, Agencija je izračunala sukladno metodologiji iz Odluke o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava („Narodne novine“, broj: 39/09), odnosno kao razliku između kamata, koje bi bile plaćene po tržišnoj kamatnoj stopi, i iznosa stvarno plaćenih kamata.

Temeljem opisanih odredbi iz Odluke o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava, državna jamstva smatraju se dodijeljenima u trenutku kada su izdana, a ne kada su protestirana. Stoga su državna jamstva za sektor brodogradnje, koja su protestirana u razdoblju 2010. – 2012., prikazana u Tablici 30. isključivo kako bi se dobila cjelovita informacija o stanju državnih jamstava danih brodogradilištima, dok su ta jamstva uključena u Tablicu 29. u ukupan iznos potpora u onoj godini kada su izdana, a ne protestirana.

Tablica 30. Državna jamstva protestirana u sektoru brodogradnje u razdoblju 2010. – 2012. (mln HRK)

Brodogradilište	2010.	2011.	2012.
3. Maj Brodogradilište d.d.	181,3	481,2	123,1
Brodosplit Brodogradilište d.o.o.	353,1	503,4	109,6
Brodotrogir d.d.	147,2	105,3	34,1
Brodogradilište Kraljevica d.d.	68,6	67,2	19,1
Brodosplit BSO d.o.o.	22,0	9,5	2,4
Uljanik Brodogradilište d.d.	-	101,8	-
Ukupna protestirana jamstva	772,2	1.268,4	288,3

Izvor: Ministarstvo financija; podaci obrađeni u AZTN-u

Kao što je vidljivo iz Tablice 30. u sektoru brodogradnje u 2012. je protestirano 4,4 puta manje državnih jamstava u usporedbi s prethodnom godinom, iz čega su razvidne pozitivne tendencije smanjenja iznosa protestiranih državnih jamstava.

Dana 1. siječnja 2012. na snagu je stupio Okvir o državnim potporama brodogradnji (SL C 364, 14. prosinca 2011., str. 9.)⁴³. U skladu s pravilima iz Okvira, potpore se mogu odobriti brodogradilištima, ili vlasnicima brodova u slučaju izvoznih kredita, za gradnju, popravak ili preinaku trgovačkih plovila na vlastiti pogon i za inovacije za gradnju plutajućih i mobilnih odobalnih (off shore) objekata.

Regionalne potpore se sukladno karti regionalnih potpora mogu dodijeliti za izgradnju, popravak ili preinaku brodova ukoliko ispunjavaju sljedeće uvjete: potpore su dodijeljene za ulaganje u nadgradnju ili modernizaciju postojećih brodogradilišta, a nisu povezane s financijskim restrukturiranjem brodogradilišta. U područjima u kojima je nizak životni standard ili velika nezaposlenosti intenzitet potpore ne smije prijeći 22,5 posto bruto ekvivalenta potpore, u područjima iz članka 4.(3.)(d.) Zakona, intenzitet potpore ne smije prijeći 12,5 posto bruto

⁴³ Okvir je objavljen temeljem Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama sektoru brodogradnje („Narodne novine“, broj: 3/13), a primjenjuje se do 31. prosinca 2013. Prethodno je na snazi bila Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama sektoru brodogradnje („Narodne novine“, broj: 154/08).

ekvivalenta potpore (ili najviši iznos dopušten za regionalne potpore, ako je niži), a potpore moraju biti ograničene na pokrivanje opravdanih troškova koji su utvrđeni pravilima o regionalnim potporama.

Potpore za inovacije u brodogradnji sukladne su s pravilima do maksimalnog intenziteta od 20 posto bruto ukoliko se odnose na industrijsku primjenu inovativnih proizvoda i procesa, odnosno tehnološki nove ili značajno poboljšane proizvode i postupke, u usporedbi s najsuvremenijim proizvodima i procesima prisutnima u sektoru brodogradnje, a koji nose rizik tehnološkog ili industrijskog neuspjeha. Potpore za inovacije za proizvode i procese moraju biti ograničene na potporu za troškove za ulaganja, oblikovanje, projektiranje i testiranje, koji se izravno i isključivo odnose na inovativni dio projekta i koji su nastali nakon datuma podnošenja zahtjeva za potporu za inovacije. Opravdani troškovi uključuju troškove brodogradilišta i troškove nabave roba i usluga od trećih strana, ukoliko se te robe i usluge strogo odnose na inovaciju. Potpore za inovacije moraju imati poticajni učinak i za posljedicu imati promjenu ponašanja korisnika potpore na način da utječu na povećanje razine njegovih inovacijskih aktivnosti, te se kao posljedica potpore opseg inovativnih aktivnosti mora povećati s obzirom na područje primjene, iznos koji je potrošen ili brzina.

Potpore brodogradnji u obliku kredita, koje financijski prati država i koji se dodjeljuju nacionalnim i nenacionalnim vlasnicima brodova ili trećim stranama za gradnju ili preinaku plovila, smatraju se usklađenima s pravilima ukoliko su usklađene s uvjetima iz Sporazuma OECD-a o smjernicama za osiguranje izvoznih kredita koje financira država i Dogovora o izvoznim kreditima u brodogradnji iz 1998., kao i drugim uvjetima koji bi naslijedili takav sporazum.

4.4.4. Potpore turizmu

Turizmu je u 2012. dodijeljen iznos od 71 milijun kuna potpora što je smanjenje za 46,7 posto odnosno 62,1 milijun kuna u odnosu na 2011., kada su te potpore iznosile 133,1 milijun kuna, te smanjenje za 55 posto odnosno 86,7 milijuna kuna u odnosu na 2010., kada su navedene potpore iznosile 157,7 milijuna kuna.

Potpore turizmu u 2012. dodjeljivane su u obliku neposrednih subvencija kamata u iznosu od 47 milijuna kuna odnosno 66,2 posto, dok su jamstva aktivirana u iznosu od 24 milijuna kuna ili 33,8 posto ukupnih potpora dodijeljenih u sektoru turizma.

Tablica 31. Potpore turizmu prema instrumentima za razdoblje 2010. – 2012.

Turizam	2010.		2011.		2012.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	42,8	5,9	70,1	9,4	47,0	6,3
D jamstva	114,9	15,8	63,0	8,5	24,0	3,2
UKUPNO	157,7	21,6	133,1	17,9	71,0	9,4
udio (%) u posebnim sektorima	3,78		3,79		1,93	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	2,96		2,78		1,35	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	1,68		1,47		0,81	
udio (%) u BDP-u	0,05		0,04		0,02	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Ministarstvo turizma je u 2012. dodijelilo potpore u iznosu od 47 milijuna kuna temeljem Programa kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva u turizmu „Poticaj za uspjeh“. Korisnici navedenih potpora su mali i srednji poduzetnici koji obavljaju ugostiteljsko turističku djelatnost, kao primjerice: Mimoza d.o.o. Split, Eles d.o.o. Rijeka, Ture d.o.o. Postira, Zadar gradnja d.o.o. Zadar, Hotel Punta Osejava d.o.o. Makarska, Eurodom trgovina d.o.o. Split, Geo-teo d.o.o. Cres, David koncept d.o.o. Zagreb, Laguna trade d.o.o. Rogoznica, Makart hoteli d.o.o. Zagreb, Mališa d.o.o. Senj, Luna d.o.o. Lun, Vrata krke d.o.o. Šibenik, V.E.M.S. d.o.o. Vukovar, Stara knežija d.o.o. Zagreb, Stancia Meneghetti d.o.o. Bale, UO Kristić Šipan, Garny hotel d.o.o. Velika Gorica, Idea intimare d.o.o. Zagreb, FOS d.o.o. Fužine, Hotel More d.o.o. Dubrovnik i ostali.

Ministarstvo financija je u 2012. protestiralo izdana jamstva koja se odnose na naplatu dospjelih kredita u iznosu od 24 milijuna kuna poduzetnicima koji pružaju usluge hotelskog smještaja kao što su: Hoteli Živogošće, Hoteli Podgora, Hoteli Medena, Vis d.d. Vis, Apartmani Medena, Lječilište Topusko, Modra Špilja, Hum d.d. te Šolta d.d.

Ministarstvo turizma je u 2012. osim naprijed navedenih potpora, dodijelilo i potpore male vrijednosti u iznosu od 14 milijuna kuna u obliku subvencija i subvencija kamata sukladno programima: Program dodjele bespovratnih sredstava manifestacijama u funkciji razvoja turizma u 2012., Program unapređenja ponude turističkog sektora "Korak više", Program razvoja novih proizvoda održivog turizma "Inovativni turizam", Program razvoja turizma na selu 2012., Program "Razvoj turizma u malom gospodarstvu 2001.-2003." te Program poticanja razvoja turizma u turistički nerazvijenim područjima.

Ukoliko bi se iznosu od 71 milijun kuna dodijeljenih potpora sektoru turizma u 2012. pribrojio i iznos potpora male vrijednosti za turizam od 14 milijuna kuna, tada bi ukupan iznos potpora u 2012. dodijeljen za poticanje razvoja turizma iz državnog proračuna iznosio 85 milijuna kuna.

4.4.5. Potpore ostalim djelatnostima

U 2012., kao ni u 2011. nisu dodjeljivane potpore ostalim djelatnostima, ranije nespomenutim industrijskim i uslužnim sektorima. Dodjeljivane su potpore u 2010. u iznosu od 8,6 milijuna kuna, i to poduzetnicima: Đuro Đaković Specijalna vozila d.d. izdana su jamstva u iznosu od 8,2 milijuna kuna, te TEF – Tvornici elektroda i ferolegura d.d. 350.000 kuna povoljnog zajma.

Tablica 32. Potpore ostalim djelatnostima prema instrumentima dodjele za 2010.–2012.

Ostale djelatnosti	2010.		2011.		2012.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
C1 povoljniji krediti	0,4	0,1	-	-	-	-
D jamstva	8,2	1,1	-	-	-	-
UKUPNO	8,6	1,2	-	-	-	-
udio (%) u posebnim sektorima	0,21		-		-	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,16		-		-	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,09		-		-	
udio (%) u BDP-u	0,00		-		-	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

4.4.6. Potpore za sanaciju i restrukturiranje

U 2012. potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama dodijeljene su u iznosu od 308,9 milijuna kuna što je povećanje za 260,4 posto odnosno 223,2 milijuna kuna u odnosu na 2011., kada su te potpore iznosile 85,7 milijuna kuna, odnosno povećanje za 682 posto ili 269,4 milijuna kuna u odnosu na 2010. kada su te potpore iznosile 39,5 milijuna kuna.

Tablica 33. Potpore za sanaciju i restrukturiranje za razdoblje 2010. – 2012.

Sanacija i restrukturiranje	2010.		2011.		2012.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
B1 udio u temeljnom kapitalu	-	-	-	-	200,0	26,6
C1 povoljniji krediti	29,3	4,0	85,7	11,5	28,4	3,8
D jamstva	10,2	1,4	-	-	80,5	10,7
UKUPNO	39,5	5,4	85,7	11,5	308,9	41,1
udio (%) u posebnim sektorima	0,95		2,44		8,42	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,74		1,79		5,88	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,42		0,95		3,51	
udio (%) u BDP-u	0,01		0,03		0,09	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama su prema instrumentima dodjele, u 2012. dodjeljivane u iznosu od 200 milijuna kuna kao kapitalno ulaganje, u

iznosu od 28,4 milijuna kuna kroz povoljne kredite, te iznos od 80,5 milijuna kuna putem jamstava.

U 2012., Ministarstvo financija je izdalo jamstva u ukupnom iznosu od 80,5 milijuna kuna, te se iznos od 43,2 milijuna kuna dodijeljenih jamstva odnosi na poduzetnika Imunološki zavod d.d. za sanaciju odnosno za podmirenje dospjelih tekućih troškova poslovanja tijekom razdoblja sanacije, te iznos od 37,3 milijuna kuna na poduzetnika Dioki d.d. za avansno plaćanje investitora, te za isplatu plaća radnicima.

Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka je u 2012. dokapitalizirala poduzetnika Croatia banka d.d. u iznosu od 200 milijuna kuna temeljem Programa mjera za povećanje likvidnosti i solventnosti.

I Agencija za upravljanje državnom imovinom je dodjeljivala potpore u 2012., uglavnom u obliku pozajmica odnosno zajmova poduzetnicima u teškoćama u ukupnom iznosu od 28,4 milijuna kuna. Korisnici navedenih potpora su: HTP Korčula d.d. Korčula, Orljava d.o.o. Požega, HOC Bjelolasica d.o.o. Jasenak, Slavonija MK d.d. Osijek, Club Adriatic d.o.o. Zagreb, Narodne novine d.d. Zagreb, ZRC Lipik i Regionalna veletržnica Benkovac d.d. Benkovac.

Poduzetnik u teškoćama je svaki poduzetnik koji nije u stanju vlastitim ili sredstvima svojih vlasnika ili vjerovnika prekinuti negativno poslovanje, a koje bi bez dodjele potpora dovelo u pitanje njegov opstanak na tržištu. Sukladno odredbama iz Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje („Narodne novine“, broj: 20/07 i 119/11)⁴⁴ poduzetnicima u teškoćama se mogu dodijeliti potpore za sanaciju i restrukturiranje u svim sektorima, osim poduzetnicima u industriji čelika i ugljena.

Odlukom je definirana potpora za sanaciju kao ona kojoj je namjena održati poslovanje poduzetnika u teškoćama za vrijeme izrade programa restrukturiranja ili likvidacije. Ova vrsta potpore mora imati ograničeno vrijeme trajanja i mora biti vraćena, odnosno smije se dati na rok do maksimalno šest mjeseci u obliku kredita ili jamstva po tržišnim uvjetima, odnosno po kamatnoj stopi koja se obračunava na kredite dane poduzetnicima koji nisu u teškoćama.

S druge strane, postupak restrukturiranja mora biti zasnovan na dalekosežnom izvedivom programu kojem je svrha uspostavljanje dugotrajne održivosti poduzetnika. Taj postupak bi trebao obuhvaćati racionalizaciju i reorganizaciju djelatnosti, obustavu onih poslovnih aktivnosti, koje su uzrokovale negativne trendove poslovanja, te diverzifikaciju.

Da bi se umanjili negativni efekti restrukturiranja, poduzetnik je dužan poduzeti mjere kompenzacije, koje mogu obuhvaćati prodaju imovine, ograničenje proizvodnih ili prodajnih kapaciteta, prisutnosti na tržištu ili prepreka pristupu tržištu.

Korisnik potpore za restrukturiranje dužan je doprinijeti postupku restrukturiranja iz vlastitih sredstava, kao što je prodaja imovine, koja nije neophodna za njegovo održanje na tržištu, ili iz

⁴⁴ Valjanost pravila iz odluke istekla je 9. listopada 2012. U 2012. je usvojeno Priopćenje Komisije o produljenju primjene Smjernica Zajednice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama od 1. listopada 2004. (SL C 296, 2. listopada 2012., str. 3.), temeljem kojeg je valjanost postojećih pravila produljena do donošenja novih.

vanjskog financiranja, u skladu s tržišnim uvjetima, i to na sljedeći način: najmanje 25 posto vlastitog doprinosa poduzetnika u troškovima restrukturiranja za male poduzetnike, 40 posto za srednje te 50 posto za velike poduzetnike.

Sukladno načelu jednokratne dodjele (prvi puta, zadnji puta) potpore za sanaciju ili restrukturiranje smiju se dodijeliti samo jednom u razdoblju od deset godina, a kako bi se izbjeglo umjetno održanje poduzetnika na tržištu.

4.4.7. Javno radiotelevizijsko emitiranje

U 2012. potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje dodijeljene su Hrvatskoj radioteleviziji koja je isključivi korisnik tih potpora, i to u ukupnom iznosu od 1.195,1 milijun kuna. Navedene potpore u 2012. su više za 2 posto ili 23,3 milijuna kuna u odnosu na 2011. kada su iznosile 1.171,8 milijuna kuna, te su više za 1,1 posto ili 12,6 milijuna kuna u odnosu na 2010. kada su iznosile 1.182,5 milijuna kuna.

Potpore su u 2012. dodijeljene u obliku radiotelevizijske pristojbe za javno radiotelevizijsko emitiranje u iznosu od 1.181,8 milijuna kuna, kao subvencija u iznosu od 3,3 milijuna kuna za Satelitski program za Sjevernu i Južnu Ameriku, te Novi Zeland, i kao subvencija od 10 milijuna kuna za Glas Hrvatske - radijski program za iseljeništvo.

Tablica 34. Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje za razdoblje 2010. – 2012.

Radiotelevizijsko emitiranje	2010.		2011.		2012.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	1.182,5	162,3	1.171,8	157,6	1.195,1	159,0
UKUPNO	1.182,5	162,3	1.171,8	157,6	1.195,1	159,0
udio (%) u posebnim sektorima	28,34		33,35		32,56	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	22,16		24,48		22,74	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	12,60		12,98		13,58	
udio (%) u BDP-u	0,37		0,35		0,36	

Izvor: Ministarstvo financija i Ministarstvo kulture; podaci obrađeni u AZTN-u

Radiotelevizijska pristojba se dodjeljuje temeljem Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji za poticanje javnog radiotelevizijskog emitiranja, a obveza plaćanja pristojbe za radiotelevizijsko emitiranje uspostavljena je svim vlasnicima radijskih i televizijskih prijemnika, i u 2012. iznosi 80 kuna mjesečno, te visina pristojbe ne može biti viša od 1,5 posto prosječne neto mjesečne plaće.

Temeljem Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama za javne radiodifuzijske usluge ("Narodne novine", broj: 31/10)⁴⁵ potporu za djelatnost radiotelevizijskog emitiranja moguće je odobriti javnim nakladnicima za poticanje kulture ukoliko je ista namijenjena ostvarenju kulturnih ciljeva. S obzirom da je u pravilu javna radiodifuzija neposredno povezana ne samo s

⁴⁵ U Odluci je sadržano Priopćenje Komisije o primjeni pravila o državnim potporama za javne radiodifuzijske usluge (SL C 257, 27. listopada 2009., str. 1. – 14.).

kulturnim, već i s društvenim i demokratskim potrebama društva i potrebama očuvanja medijskoga pluralizma, potpore za djelatnost javne radiodifuzije se ipak u najvećoj mjeri dodjeljuju za obavljanje javnih usluga, pri čemu mora biti zadovoljeno sljedeće: poduzetnik mora biti direktno zadužen za obavljanje javne usluge (zaduženje), javna usluga, koju poduzetnik obavlja, mora biti usluga od općeg gospodarskog interesa, koja je takvom i izrijekom određena (definicija), primjena pravila o potporama ne smije sprječavati poduzetnika u tome da neometano pruža javnu uslugu (test razmjernosti).

Javne radiodifuzijske usluge mogu se financirati samo javnim sredstvima, u kojem slučaju je riječ o jednostrukom financiranju poduzetnika, ali se iste mogu istovremeno financirati i sredstvima od komercijalnih aktivnosti (prodaja oglasnog prostora i drugo), u kojem slučaju je riječ o dvojnog financiranju. U slučaju dvojnog financiranja, radi transparentnosti, nužno je računovodstveno odvojiti prihode i rashode proizašle iz djelatnosti javnih usluga, od prihoda i rashoda proizašlih iz pružanja komercijalnih usluga.

Naknada za javnu uslugu ne smije premašiti neto rashode od pružanja te usluge, uključujući posredne i neposredne prihode od pružanja usluge, kao i razumnu dobit. Provedbom djelatnog i redovnog nadzora trošenja primljenih državnih sredstava izbjegava se mogućnost dodjele prekomjerne naknade za javnu uslugu.

Javni nakladnici dužni su svoje komercijalne usluge pružati sukladno načelu ulagača u tržišnom gospodarstvu i načelu nepristrane transakcije te ne smiju postupati netržišno protiv svojih konkurenata koristeći dobivene potpore.

Javni nakladnici smiju upotrebljavati dobivena javna sredstva za obavljanje audiovizualne djelatnosti na novim distribucijskim platformama, koje su dostupne široj javnosti i skupinama s posebnim interesima, pod uvjetom da su ispunjene kulturne, demokratske i socijalne potrebe i da iste ne proizvode negativne učinke na trgovinu, koji nisu neophodni za pružanje takve javne usluge.

5. DRŽAVNE POTPORE PREMA KARTI STATISTIČKIH REGIJA REPUBLIKE HRVATSKE – NUTS 2

NUTS je statistička klasifikacija za prikupljanje, obradu, analizu i publiciranje statističkih prostornih podataka na razini EU, kojom se prostorne jedinice razvrstavaju temeljem broja stanovnika u različite razine, te je podloga za određivanje prihvatljivosti prostornih jedinica za korištenje fondova EU u okviru definiranja kohezijske politike. NUTS se primjenjuje od datuma ulaska države u članstvo EU, a do datuma ulaska se koristi pojam prostornih jedinica za statistiku⁴⁶.

Svaka zemlja kandidat za pristupanje EU obvezna je utvrditi statističke prostorne jedinice prema EU klasifikaciji, odnosno NUTS⁴⁷ kao dio pravne stečevine EU, tako je i Republika Hrvatska imala istu obvezu sukladno SSP-u.

Usklađenost prijedloga podjele Republike Hrvatske na tri NUTS 2 regije, u ožujku 2007. potvrdila je Europska komisija, za regije: Sjeverozapadna Hrvatska, Središnja i Istočna (Panonska) Hrvatska i Jadranska Hrvatska.⁴⁸

Tablica 35. Statistička podjela Republike Hrvatske u 2012. po kriterijima NUTS 2

	Broj stanovnika	Broj stanovnika (%)
Središnja i Istočna (Panonska) Hrvatska	1.227.100	28,64
Jadranska hrvatska	1.411.935	32,95
Sjeverozapadna Hrvatska	1.645.854	38,41
Ukupno	4.284.889	100,00

Izvor: internet; podaci obrađeni u AZTN-u

⁴⁶ Prostorne jedinice za statistiku se definiraju u skladu s kriterijima za primjenu NUTS-a temeljem Uredbe (EZ) broj 1059/2003 Europskog Parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o uspostavi Zajedničke klasifikacije prostornih jedinica za statistiku (NUTS). Državni zavod za statistiku kao glavni nositelj sustava službene statistike Republike Hrvatske će novu Nacionalnu klasifikaciju prostornih jedinica za potrebe statistike početi primjenjivati od 1. siječnja 2013., a korištenje nove klasifikacije za potrebe kohezijske politike počinje od 1. srpnja 2013., odnosno nakon stupanja Republike Hrvatske u članstvo EU.

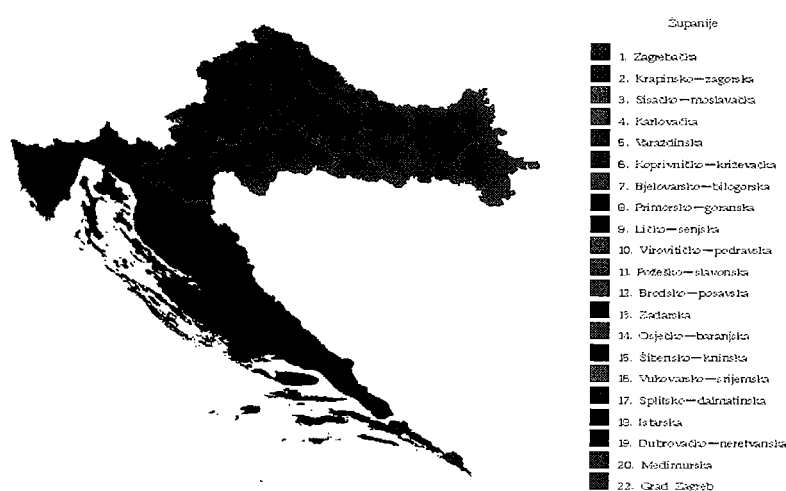
⁴⁷ Statistička nomenklatura prostornih jedinica koju je definirao Europski statistički ured (Eurostat) kako bi stvorio jedinstvenu i koherentnu strukturu za teritorijalnu raspodjelu koristi se od 1988. u zakonodavstvu vezanom na strukturne fondove. Postoje tri razine klasifikacije definirane prema veličini i broju stanovnika na određenom području (NUTS 1, NUTS 2, NUTS 3) koje se koriste za definiranje prihvatljivosti neke regije za financiranje iz instrumenata kohezijske politike. Kohezijski fond koristi NUTS 1, ERDF koristi NUTS 2, ESF koristi NUTS 2 i 3, a Europska teritorijalna suradnja koristi NUTS 3. Eurostat je odobrio NUTS 2 klasifikaciju za Republiku Hrvatsku u ožujku 2007.

⁴⁸ Nacionalna prostorna jedinica za statistiku (NKPJS) objavljena je u „Narodnim novinama“, broj: 35/07. Dana 26. veljače 2013. na snagu je stupila Odluka o karti regionalnih potpora („Narodne novine“, broj: 19/13), koja važi do 1. siječnja 2014. i prema kojoj je Republika Hrvatska podijeljena na dvije regije: Jadransku i Kontinentalnu Hrvatsku.

Temeljem kriterija statističke podjele na razini NUTS 2 u 2012., Republika Hrvatska je podijeljena na tri regije:

1. Središnja i Istočna (Panonska) Hrvatska – čine je 8 županija: Bjelovarsko–bilogorska, Virovitičko–podravska, Požeško–slavonska, Brodsko–posavska, Osječko–baranjska, Vukovarsko–srijemska, Karlovačka, te Sisačko–moslavačka županija;
2. Jadranska Hrvatska – čine je 7 županija: Primorsko–goranska, Ličko–senjska, Zadarska, Šibensko–kninska, Splitsko–dalmatinska, Istarska i Dubrovačko–neretvanska županija;
3. Sjeverozapadna Hrvatska – čine je 6 županija: Zagrebačka, Krapinsko–zagorska, Varaždinska, Koprivničko–križevačka, Međimurska županija te Grad Zagreb.

Slika 17. Karta statističkih regija Republike Hrvatske za 2012. (NUTS 2)

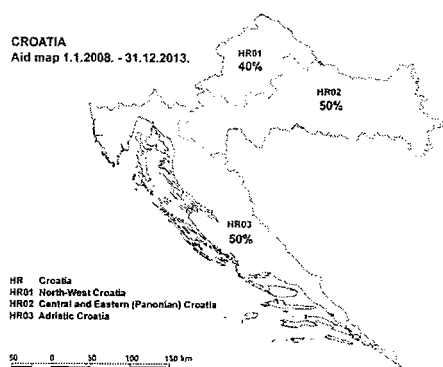

Izvor: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije; podaci obrađeni u AZTN-u

U okviru kohezijske politike, statističke jedinice NUTS ne predstavljaju pravnu ni administrativnu podjelu teritorija države, niti obveznu osnovu za vođenje politike regionalnog razvoja temeljem pravne stečevine EU, iako NUTS služi za utvrđivanje razine i vrste pomoći te je značajan za provođenje politike tržišnog natjecanja⁴⁹, poljoprivredne i druge politike, te se sukladno statističkim indikatorima, kao npr. regionalni BDP po stanovniku, utvrđuje koja su područja pogodna za primjenu instrumenata ovih politika, temeljem mjerila koja su zajednička za cijelu EU.

⁴⁹ Odluka o karti regionalnih potpora objavljena je u „Narodnim novinama“, broj: 52/08.

Slika 18. Karta statističkih regija Republike Hrvatske za 2012. (NUTS 2)

Izvor: internet; podaci obrađeni u AZTN-u

Na Slici 18. prikazan je najviši dopušteni intenzitet dodjele regionalne potpore za velike poduzetnike prilikom izračunavanja mogućnosti za dodjelu regionalne potpore za projekte ulaganja ili za projekte novog zapošljavanja povezanog s projektom ulaganja. S obzirom da se prema iznosu BDP-a po stanovniku cijeli teritorij Republike Hrvatske u odnosu na prosjek država članica EU smatra područjem s neuobičajeno niskim životnim standardom ili velikom nezaposlenosti, intenzitet dodjele regionalnih potpora do 50 posto je najveći postotak koji se može dodijeliti velikom poduzetniku za određeni projekt.

Tablica 36. Dodijeljene potpore u 2012. prema karti statističkih regija Republike Hrvatske (NUTS 2)* (u milijunima kuna)

Industrija i usluge	Središnja i istočna (Panonska) Hrvatska	Jadranska Hrvatska	Sjevero-zapadna Hrvatska	Ukupno Republika Hrvatska
Horizontalni ciljevi	97,9	536,6	479,8	1.114,3
Istraživanje i razvoj i inovacije	1,5	3,9	99,0	104,4
Zaštita okoliša i očuvanje energije	0,0	34,7	0,0	34,7
Mali i srednji poduzetnici	50,9	440,1	212,8	703,8
Usavršavanje	4,8	6,8	34,0	45,6
Zapošljavanje	32,0	34,5	55,2	121,7
Kultura	5,1	13,0	78,8	96,9
Podupiranje pristupa financiranja u krizi	0,0	0,0	0,0	0,0
Razvoj širokopojsnih mreža	3,6	3,6	0,0	7,2
Posebni sektori	740,6	1.702,4	1.226,8	3.669,8
Promet	326,7	741,1	527,7	1.595,5
Brodogradnja	0,0	499,4	0,0	499,4
Turizam	6,1	55,9	9,0	71,0
Radiotelevizijsko emitiranje	393,9	393,9	407,2	1.195,0
Sanacija i restrukturiranje	13,9	12,1	282,9	308,9
Regionalne potpore	72,6	39,1	119,7	231,4
Potpore na lokalnoj razini	68,1	72,5	99,4	240,0
Ukupno	979,2	2.350,6	1.925,7	5.255,5

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

* Prikazane su ukupno dodijeljene potpore bez potpora za poljoprivredu i ribarstvo

Važno je napomenuti kako u ukupno prikazanim potporama u Tablici 36., nisu obuhvaćene potpore za poljoprivredu i ribarstvo. Naime, što se tiče potpora za poljoprivredu i ribarstvo, Agencija ne raspolaže podacima o tim potporama po pojedinim županijama odnosno po pojedinim korisnicima, već samo agregiranim podacima za cijelo područje Republike Hrvatske koje je dostavilo Ministarstvo poljoprivrede.

Određene potpore koje su prikazane u Tablici 36., a odnose se na potpore za razvoj širokopojsnih mreža, potpore Hrvatskoj radioteleviziji, Hrvatskim željeznicama te poduzetniku Croatia Airlines d.d. raspodijeljene su po statističkim regijama iskoristivosti, a ne po sjedištu korisnika potpore.⁵⁰

U 2012., prema podacima o dodjeli potpora u statističkoj regiji Središnja i istočna (Panonska) Hrvatska, dodijeljeno je ukupno 979,2 milijuna kuna potpora, od čega se 740,6 milijuna kuna ili 75,6 posto odnosi na posebne sektore, dok se na horizontalne potpore (uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini) odnosi iznos od 238,6 milijuna kuna ili 24,4 posto potpora dodijeljenih korisnicima u ovoj regiji.

Potpore dodijeljene u statističkoj regiji Jadranska Hrvatska iznose ukupno 2.350,6 milijuna kuna, a od ovog iznosa na sektorske potpore odnosi se iznos od 1.702,4 milijuna kuna odnosno 72,4 posto, dok na horizontalne potpore (uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini) se odnosi iznos od 648,2 milijuna kuna ili 27,6 posto potpora.

U statističkoj regiji Sjeverozapadna Hrvatska potpore su dodijeljene u ukupnom iznosu od 1.925,7 milijuna kuna, a najveći dio potpora u iznosu od 1.226,8 milijuna kuna ili 63,7 posto odnosi se na potpore posebnim sektorima, a na horizontalne potpore (uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini) odnosi se iznos od 698,9 milijuna kuna ili 36,3 posto potpora.

⁵⁰ Potpore za razvoj širokopojsnih mreža (brzi internet) u ukupnom iznosu od 7,3 milijuna kuna, jednako su raspodijeljene na regije Središnja i istočna (Panonska) Hrvatska i Jadranska Hrvatska, a nisu prikazane u regiji Sjeverozapadna Hrvatska iako je sjedište korisnika potpora u statističkoj regiji Sjeverozapadna Hrvatska. Naime, potpore za razvoj širokopojsnih mreža mogu se koristiti isključivo na područjima od posebne državne skrbi, brdsko-planinskim područjima i otocima, a ta područja zahvaćaju upravo regije Središnja i istočna (Panonska) te Jadranska Hrvatska. Potpore Hrvatskoj radioteleviziji u iznosu od 1.181,8 milijuna kuna podijeljene su na sve tri regije u jednakom iznosu jer se radi o pretplati koja se prikuplja u cijeloj Republici Hrvatskoj, dok je samo u regiji Sjeverozapadna Hrvatska prikazan iznos od 3,3 milijuna kuna jer se radi se o iznosu koji je dodijeljen Hrvatskoj radioteleviziji za emitiranje satelitskog programa za Sjevernu Ameriku te također i iznos od 10 milijuna kuna za emitiranje radijskog program za iseljeništvo, Glas Hrvatske. Potpore Hrvatskim željeznicama u ukupnom iznosu od 963,3 milijuna kuna podijeljene su na sve tri regije u jednakom iznosu, a ne samo u statističkoj regiji prema sjedištu korisnika potpore, jer se radi o potporama za obavljanje javne službe i one se odnose na cijeli teritorij Republike Hrvatske. Potpore dodijeljene poduzetniku Croatia Airlines d.d. u iznosu od 248,3 milijuna kuna, prikazane su podijeljeno na dvije regije, i to iznos od 41,7 milijuna kuna koliko je poduzetnik koristio potpora isključivo za obavljanje javne usluge prikazan je i u regiji Jadranska Hrvatska i Sjeverozapadna Hrvatska, dok je iznos od 164,9 milijuna kuna prikazan samo u regiji Sjeverozapadna Hrvatska jer se radi o jamstvima koja je poduzetnik koristio.

Iz prikazanih podataka po pojedinim regijama, proizlazi da su najveći korisnici horizontalnih potpora (uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini) poduzetnici iz statističke regije Jadranska Hrvatska, gdje su najveći iznosi, u odnosu na ostale regije, bili dodjeljivani za male i srednje poduzetnike te poduzetnicima za zaštitu okoliša i očuvanje energije. Najmanje horizontalnih potpora dodijeljeno je u regiji Središnja i istočna (Panonska) Hrvatska. Što se tiče dodijeljenih potpora u 2012. posebnim sektorima, tzv. najveći korisnici su regije Jadranska Hrvatska s iznosom od 1.702,4 milijuna kuna te Sjeverozapadna Hrvatska s iznosom od 1.226,8 milijuna kuna.

U 2012., u sve tri regije, Središnja i istočna (Panonska) Hrvatska, Jadranska Hrvatska i Sjevero-zapadna Hrvatska, prisutan je konstantno nepovoljan odnos horizontalnih i sektorskih potpora, i to u najvećem razlogu što se i dalje najveći dio potpora dodjeljuje sektoru prometa, brodogradnji te za radiotelevizijsko emitiranje, a što se tiče horizontalnih potpora, najmanji dio se dodjeljuje za zaštitu okoliša i ostalo.

Tablica 37. Dodijeljene potpore po instrumentima u 2012. sukladno NUTS 2.* (u milijunima kuna)

	Središnja i istočna (Panonska) Hrvatska	Jadranska Hrvatska	Sjeverozapadna Hrvatska	Ukupno Republika Hrvatska
A1	652,0	1.666,5	882,9	3.201,4
A2	77,6	49,6	248,8	376,0
B	0,0	1,7	200,0	201,7
C1	34,5	390,2	157,8	582,5
D	215,1	242,7	436,1	893,9
ukupno	979,2	2.350,7	1.925,6	5.255,5

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

* Prikazane su ukupno dodijeljene potpore bez potpora za poljoprivredu i ribarstvo

Što se tiče instrumenata dodjele potpora u 2012., u sve tri regije, najčešći oblik potpora u cjelini su subvencije, a zatim je primjetna dosta različita struktura po pojedinim statističkim regijama, pa su na primjer u Središnjoj i istočnoj (Panonskoj) Hrvatskoj nakon subvencija najzastupljenija jamstva, zatim porezne olakšice, te povoljni zajmovi, a u Jadranskoj Hrvatskoj nakon subvencija slijede povoljni zajmovi, jamstva, porezne olakšice te udjeli u vlasničkom kapitalu. U Sjeverozapadnoj Hrvatskoj, nakon subvencija najzastupljenija su jamstva, zatim porezne olakšice, udjeli u vlasničkom kapitalu te na kraju i povoljni zajmovi.

6. POTPORE MALE VRIJEDNOSTI

U 2012., potpore male vrijednosti odnosno *de minimis* potpore iznose 509,8 milijuna kuna, što je u odnosu na 2011., kada su iznosile 588,3 milijuna kuna, smanjenje za 78,5 milijuna kuna ili 13,4 posto, te smanjenje za 55,6 milijuna kuna ili 9,8 posto u odnosu na 2010. kada su iznosile 565,4 milijuna kuna.

Potpore male vrijednosti najvećim dijelom dodijeljene su u 2012. putem subvencija s udjelom od 55,8 posto, poreznih oslobođenja i izuzeća s udjelom od 19,4 posto, povoljnih zajmova s udjelom od 13,9 posto, dok se ostalih 10,9 posto odnosi na neposredne subvencije kamata, jamstva, na snižavanje, oslobođenje, olakšice i oprost plaćanja doprinosa te na kapitalna ulaganja.

Prema definiciji iz Odluke o objavljivanju pravila o potporama male vrijednosti („Narodne novine“, broj 45/07)⁵¹ potpore male vrijednosti su potpore koje u tri fiskalne godine po pojedinom korisniku ne prelaze iznos kunske protuvrijednosti od 200.000 eura. U sektoru cestovnog prometa, potpore dane u tri fiskalne godine po pojedinom korisniku ne smiju prijeći iznos kunske protuvrijednosti od 100.000 eura i ne smiju biti dane za nabavu vozila.

Potpore male vrijednosti nije moguće dodijeliti poduzetnicima u teškoćama, u industriji čelika, za nabavu transportnih sredstava i opreme kao ni za poticanje izvoza.

Za dodjelu ove vrste potpora nije potrebno odobrenje Agencije, jer se smatra da one u značajnoj mjeri ne narušavaju trgovinu između Republike Hrvatske i EU.

Prilikom dodjele potpore male vrijednosti, davatelj potpore dužan je obavijestiti korisnika potpore da mu je dodijeljena takva potpora i o tome mora izvijestiti Agenciju u roku od 15 dana od dana dodjele potpore male vrijednosti. Također, davatelj potpore dužan je voditi evidenciju o danim potporama male vrijednosti po pojedinim korisnicima i te podatke čuvati u razdoblju od deset godina od dana dodjele potpore.

U smislu Zakona, potpore male vrijednosti se u stvari i ne smatraju potporama jer iznos kunske protuvrijednosti od 200.000 eura ne može narušiti trgovinu između Republike Hrvatske i država članica EU, međutim, u ovom Izvješću su prikazane, s obzirom da se radi o značajnom izdvajanju proračunskih sredstava kojima se pomaže poduzetnicima.

⁵¹ Sadrži odredbe iz Uredbe Komisije Europskih zajednica (nadalje: EZ-a), broj 1998/2006, od 15. prosinca 2006., o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici na potpore male vrijednosti (Službeni list Europske unije, serija L, broj 379, 28. prosinca 2006., str. 5 -10), koja vrijedi do 31. prosinca 2013. U tijeku je izrada novih pravila.

Tablica 38. Potpore male vrijednosti za razdoblje 2010. – 2012.

Potpore male vrijednosti	2010.	2011.	2012.
	u mln HRK	u mln HRK	u mln HRK
A1 Neposredne subvencije kamata	11,6	23,3	16,1
A1 Subvencije	302,7	293,5	284,4
A2 Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	196,7	183,2	98,8
A2 Otpis duga	0,1	0,0	0,0
A2 Snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	19,4	17,9	16,6
B1 Kapitalna ulaganja	3,3	0,0	1,3
C1 Povoljni zajmovi	7,8	37,9	71,0
D Jamstva	11,9	15,7	15,9
D Plaćanja za opozvana jamstva	11,9	16,8	5,7
UKUPNO	565,4	588,3	509,8

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Od ukupno dodijeljenih 509,8 milijuna kuna *de minimis* potpora, davatelji potpora na razini središnje države dodijelili su 418 milijuna kuna ili 82 posto, dok su davatelji na lokalnoj razini dodijelili 91,8 milijuna kuna ili 18 posto.

De minimis potpore u 2012., prema podacima zaprimljenim od davatelja, dodjeljivali su:

- Ministarstvo gospodarstva dodijelilo je 30,8 milijuna kuna potpora temeljem Zakona o slobodnim zonama u obliku oprosta poreza, poreznih oslobođenja, izuzeća i olakšica.
- Ministarstvo poduzetništva i obrta dodijelilo je 79,1 milijun kuna subvencija temeljem Plana poticanja poduzetništva i obrtništva za 2012. - Poduzetnički impuls.
- Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije dodijelilo je 8 milijuna kuna subvencija temeljem Programa državne potpore otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta te temeljem Zakona o područjima posebne državne skrbi 23,3 milijuna kuna poreznih olakšica.
- Temeljem Zakona o brdsko-planinskim područjima dodijeljeno je 899.784 kuna, Zakona o obnovi i razvoju Grada Vukovara 7,3 milijuna kuna, te Zakona o područjima posebne državne skrbi 36,4 milijuna kuna, sve u obliku poreznih olakšica.
- Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture dodijelilo je ukupno 7,6 milijuna kuna subvencija, i to 3,9 milijuna kuna sukladno Programu subvencioniranja razlike u cijeni pogonskog goriva brodarima (malim poduzetnicima) u nacionalnoj plovidbi u razdoblju od 2010. do 2012., te 3,7 milijuna kuna sukladno Programu izgradnje i rekonstrukcije putničke i izletničke flote za potrebe hrvatskih privatnih brodara - malih poduzetnika u razdoblju od 2010. do 2012.
- Ministarstvo turizma dodijelilo je ukupno 14 milijuna kuna u obliku subvencija i neposrednih subvencija kamata, sukladno programima: Program dodjele bespovratnih sredstava manifestacijama u funkciji razvoja turizma u 2012., 4,9 milijuna kuna, Program unapređenja ponude turističkog sektora „Korak više“ 3,7 milijuna kuna, Program razvoja

novih proizvoda održivog turizma "Inovativni turizam" 3,2 milijuna kuna, Program razvoja turizma na selu 2012., 793.725 kuna, Program "Razvoj turizma u malom gospodarstvu 2001.-2003.", 839.516 kuna te Program poticanja razvoja turizma u turistički nerazvijenim područjima 570.000 kuna.

- Ministarstvo kulture dodijelilo je sukladno Programu „Poduzetništvo u kulturi“ (Poduzetnički impuls) subvencije u iznosu od 1,9 milijuna kuna.

- Ministarstvo branitelja dodijelilo je 9,8 milijuna kuna subvencija temeljem Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja za razdoblje od 2012. do 2013.

- Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije dodijelila je ukupno 53,7 milijuna kuna temeljem Operativnog plana poticanja malog i srednjeg poduzetništva, a potpore su najvećim dijelom dodjeljivane u obliku subvencija u iznosu od 32,6 milijuna kuna, kroz jamstva 15,4 milijuna kuna, te u obliku opozvanih jamstava 5,7 milijuna kuna.

- Hrvatska banka za obnovu i razvitak je temeljem Pravilnika o osnovnim uvjetima financiranja pojedinih ciljnih skupina dodijelila 101,6 milijuna kuna, i to kroz povoljne zajmove 68,5 milijuna kuna te putem subvencija 33,1 milijun kuna.

- Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom dodijelio je 12,2 milijuna kuna subvencija kao poticaj i olakšicu poduzetnicima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom.

- Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost dodijelio je 2,8 milijuna kuna, i to putem povoljnih zajmova 2 milijuna kuna i putem subvencija 784.876 kuna. *De minimis* potpore dodijeljene su temeljem Programa za financiranje i sufinanciranje projekata u području zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije.

- Agencija za elektroničke medije dodijelila je 15,4 milijuna kuna subvencija temeljem Programa raspodjele sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija.

- Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje dodijelio je 260.340 kuna *de minimis* potpora u obliku snižavanja, oslobođenja, olakšica, izuzeća i oprosta plaćanja doprinosa.

- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje je putem snižavanja, oslobođenja, olakšica, izuzeća i oprosta plaćanja doprinosa dodijelio 15,5 milijuna kuna potpora temeljem Zakona o obnovi i razvoju Grada Vukovara.

- Županije, općine i gradovi dodijelili su 91,8 milijuna kuna potpora male vrijednosti, i to najvećim dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata, kapitalnih ulaganja, zatim snižavanja, oslobođenja, olakšica, izuzeća i oprosta plaćanja doprinosa, jamstava i povoljnih zajmova.

7. DRŽAVNE POTPORE U REPUBLICI HRVATSKOJ U USPOREDBI S POTPORAMA U EUROPSKOJ UNIJI

Tijekom 2011., 27 država članica EU dodijelile su korisnicima ukupno 64 milijarde eura potpora, što predstavlja udio u BDP-u od 0,5 posto, ne računajući potpore za željeznički promet i potpore za ublažavanje gospodarske i financijske krize, kako je prikazano u Tablici 39.⁵² Potpore za poticanje industrije i usluga iznosile su 52,9 milijardi eura ili 0,4 posto BDP-a, od kojih je gotovo 90 posto dodijeljeno za poticanje horizontalnih ciljeva od zajedničkog interesa. U 2011. u usporedbi s prethodnim godinama države članice EU potpore su više usmjerile ka strateškim ciljevima EU zacrtanim do 2020. za ostvarenje pametnog, održivog i uključivog rasta, odnosno potporama su u većoj mjeri poticale horizontalne ciljeve poput regionalnog razvoja, istraživanja i zaštite okoliša.

Tablica 39. Ukupne potpore u 2011. i 2012. dodijeljene od strane država članica EU i Republike Hrvatske (isključujući krizne potpore i potpore za željeznički promet)

Država članica	Industrija i usluge		Poljoprivreda, ribarstvo i promet		Ukupno	
	mlrd €	udio BDP	mlrd €	udio BDP	mlrd €	udio BDP
	a	b	c	d	a+c	b+d
Hrvatska 2011.	0,45	1,02%	0,66	1,48%	1,11	2,50%
Hrvatska 2012.	0,49	1,11%	0,56	1,26%	1,05	2,37%
EU-27 2011.	52,96	0,42%	11,05	0,09%	64,01	0,51%
Belgija	1,24	0,34%	0,35	0,10%	1,59	0,44%
Bugarska	0,02	0,05%	0,02	0,05%	0,04	0,10%
Češka	1,17	0,76%	0,25	0,16%	1,42	0,92%
Danska	0,83	0,35%	0,26	0,11%	1,09	0,46%
Njemačka	12,46	0,48%	1,16	0,05%	13,62	0,53%
Estonija	0,02	0,11%	0,03	0,21%	0,05	0,32%
Irska	0,67	0,43%	0,39	0,25%	1,06	0,68%
Grčka	2,17	1,01%	0,42	0,20%	2,59	1,21%
Španjolska	3,71	0,35%	0,82	0,08%	4,53	0,43%
Francuska	10,48	0,52%	1,77	0,09%	12,25	0,61%
Italija	2,92	0,18%	0,86	0,05%	3,78	0,23%
Cipar	0,1	0,54%	0,04	0,25%	0,14	0,79%
Latvia	0,06	0,29%	0,13	0,63%	0,19	0,92%
Litva	0,12	0,40%	0,09	0,29%	0,21	0,69%
Luxemburg	0,08	0,19%	0,02	0,05%	0,1	0,24%
Mađarska	0,86	0,86%	0,26	0,26%	1,12	1,12%
Malta	0,09	1,43%	0,01	0,17%	0,1	1,60%
Nizozemska	1,78	0,30%	0,79	0,13%	2,57	0,43%
Austrija	1,51	0,50%	0,2	0,06%	1,71	0,56%
Poljska	2,13	0,58%	0,69	0,19%	2,82	0,77%
Portugal	1,75	1,02%	0,01	0,01%	1,76	1,03%

⁵² Izvor: internet stranica Europske komisije:

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/2012_autumn_en.pdf. Agencija je koristila podatke iz Izvješća Europske komisije o državnim potporama dodijeljenim u 2011., jer u vrijeme izrade ovog Izvješća, Izvješće Europske komisije o državnim potporama dodijeljenim u 2012. još nije bilo objavljeno.

Država članica	Industrija i usluge		Poljoprivreda, ribarstvo i promet		Ukupno	
	mlrd €	udio BDP	mlrd €	udio BDP	mlrd €	udio BDP
	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>a+c</i>	<i>b+d</i>
Rumunjska	0,28	0,21%	0,26	0,19%	0,54	0,40%
Slovenija	0,33	0,91%	0,07	0,20%	0,4	1,11%
Slovačka	0,16	0,23%	0,01	0,02%	0,17	0,25%
Finska	1,06	0,56%	1,28	0,67%	2,34	1,23%
Švedska	2,79	0,72%	0,23	0,06%	3,02	0,78%
Ujedinjeno kraljevstvo	4,18	0,24%	0,63	0,04%	4,81	0,28%

Izvor: Opća uprava za tržišno natjecanje; podaci obrađeni u AZTN-u

U skladu s podacima iz Tablice 39., primjenjujući metodologiju Europske komisije (isključujući krizne potpore i potpore za željeznički promet), u Republici Hrvatskoj je u 2012. dodijeljeno ukupno 1,05 milijardi eura potpora (2,37 posto BDP-a), što je manje nego u 2011., kada je dodijeljeno 1,11 milijardi eura potpora (2,50 posto BDP-a).

Republika Hrvatska je od tog iznosa u 2012. industriji i uslugama dodijelila ukupno 0,49 milijardi eura ili 1,11 posto svog BDP-a.

Za horizontalne ciljeve u promatranoj godini, Republika Hrvatska je dodijelila svega 43 posto od ukupnih potpora danih industriji i uslugama, i to ponajviše za male i srednje poduzetnike, zapošljavanje, istraživanje, razvoj i inovacije te kulturu. Usporedbe radi, u EU je u 2011. taj udio iznosio 90 posto.

U 2012. je za poticanje poljoprivrede, ribarstva i prometa (osim željezničkog) u Republici Hrvatskoj dodijeljeno 0,56 milijardi eura potpora ili 1,26 posto BDP-a.

Sukladno metodologiji Europske komisije, iz Tablice 39. isključene su potpore koje su Republika Hrvatska i članice EU dodijelile realnom gospodarstvu i bankama kako bi ublažile negativne posljedice financijske i gospodarske krize.

Od 2008. do 2011. temeljem odredbi Privremenog okvira za mjere državnih potpora kojima se podupire pristup financiranju u financijskoj i gospodarskoj krizi⁵³ države članice EU su davale potpore realnom gospodarstvu, da bi ublažile negativne posljedice krize zbog postroženih uvjeta kreditiranja poduzetnika. Najznačajnije mjere primijenjene sukladno spomenutom Privremenom okviru bile su jednokratne subvencije do 500.000 eura po poduzetniku, odnosno u 2011. jednokratne subvencije do 200.000 eura po pojedinom poduzetniku u roku od tri godine, za koje nije bilo potrebno zatražiti prethodno odobrenje Europske komisije. Zatim slijede manje zastupljene mjere potpora

⁵³ Priopćenje Komisije – Privremeni okvir Zajednice za mjere državnih potpora kojima se podupire pristup financiranju u trenutnoj financijskoj i gospodarskoj krizi (SL C 83, 7. travnja 2009., str. 1.) objavljen je temeljem Odluke o objavljivanju pravila privremenog okvira za mjere državnih potpora kojima se podupire pristup financiranju u trenutnoj financijskoj i gospodarskoj krizi („Narodne novine“, broj: 56/09). Spomenuti Privremeni okvir Zajednice, odnosno kasniji Privremeni okvir Unije za mjere državnih potpora kojima se podupire pristup financiranju u trenutnoj financijskoj i gospodarskoj krizi (SL C 6, 11. siječnja 2011., str. 5.) su se primjenjivali do 31. prosinca 2010., odnosno do 31. prosinca 2011.

u obliku subvencioniranih kamata na kredite, jamstava, smanjenih kamata za ulaganja u zaštitu okoliša i potpore za rizični kapital.

Kako bi ublažile posljedice financijske i gospodarske krize u razdoblju od 2008. do 2011. države članice EU dodijelile su financijskim institucijama ukupno 1.616 milijardi eura. Navedeni iznos se sastojao, s jedne strane, od poticanja likvidnosti banaka u iznosu 1.174 milijardi eura, s udjelom od 9,3 posto u BDP-u EU, u obliku državnih jamstava i drugih mjera likvidnosti, te s druge strane, od poticanja solventnosti banaka u iznosu 442 milijardi eura, s udjelom od 3,5 posto u BDP-u EU, u obliku dokapitalizacije i postupanja s imovinom s umanjenom vrijednošću banaka. Tri države članice zajedno, i to Velika Britanija (19 posto), Irska (16 posto) i Njemačka (16 posto), su dodijelile više od polovice ukupnih potpora danih ovom sektoru.

Potpore, sukladne s odredbama Privremenog okvira za mjere državnih potpora kojima se podupire pristup financiranju u trenutnoj financijskoj i gospodarskoj krizi, u Republici Hrvatskoj su dodjeljivane u 2009., 2010. i 2011. u obliku subvencija i kredita pod povoljnijim uvjetima. U spomenutom razdoblju godišnji iznosi dodijeljeni za ovu namjenu postepeno su se smanjivali, da bi u 2011. iznosili 0,9 milijuna eura. S obzirom da su pravila iz Privremenog okvira bila na snazi do kraja 2011., u 2012. ova vrsta potpora u Republici Hrvatskoj nije dodjeljivana. Od 2010. do 2012. u Republici Hrvatskoj nisu dodjeljivane potpore za ublažavanje posljedica krize u financijskom sektoru.

U EU je u 2011. samo 12,5 posto ukupnih potpora ocjenjivano pojedinačno, dok je gotovo 87,5 posto potpora u EU dodijeljeno bilo kroz skupna izuzeća bilo kroz programe potpora. Dodjela potpora kroz skupna izuzeća ili programe potpora daje državama članicama EU mogućnost za smanjenje njihovog administrativnog tereta i ujedno pruža značajnu fleksibilnost u radu, jer je na taj način omogućena dodjela potpora bez prethodne, odnosno dodatne kontrole od strane Europske komisije, a postavljeni kriteriji sukladnosti utvrđuju jednaka pravila za sve na unutarnjem tržištu.

Također, iz Izvješća Europske komisije o državnim potporama dodijeljenim u 2011. proizlazi da su do kraja lipnja 2012. korisnici potpora vratili davateljima više od 13,5 milijardi nesukladnih i nezakonitih potpora (što predstavlja udio od oko 85 posto potpora za koje je naložen povrat). To ukazuje na daljnji napredak u usporedbi s prethodnom godinom.

Sukladno Zakonu iz 2013., Agencija je zadužena i za izradu Godišnjeg izvješća o državnim potporama za 2013., dok je od 2014. nadalje za sva naredna izvješća zaduženo Ministarstvo financija. Uloga Agencije nakon 1. srpnja 2013. je prikupljati i obrađivati podatke o dodijeljenim potporama i o tome dostavljati izvješće Europskoj komisiji te surađivati s Ministarstvom financija na izradi Godišnjeg izvješća o državnim potporama.

Godišnje izvješće o državnim potporama dodijeljenim u Republici Hrvatskoj za 2012. godinu posljednje je izvješće prije njenog pristupanja u EU. Već naredno Godišnje izvješće o državnim potporama, ono za 2013., jednim svojim dijelom obuhvatit će podatke o potporama koje će dodijeliti Republika Hrvatska kao punopravna članica EU.

Samim time će se u budućnosti i metodologija prikazivanja podataka u izvješću morati dijelom izmijeniti, na način da će ju biti potrebno u potpunosti uskladiti s metodologijom prikaza potpora u EU (posebice u pogledu zasebnog prikazivanja potpora za poljoprivredu, ribarstvo i željeznički promet, te potpora za usluge od općeg gospodarskog interesa i slično).

Počevši od 1. srpnja 2013. Republika Hrvatska će biti dio Izvješća Europske komisije o državnim potporama dodijeljenim u 2013., uz bok ostalim punopravnim državama članicama EU. Zbog primjene identične metodologije prikazivanja potpora, iz tog narednog izvješća o potporama Europske komisije će biti jasnije stvarno stanje potpora u Republici Hrvatskoj, u usporedbi s preostalim 27 država članica, kao i stvarna odstupanja u iznosima danih potpora u Republici Hrvatskoj u odnosu na druge članice, te će biti lakše procijeniti relativnu uspješnost Republike Hrvatske u postizanju strateških ciljeva EU 2020. pametnog, održivog i uključivog rasta.

8. PROCJENA DRŽAVNIH POTPORA U 2013.

Temeljem podataka iz Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2013.⁵⁴, zatim odobrenih programa i pojedinačnih potpora u razdoblju I – VI 2013., te podataka s popisa postojećih potpora⁵⁵, Agencija je procijenila iznos potpore koji će davatelji u Republici Hrvatskoj dodijeliti u 2013.

Stvaran iznos potpora u 2013. može odstupati za 5 posto više ili manje od ove procjene, iz razloga što u vrijeme izrade ovog Izvješćaja još nisu bili poznati podaci iz rebalansa Državnog proračuna kao i podaci o potporama sadržanim u državnim jamstvima.

Prilikom procjene za 2013. izgledno je da će BDP biti manji za oko 1 posto u odnosu na 2012., odnosno iznositi će oko 327.000 milijuna kuna.

Horizontalne potpore (horizontalne potpore u užem smislu, regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini) ostat će na nivou iz 2012., odnosno u iznosu od 1.600 milijuna kuna.

To znači da će jedini utjecaj na porast ili sniženje potpora u 2013. imati sektorske potpore.

Agencija nije zadužena za potpore poljoprivredi i ribarstvu, već se iste dodjeljuju na osnovi Zakona o potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju, slijedom toga joj i nisu dostupni detaljni podaci o ovom sektoru. No, temeljem dosadašnjih kretanja i podataka iz Državnog proračuna za 2012. i 2013. zaključak je da bi te potpore i u 2013., u odnosu na 2012., imale trend pada oko 15 posto i iznosile bi oko 3.000 milijuna kuna

Sukladno planu iz Državnog proračuna Republike Hrvatske, redovite pomorske putničke i brzobrodske linije će u 2013. biti poticane s oko 5 posto subvencija manje nego u 2012., odnosno iznositi će 355 milijuna kuna u 2013. Subvencije za željeznički promet iznositi će 400 milijuna kuna, ali u ovom trenutku nije poznata potpora sadržana u državnim jamstvima, međutim, procjenjuje se da bi ona mogla biti na istoj razini kao i 2012., odnosno u iznosu od 600 milijuna kuna. U potporama za željeznički promet nisu obuhvaćene potpore za restrukturiranje poduzetnika HŽ Putnički prijevoz d.o.o. i HŽ Cargo d.o.o., jer nije izvjesno da će biti odobrene u 2013.⁵⁶

Značajni porast potpora u iznosu od 1.100 milijuna kuna za zračni promet u 2013., rezultat su odobrenja plana restrukturiranja poduzetnika Croatia Airlines d.d.

⁵⁴ Odluka o proglašenju izmjena i dopuna Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2013. i projekcije za 2014. i 2015. („Narodne novine“, broj: 53/13).

⁵⁵ Popis postojećih potpora je objavljen na:

http://www.aztn.hr/uploads/documents/novosti/tablica_lista_postojecih_potpora.pdf.

⁵⁶ U 2012. je s pozicija Državnog proračuna pod nazivima poticanje željezničkog putničkog i kombiniranog prijevoza i modernizacija željezničkih vozila dodijeljeno ukupno 405,8 milijuna kuna, dok je za 2013. planirano ukupno 400 milijuna kuna.

Zbog nepromijenjenih uvjeta, potpora Hrvatskoj radioteleviziji i u 2013. trebale bi iznositi jednako kao i u prethodnim godinama oko 1.200 milijuna kuna.

U 2013. na pozicijama Državnog proračuna za restrukturiranje brodogradilišta predviđen je iznos od 1.000 milijuna kuna, odnosno planirano je povećanje iznosa subvencija za oko 500 milijuna kuna u odnosu na prethodnu godinu.

Potpore za sektor turizma ostat će na istoj razini od 100 milijuna kuna, a za ostala predviđena restrukturiranja procjena je da bi iznosila oko 300 milijuna kuna, znači na istoj razini kao i 2012.

Zaključno, sektorske potpore za 2013. (uključena i poljoprivreda i ribarstvo) iznosit će 8.145 milijuna kuna i bit će veće za 13 posto u odnosu na 2012. Ako se sektorskim potporama dodaju i potpore za horizontalne ciljeve, tada će ukupni iznos potpora biti 9.745 milijuna kuna, odnosno ukupan iznos potpora bit će za 11 posto veći u 2013. u odnosu na 2012.

S obzirom na pad BDP-a, udio potpora u BDP-u će porasti na 2,98 posto, što je za 12 posto više nego u 2012.

Isto tako, promatrajući samo strukturu potpora za „Industriju i usluge“ koje su u nadležnosti Agencije, doći će do povećanja udjela sektorskih potpora na 76 posto (u 2012. je bilo 70 posto), a smanjenje potpora za horizontalne ciljeve na 24 posto (u 2012. je bilo 30 posto).

Prema tome, 2013., još uvijek neće biti godina kada će se dodjela potpora u Republici Hrvatskoj početi približavati prosječnim iznosima u EU 27.

9. UČINKOVITOST DODIJELJENIH DRŽAVNIH POTPORA U 2012.

Odredbama članka 6. Pravilnika propisano je da godišnje izvješće o državnim potporama mora sadržavati analizu podataka o korištenju i učincima dodijeljenih potpora.

Podaci o učincima dodijeljenih pojedinačnih ili programa potpora, koje su sukladno Pravilniku davatelji dužni dostaviti Agenciji, obuhvaćaju trajanje, iznos, cilj, kriterije za praćenje i ocjenu učinka potpore, polazne, planirane i ostvarene vrijednosti i druge relevantne podatke.⁵⁷

Za 2012. tražene podatke o učincima dodijeljenih potpora Agenciji je dostavilo ukupno 12 davatelja. Kako je prikazano u Tablici 40., za sve navedene programe i pojedinačne potpore davatelji su naveli da su iste u 2012. proizvele uglavnom pozitivne učinke, odnosno da su ostvarile potporom predviđene ciljeve, kao što je poticanje kulture, prometa, zapošljavanja, malih i srednjih poduzetnika, istraživanja i razvoja, regionalnog razvoja, restrukturiranja i druge ciljeve.

Tablica 40. Učinci dodijeljenih potpora u 2012., procjene davatelja prema upitniku Agencije

Davatelj potpore	Naziv potpore	Cilj potpore	Opis učinka*
Agencija za elektroničke medije	Program raspodjele sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija	Cilj potpore je poticanje kulture i audiovizualne djelatnosti kroz proizvodnju lokalnih i regionalnih audiovizualnih i audio programa koji potiču kulturnu i jezičnu raznolikost, unapređuju pluralizam medija, prava manjina i osiguravaju pristup informacijama i jačanju društvenog dijaloga i tolerancije.	Učinak potpore je pozitivan i prati se analizom programa nakladnika, odnosno povećanjem broja programa namijenjenih zadovoljavanju ciljeva utvrđenih Programom. Nakladnici televizije i radija, uz programe koje redovito objavljuju, uvode i nove programe, te kvalitetom i emitiranjem programa za ostvarivanje tih ciljeva dokazuju pozitivan učinak.
Agencija za obalni linijski pomorski promet	Razvoj i sigurnost pomorskog prometa i lučke infrastrukture	Cilj je nesmetano održavanje obalnog linijskog pomorskog prometa. Dodjelom potpora brodarima za održavanje trajektnih, brodskih i brzobrodskih linija nastoji se poboljšati sustav javnog linijskog obalnog pomorskog prometa, te se kroz podizanje kvalitete sustava javnog linijskog pomorskog prometa potiče razvitak hrvatskih otoka.	Učinak je pozitivan iz razloga jer se održavanjem obalnog linijskog pomorskog prometa povezuju otoci s kopnom i otoci međusobno, čime se potiče njihov razvitak. U 2012. prevezeno je ukupno 11.157.009 putnika i 2.764.073 vozila.

⁵⁷ Člankom 9. stavkom 2. Pravilnika propisano je da su davatelji potpora dužni podatke o učincima danih potpora, koji su potrebni za izradu godišnjeg izvješća, dostaviti Agenciji temeljem tablice učinka dodijeljene potpore iz Dodatka IV.4. Pravilnika.

Davatelj potpore	Naziv potpore	Cilj potpore	Opis učinka*
Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	Program mjera za povećanje likvidnosti i solventnosti	Mjere obuhvaćaju restrukturiranje poslovnog subjekta, što ima za cilj uspostavu dugoročno održivog poslovanja kreditne institucije, sukladno zakonskim propisima i regulatornim zahtjevima.	Učinak je pozitivan stoga što se dobivenom potporom postiže cilj dugoročno održivog i profitabilnog poslovanja primatelja potpore Croatia banke d.d.
Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom	Poticaji pri zapošljavanju osoba s invaliditetom	Cilj koji se potporom namjerava postići je uključivanje osoba s invaliditetom na tržište rada kroz zapošljavanje i održavanje zaposlenosti.	Učinak je pozitivan jer su u 2012. isplaćeni poticaji u iznosu od 13.799.092 kuna za 7 poslodavaca, koji zapošljavaju 555 osoba s invaliditetom, te je povećan broj novozaposlenih osoba s invaliditetom za 9.
Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije	Program razvoja interneta i širokopojsnog pristupa internetu na područjima od posebne državne skrbi, brdsko-planinskim područjima i otocima	Namjena potpore je poticanje teritorijalne, društvene i gospodarske kohezije i omogućavanje jednakih uvjeta za školovanje na svim područjima Hrvatske, kako bi se učenicima u školama, na otocima i geografski udaljenim područjima, omogućilo održavanje nastave primjenom videokonferencijskih veza u nastavi i uključivanje u nastavu nastavnika iz drugih škola.	Potporom je postignut pozitivan učinak jer određene ustanove, kao što su škole i zdravstvene ustanove, nisu imale mogućnost priključenja na širokopojsni pristup internet te je ovom potporom za ciljane korisnike na ciljanom području omogućeno priključenje na širokopojsni pristup internetu.
Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije	E-otoci - razvoj infrastrukture širokopojsnog pristupa za povezivanje matičnih i područnih škola na otocima	Cilj potpore je poticanje regionalnog razvoja kroz povezivanje matičnih i područnih škola na području Dubrovnika, Šibenika i Zadra, te škola smještenih na otocima, u Hrvatsku akademsku istraživačku mrežu i uspostavljanje sustava za daljinsko podučavanje.	Potpora je proizvela pozitivne učinke jer je povezano dvadesetak škola u Hrvatsku akademsku i istraživačku mrežu, te je učenicima osigurano praćenje nastave i školovanje na otocima.
Hrvatska banka za obnovu i razvitak	Pravilnik o osnovnim uvjetima financiranja pojedinih ciljnih skupina HBOR-a (isključujući potpore male vrijednosti)	Cilj potpore je poticanje malog i srednjeg poduzetništva i regionalnog razvoja.	Učinak je pozitivan s obzirom da je, na 1 kunu kredita HBOR-a, u kojima su sadržane potpore, ukupno uloženo dodatnih 0,64 kuna iz vlastitih izvora, koji ne sadržavaju potporu, dok je 1 kuna potpora potaknula investicijska ulaganja u vrijednosti od 6,85 kuna.
Hrvatski audiovizualni centar	Program državne potpore za dodjelu sredstava za promicanje audiovizualnog stvaralaštva	Glavni cilj potpore je poticanje kulture i audiovizualnih djelatnosti i promicanje audiovizualnog stvaralaštva na međunarodnoj razini te očuvanje vrijednosti nacionalne kinematografije, kao i zaštita prava i interesa gledatelja i stvaranje uvjeta za koprodukciju.	Učinak je pozitivan jer je postignuto povećanje gledanosti i uspjeh na inozemnim festivalima.

Davatelj potpore	Naziv potpore	Cilj potpore	Opis učinka*
Ministarstvo kulture	Program financiranja nakladništva	Cilj je održati raznoliko književno stvaralaštvo, koje doprinosi kulturnom bogatstvu i ostaje trajno kulturno dobro Hrvatske, te prezentirati i promicati hrvatsku književnost i kulturu u svijetu.	Potporom se ostvaruju sljedeći pozitivni učinci: - Potpora knjizi: povećanjem broja objavljenih vrijednih naslova omogućava se približavanje književno-umjetničkih djela široj publici te se afirmira književnost. - Časopisi i elektroničke publikacije: povećanjem broja elektroničkih publikacija, koje pokrivaju područje kulture, omogućava se brža i dostupnija razmjena informacija. - Književne manifestacije: povećanjem udjela vrhunskih književno-autorskih manifestacija povećava se dostupnost knjige i promiče kultura čitanja. - Književni programi u knjižarama: povećanje broja sadržajnih književnih susreta ima za cilj promidžbu knjige, čitanja i knjižara kao središta kulturnoga života, te se povećava i recepcija hrvatske knjige u zemlji i inozemstvu.
Ministarstvo poljoprivrede	Operativni program razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja 2011.-2014.	Temeljem Programa se dodjeljuju potpore za savjetodavne usluge vanjskih konzultanata u korist malih i srednjih poduzetnika, sudjelovanje malih i srednjih poduzetnika na sajmovima, usavršavanje i regionalni razvoj.	Sukladno postavljenim ciljevima, provedbom Programa ostvareno je povećanje udjela visokoobrazovanih i kvalificiranih kadrova za 0,4 posto u strukturi ukupno zaposlenih u sektoru prerade drva, proizvodnje proizvoda od drva i pluta i sektoru proizvodnje namještaja, u odnosu na prošlu godinu, te za 0,8 posto u odnosu na polaznu vrijednost. Također, instalirano je 37 suvremenih tehnoloških linija prerade drva i proizvodnje namještaja, odnosno ostvareno je povećanje od 15,5 posto.
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	Program gradnje brodova za hrvatske brodare	Svrha potpore je ubrzati povlačenje tankera s jednostrukom oplatom za prijevoz sirove nafte, naftnih derivata, ulja i kemijskih proizvoda. Cilj je sprečavanje velikih bioloških i ekoloških šteta uzrokovanih brodskim nesrećama, koje obuhvaćaju stare brodove i brodove za opasan i potencijalno onečišćavajući teret.	Program obuhvaća izgradnju 9 tankera i 2 broda za rasute terete. Svih 11 plovila iz Programa je izgrađeno do kraja 2012., što dokazuje pozitivan učinak potpore. Hrvatskim brodarima nadoknađena je razlika u cijeni izgradnje složenijih tipova brodova – tankera sa dvostrukom oplatom i dodatna ulaganja u tehničke standarde zaštite okoliša i sigurnosti plovidbe na moru.

Davatelj potpore	Naziv potpore	Cilj potpore	Opis učinka*
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	Očuvanje prometne povezanosti regija (domaći linijski zračni prijevoz)	U interesu prometne povezanosti regija unutar Hrvatske, ova potpora se dodjeljuje s ciljem održavanja zračne prometne povezanosti. Ovom potporom se nadoknađuju neostvareni prihodi zračnom prijevozniku Croatia Airlines d.d., za obavljanje javne usluge, odnosno pokriva se razlika između prihoda i troškova obavljanja domaćeg linijskog zračnog prijevoza.	Postignut je pozitivan učinak ove potpore jer je održana zračna prometna povezanost unutar Hrvatske te je ostvarena planirana razina operacija u istom razdoblju i to fizički promet od 6.857 letova godišnje na domaćim redovitim zračnim linijama. Održavanjem domaćeg redovnog zračnog prijevoza u istom razdoblju postignuto je i povezivanje unutrašnjosti Hrvatske s hrvatskom obalom i otocima.
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	Očuvanje vremena otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet	Ova potpora omogućuje otvorenost Zračne luke Osijek d.o.o. Njome se nadoknađuju neostvareni prihodi operatoru aerodroma Zračnoj luci Osijek d.o.o. za obavljanje javne usluge. Operator aerodroma ima obvezu obavljati uslugu, koja čini skup tehničko-tehnoloških poslova i operacija, koje su u funkciji sigurnog posluživanja zračnog prometa zrakoplova, putnika, prtljage, robe, stvari i pošte.	Postignut je pozitivan učinak ove potpore jer je Zračna luka Osijek d.o.o. od 2009. do 2012. bila otvorena za javni zračni promet i to na razini otvorenosti iz 2008. Zračna luka Osijek d.o.o. je jedina zračna luka na krajnjem istoku Hrvatske i koristi se i za hitne medicinske letove.
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	Očuvanje vremena otvorenosti Zračne luke Rijeka d.o.o. za javni zračni promet	Ova potpora omogućava otvorenost Zračne luke Rijeka d.o.o. Potporom se nadoknađuju neostvareni prihodi operatoru aerodroma Zračnoj luci Rijeka d.o.o. za obavljanje javne usluge. Operator aerodroma ima obvezu obavljati uslugu, koja čini skup tehničko-tehnoloških poslova i operacija, koje su u funkciji sigurnog posluživanja zračnog prometa zrakoplova, putnika, prtljage, robe, stvari i pošte.	Postignut je pozitivan učinak potpore jer je Zračna luka Rijeka d.o.o. od 2010. do 2012. bila otvorena za javni zračni promet i to na razini otvorenosti iz 2009. te je usprkos smanjenom prometu kroz isto razdoblje zadržala potrebno licencirano zrakoplovno osoblje.
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	Razvoj i sigurnost željezničkog prometa, infrastrukture i žičara (promet, prometna infrastruktura i komunikacije)	Namjena potpore je postupno povećati kvalitetu željezničkog sustava u Hrvatskoj. Nastoji se omogućiti nesmetano i sigurno obavljanje željezničkog prometa, a subvencioniranjem usluga željezničkog putničkog prijevoza omogućava se prometna povezanost svih dijelova Hrvatske.	Sredstva su uložena u održavanje željezničke infrastrukture i regulaciju prometa, a odnose se na financiranje aktivnosti održavanja i regulacije prometa na postojećoj mreži prometnica i održavanje željezničkih pruga, te regulaciju željezničkog prometa, kako bi se omogućilo sigurno odvijanje prometa. Pozitivan efekt potpore postignut je kroz povećanje prosječne konvencionalne brzine pruga, koja je početkom 2012. iznosila 61,87 km/h, dok je do kraja 2012. iznosila 69,72 km/h.

Davatelj potpore	Naziv potpore	Cilj potpore	Opis učinka*
Ministarstvo turizma	Program kreditiranja malog obiteljskog poduzetništva u turizmu „Poticaj za uspjeh“	Cilj Programa je poticanje malih i srednjih poduzetnika kroz potpore za početna ulaganja u materijalnu imovinu, zemljište, zgradu i opremu. Izgradnja novih i rekonstrukcija postojećih ugostiteljskih smještajnih objekata hotela, aparthotela, pansiona, kuća za odmor, apartmana i soba.	Kreditirano je 357 projekata za hotele, pansionare i aparthotele, 79 projekata za apartmane i sobe, 34 projekta za kuće za odmor i 6 projekata za kampove. U 2012. proveden je nadzor nad 400 danih kredita, od čega je za 349 kredita doneseno rješenje o kategorizaciji objekta, koje je usklađeno s uvjetima iz Programa „Poticaj za uspjeh“ prema vrsti, kategoriji i broju smještajnih jedinica, dok je 51 odobreni kredit u postupku usklađenja uvjeta za kategorizaciju objekta.
Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta (kroz Poslovno-inovacijsku Agenciju Republike Hrvatske BICRO)	Program potpora za poticanje inovacijsko-tehnologijskog sustava	Programom se potiču istraživanje, razvoj i inovacije.	BICRO je implementirao Program u drugoj polovici 2012., što je rezultiralo s 28 ugovorenih istraživačko-razvojnih projekata za male i srednje poduzetnike. Doprinos BICRO-a sustavu potpora za istraživanje razvoj i inovacije bit će mjerljiv kroz postignute rezultate inovativnih projekata, koji će biti realizirani u 2013., a rezultati ugovorenih projekata bit će vidljivi tek po završetku projekata, čiji je vijek trajanja godinu dana.

Izvor: davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

*prema procjeni davatelja potpore

U odnosu na prošlogodišnje izvješće, zamjetan je napredak u pogledu opsega dostavljenih podataka. Naime, za 2012., podatke o učincima danih potpora dostavila su dva davatelja više u usporedbi s prethodnim razdobljem, a dostavljeni podaci opširnije i preciznije opisuju planirane i ostvarene učinke danih potpora, odnosno daju jasniju sliku o stanju sustava potpora u Republici Hrvatskoj i efikasnosti trošenja javnih sredstava.

Iz navedenog se može zaključiti da je efikasnost sustava potpora, a što proizlazi iz dostavljenih podataka, zadovoljavajuća, odnosno da su u slučaju programa i pojedinačnih potpora, prikazanih u Tablici 40., državna sredstva bila djelotvorno i učinkovito usmjerena k ostvarenju zadanih ciljeva, te da su uspješno ostvarila svoje zadaće u pogledu korigiranja tržišnih nesavršenosti, poticanja sektorskog razvoja i kulture i ispravljanja regionalnih nejednakosti.

Ipak, za dobivanje cjelovite slike o učincima danih potpora u Hrvatskoj, iznimno je važno da, osim onih prikazanih u Tablici 40., i drugi davatelji za svoje programe i pojedinačne potpore izrade odgovarajuće sustave praćenja potrošnje javnih sredstava i učinaka, koji oni proizvode (kroz pokazatelje poput povećanja broja malih i srednjih poduzetnika, broja istraživačko-razvojnih projekata, broja zaposlenih i slično), i o svojim zapažanjima vezanim uz učinke potpora obavijeste Agenciju.

10. ZAKLJUČAK

U ovom Godišnjem izvješću o državnim potporama za 2012., po prvi puta je za razdoblje od tri promatrane godine, 2010. do 2012., prikazan trend pada dodijeljenih potpora, što se smatra pozitivnim trendom, a jedan od razloga smanjenja je gospodarska kriza. Iako i u zadnjoj promatranoj godini, 2012., dominiraju sektorske nad horizontalnim potporama, ipak se može govoriti o pozitivnom trendu, jer je došlo do smanjenja ukupnih potpora u odnosu na BDP. Samim time, došlo je i do smanjenja potpora po zaposlenom te je isti trend nastavljen i u potporama po stanovniku te u udjelu potpora u rashodima države.⁵⁸

Nakon višegodišnjeg promatranog razdoblja, točnije od 2004., po prvi puta je u 2012. došlo do smanjenja ukupnog iznosa dodijeljenih potpora sektoru poljoprivrede i ribarstva, koje su dodijeljene u iznosu od 3.542,7 milijuna kuna, što je smanjenje za 16,5 posto u odnosu na 2011. te za 12,4 posto u odnosu na 2010. Temeljem navedenog, smanjen je i udio tih potpora u BDP-u, koji u 2012. iznosi manje od 1,1 posto, a samim time i udio u ukupno dodijeljenim potporama u 2012. koji iznosi 40,3 posto.

Potpore dodijeljene sektoru industrije i usluga u 2012. čine 59,7 posto ukupno dodijeljenih potpora, i u 2012. su dodijeljene u iznosu od 5.255,5 milijuna kuna, što predstavlja povećanje za 9,8 posto u odnosu na 2011. Navedene potpore imaju udio u BDP-u od 1,6 posto.

U ukupno dodijeljenim potporama industriji i uslugama u 2012., i nadalje prevladavaju sektorske potpore s udjelom od 69,8 posto odnosno s iznosom od 3.670 milijuna kuna, što je povećanje za 4,5 posto u odnosu na 2011., no smanjenje za 12 posto u odnosu na 2010. Unutar sektorskih potpora, najviše potpora je u 2012. dodijeljeno sektoru prometa i za usluge javnog radiotelevizijskog emitiranja, dok se smanjio udio potpora za brodogradnju i turizam. Važno je naglasiti kako se u sektorskim potporama najveći iznos od 2.014 milijuna kuna ili 54,9 posto odnosi na potpore za obavljanje službe od općeg gospodarskog interesa odnosno na potpore za željeznički, pomorski i zračni promet, te na potpore Hrvatskoj radioteleviziji.

Najpozitivniji trend ipak predstavlja rast horizontalnih potpora (uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini) koje iznose 1.585,5 milijuna kuna u 2012., što je pomak s uglavnom dodijeljenih sektorskih potpora na pozitivnije horizontalne potpore. Iako se radi o rastu navedenih potpora, one i dalje imaju nizak udio, te čine 30,2 posto udjela u dodijeljenim potporama sektoru industrije i usluga, i 18 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama. Od ukupnog iznosa horizontalnih potpora u 2012., na

⁵⁸ U naprijed spomenutim iznosima nisu obuhvaćeni svi proračunski transferi prema gospodarstvu kao što su izdvajanja za cestogradnju, željezničku infrastrukturu i ostalo, već samo ona davanja države koja se sukladno Zakonu iz 2005. smatraju potporom, što je detaljnije obrazloženo u uvodnom dijelu Izvješća.

horizontalne potpore u užem smislu⁵⁹ odnosi se 1.114,3 milijuna kuna, na regionalne potpore 231,3 milijuna kuna, te na potpore na lokalnoj razini 239,9 milijuna kuna. U strukturi horizontalnih potpora u užem smislu, u 2012., najviše potpora dodijeljeno je malim i srednjim poduzetnicima, za zapošljavanje i za istraživanje i razvoj i inovacije, dok je najmanje potpora dodijeljeno za zaštitu okoliša i uštedu energije, te za razvoj širokopojasnih mreža.

U 2012. Agencija je u Izvješću prikazala i podatke o praćenju i procjeni učinaka dodijeljenih potpora, koje su dostavili davatelja potpora. Cilj praćenja učinaka je procjena efikasnosti trošenja proračunskih sredstava, a svi davatelji naveli su da su dodijeljene potpore proizvele uglavnom pozitivne učinke, te da su ostvarile predviđene ciljeve, kao što je poticanje kulture, zapošljavanja, regionalnog razvoja i ostale ciljeve.

Također, u Izvješću su prikazani i podaci o podijeli dodijeljenih potpora prema karti regionalnih potpora odnosno po NUTS 2 regijama u Republici Hrvatskoj, te je vidljivo kako je u sve tri regije, Središnja i istočna (Panonska) Hrvatska, Jadranska Hrvatska i Sjevero-zapadna Hrvatska konstantno nepovoljan odnos horizontalnih i sektorskih potpora, i to u najvećem razlogu što se i dalje najveći dio potpora dodjeljuje sektoru prometa, brodogradnje te za radiotelevizijsko emitiranje, a što se tiče horizontalnih potpora, najmanji dio se dodjeljuje za zaštitu okoliša i ostalo.

Iako se potpore male vrijednosti i ne smatraju državnim potporama jer ne mogu narušiti trgovinu između Republike Hrvatske i država članica EU, ipak su prikazane u Izvješću kako bi se prikazalo da se navedenim potporama ipak izdvajaju značajna proračunskih sredstava kojima se pomaže poduzetnicima. Tako je u 2012. dodijeljeno 509,8 milijuna kuna *de minimis* potpora, što predstavlja ipak značajan iznos dodijeljenih potpora u gospodarstvu Republike Hrvatske.

Nakon analize svih dostavljenih podataka o dodijeljenim potporama, vidljivo je smanjenje potpora, a glavni razlog je recesija te velike gospodarske poteškoće u poslovanju poduzetnika u Republici Hrvatskoj i smanjenim proračunskim mogućnostima.

Međutim, i dalje je prisutan veliki nesrazmjer dodijeljenih potpora u Republici Hrvatskoj i EU 27 u odnosu na BDP, a isto tako, promatrajući potpore dodijeljene „Industriji i uslugama“ koje su u nadležnosti Agencije, prisutan je i veliki nesrazmjer između dodijeljenih horizontalnih i sektorskih potpora koje u EU 27 iznose 90:10 posto, a u Republici Hrvatskoj 30:70 posto.

⁵⁹ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i očuvanje energije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje, kulturu, razvoj širokopojasnih mreža i olakšanje pristupa kapitalu radi krize.

PRILOG 1.

Davatelji potpora na razini središnje države u 2012.
1. Ministarstvo financija
2. Ministarstvo gospodarstva
3. Ministarstvo poduzetništva i obrta
4. Ministarstvo kulture
5. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
6. Ministarstvo poljoprivrede
7. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
8. Ministarstvo turizma
9. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
10. Ministarstvo branitelja
11. Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom
12. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost
13. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
14. Agencija za upravljanje državnom imovinom
15. Agencija za obalni linijski pomorski promet
16. Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
17. Agencija za elektroničke medije
18. Hrvatski audiovizualni centar
19. Hrvatska banka za obnovu i razvitak
20. Hrvatski zavod za zapošljavanje
21. Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije
22. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
23. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje

PRILOG 2.

Kategorije državnih potpora

Pravila	Kategorija	Namjena
HORIZONTALNA PRAVILA		
	Istraživanje i razvoj i inovacije	Projekti istraživanja i razvoja za temeljna, primijenjena i razvojna istraživanja i studije o tehničkoj izvodivosti za primijenjena i razvojna istraživanja Pokrivanje troškova zaštite prava industrijskog vlasništva za male i srednje poduzetnike Novo osnovani mali poduzetnici koji se bave inovacijama Inovacije procesa i organizacije poslovanja u sektoru usluga Savjetodavne usluge o inovacijama i usluge koje potiču inovacije (mali i srednji poduzetnici) Unajmljivanje visoko stručnog kadra koji se privremeno zapošljava iz istraživačkih organizacija ili velikih poduzetnika u malim i srednjim poduzetnicima Osnivanje, širenje i oživljavanje inovacijskih clustera
	Zaštita okoliša i ušteda energije	Postizanje višeg stupnja zaštite okoliša od obvezujućih standarda odnosno ukoliko ne postoje obvezujući standardi Nabava novih transportnih vozila po standardima višim od obvezujućih odnosno ukoliko ne postoje obvezujući standardi Prilagodba budućim obvezujućim standardima Istraživanja odnosno izrada studija neposredno vezanih za zaštitu okoliša Ušteda energije Obnovljivi izvori energije Kogeneracija i daljinsko grijanje Gospodarenje otpadom Sanacija onečišćenih područja Premještanje poduzetnika radi zaštite okoliša na postojećoj lokaciji Sustav trgovanja dozvolama Suzbijanje negativnih vanjskih učinaka zaštite okoliša putem smanjenja ili izuzeća od poreza za zaštitu okoliša za pojedine sektore ili kategorije poduzetnika uz mogućnost uvođenja viših poreza za ostale poduzetnike
	Mali i srednji poduzetnici	Ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu i otvaranje novih radnih mjesta vezanih uz projekt ulaganja Pokriće troškova osnivanja i tekućih troškova poslovanja vezanih samo za male ženske poduzetnike Prilagodba budućim obvezujućim standardima Savjetodavne usluge Sudjelovanje na sajmovima Pokrivanje troškova prava industrijskog vlasništva Novi mali poduzetnici koji se bave inovacijama Savjetodavne usluge o inovacijama i usluge koje potiču inovacije Ulaganja rizičnog kapitala od strane investicijskih fondova
	Zapošljavanje	Zapošljavanje invalidnih osoba ili osoba koje se teže zapošljavaju Pokriće dodatnih troškova zapošljavanja invalidnih osoba
	Usavršavanje	Posebno usavršavanje zaposlenika Opće usavršavanje zaposlenika
	Sanacija i restrukturiranje	Pomoć poduzetnicima u teškoćama kojima se temeljem ostvarivog i prihvaćenog plana restrukturiranja može osigurati dugoročni ostanak na tržištu
	Kultura i zaštita baštine	Poticanje kulture i zaštita baštine

POSEBNA SEKTORSKA	
Kopneni promet (željeznički, cestovni, unutarnji plovni putevi)	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na gradski, prigradski, regionalni i nacionalni prijevoz
	Investicijska ulaganja u razvoj kombiniranog prijevoza koja se odnose na ulaganja u infrastrukturu te nepomične i pomične objekte koji su neophodni za pretovar
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Zračni promet	Služba od općeg gospodarskog interesa za zračni prijevoz unutar države između regionalnih zračnih luka
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama
Pomorski promet	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na pomorsku kabotažu
	Odobranje poreznih olakšica u cilju održavanja konkurentnosti brodara
	Pokriće troškova zapošljavanja koji se odnose na smanjenje stope doprinosa za socijalno osiguranje
	Zamjena posade odnosno podmirenje dijela troškova povratka pomorca u domovinu
	Ulaganje u obnovu flote koja čine dio strukturalne reforme čiji je cilj smanjivanje kapaciteta flote
	Usavršavanje pomoraca te ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Proizvodnja čelika	Zatvaranje poslovanja (kapaciteta) poduzetnika
	Zbrinjavanje viška radnika i prijevremeno umirovljenje radnika, pod uvjetom da se radi o djelomičnom ili potpunom zatvaranju kapaciteta
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama osim potpora za sanaciju i restrukturiranje
Brodogradnja	Prilikom djelomičnog ili potpunog zatvaranja kapaciteta mogu se pokriti sljedeći troškovi: zbrinjavanje viška radnika i prijevremeno umirovljenje; savjetodavne usluge radnicima koji su proglašeni viškom odnosno prijevremeno umirovljeni; prekvalifikacija radnika; preuređenje brodogradilišta, zgrada, postrojenja i infrastrukture za svrhe različite od brodogradnje
	Prilikom potpunog zatvaranja kapaciteta putem zajmova i državnih jamstava okončanje nedovršenih poslova
	Regionalne potpore za nadogradnju ili modernizaciju postojećih poduzetnika zbog poboljšanja iskoristivosti postojeće opreme i uređaja
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama
Javne radiodifuzijske usluge	Usluge od općeg gospodarskog interesa koje su u izravnoj vezi s demokratskim, socijalnim i kulturnim potrebama društva i potrebom očuvanja medijskog pluralizma
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Kinematografija i ostala audiovizualna djelatnost	Proizvodnja filmova i TV programa koji su od značaja za razvoj kulture sukladno potvrđenim nacionalnim kriterijima
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Poštanske usluge	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na univerzalne usluge, a ispunjava zahtjeve za kontinuitetom, tajnošću, neutralnošću, jednakosti postupanja i prilagodljivosti
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Turizam	Sve namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
REGIONALNA	
	Početna materijalna i nematerijalna ulaganja
	Otvaranje novih radnih mjesta povezanih s projektom ulaganja
	Naknada dijela troškova tekućeg poslovanja (postojanje dodatnih transportnih troškova, područja s naseljenošću ispod 8 stanovnika po km ² , udaljenost i nedostupnost pojedinih područja te za novoosnovane male poduzetnike)
	Veliki projekti ulaganja

Razina državne potpore

Opis razine
1. Državna razina
2. Regionalna razina
3. Lokalna razina
4. Ostalo

PRILOG 3.

Instrumenti državne potpore

A – Subvencije, porezna izuzeća i oprost duga

Subvencije i porezna izuzeća, čine prvu skupinu u kojoj cjelokupan iznos transferiran korisniku čini potporu. Ta skupina se dijeli na dvije podskupine:

- **A1** - subvencije (subvencije, neposredne subvencije kamata, oprost duga po osnovi zajma, prisilna nagodba i stečaj)
- **A2** - oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice (kao različiti oblici umanjenja poreza na dobit poduzetnicima, i to: olakšice s područja posebne državne skrbi - niža stopa poreza na dobit, olakšice i oslobađanja za porezne obveznike na području grada Vukovara - niža stopa poreza na dobit, olakšice i oslobađanja za porezne obveznike koji posluju u slobodnim zonama - niža stopa poreza na dobit, poticaji ulaganja - niža stopa poreza na dobit, poticaji zapošljavanja invalidnih osoba - niža stopa poreza na dobit, poticaji istraživanja i razvoja - umanjenje porezne osnovice za troškove istraživanja i razvoja.)

Osim subvencija i poreznih izuzeća u skupinu A2 ulaze i snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa, odgode pri plaćanju poreza, otpis duga i odgode pri podmirenju duga.

B - Udjeli u vlasničkom kapitalu

Kako bi država pomogla nekom poduzetniku, svoje potraživanje prema tom poduzetniku može pretvoriti u vlasnički udjel i time postaje suvlasnikom toga poduzetnika. U tu skupinu potpora ubrajaju se: državna ulaganja u vlasnički kapital poduzetnika kojima nije cilj stvaranje dobiti, kapitalna ulaganja i rizični kapital, pretvaranje duga prema državi u vlasnički udjel, prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima, odricanje od isplate dobiti poduzetnika na koju država ima pravo na temelju udjela u vlasništvu poduzetnika i sl. Ovdje se radi uglavnom o poduzetnicima u teškoćama, kojima država na ovaj način nastoji pomoći.

C – Financijski transferi

- **C1 - Povoljni zajmovi**- krediti koje država izravno ili putem ovlaštenih pravnih osoba ili putem poslovnih banaka, dodjeljuje poduzetnicima uz povoljnije uvjete od tržišnih, tj. niže kamatne stope od tržišnih, uz dulje vrijeme počeka ili otplate te druge povoljne uvjete. Takvi krediti obično su namijenjeni poduzetnicima u teškoćama koji kredit ne bi mogli dobiti pod redovnim tržišnim uvjetima, a uglavnom se dodjeljuju preko Hrvatske banke za obnovu i razvoj. U ovoj skupini nalaze se i zajmovi poduzetnicima u teškoćama.

D – Jamstva, opozvana jamstva

Obuhvaćaju državna jamstva za osiguranje od komercijalnih i nekomercijalnih rizika u nominalnom iznosu. Državna jamstva omogućuju korisniku da dobije kredit uz povoljnije uvjete od onih na financijskim tržištima. Državno jamstvo u pravilu ne predstavlja potporu korisniku ako su ispunjeni sljedeći uvjeti: da korisnik zajma nije u financijskim

poteškoćama, da korisnik zajma može na financijskom tržištu dobiti zajam po tržišnim uvjetima bez posredovanja države, da je državno jamstvo povezano s određenom financijskom transakcijom, ograničeno po visini i po vremenu trajanja, da državno jamstvo ne pokriva više od 80 posto određene financijske obveze, da se za državno jamstvo zaračunava tržišna cijena. Samo ako su kumulativno ispunjeni svi navedeni uvjeti, tada jamstvo ne predstavlja potporu.

Ovoj skupini pripadaju i opozvana jamstva kod kojih je element potpore jednak iznosu opozvanog jamstva.

Navedeni instrumenti dodjele potpore predstavljaju samo najčešće korištene instrumente.

Metodologija ocjene elementa državne potpore

Skupina A1	
Subvencije	ukupna vrijednost primljene subvencije
Neposredne subvencije kamata	ukupna vrijednost primljene subvencije (ili neisplata dijela kamata)
Oprost duga po osnovi zajma	vrijednost otpisanoga duga
Prisilna nagodba i stečaj	procijenjeni umanjeni iznos nagodbe ili tražbine iz stečajne mase u odnosu prema drugim vjerovnicima zbog svjesno prouzročene slabijega položaja države kao vjerovnika u postupku nagodbe ili stečaja

Skupina A2	
Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	nisu uključene porezne olakšice koje su općeg karaktera (npr.: porez na dobit kao opća mjera prema Zakonu o porezu na dobit), već samo olakšice koje su specifične za određenog poduzetnika ili skupinu poduzetnika odnosno za pojedino područje; potpora je ukupni izračunati iznos izuzeća ili olakšice
Snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	vrijedi isto načelo kao i kod poreznih izuzeća – u potpore ne ulaze one olakšice koje imaju opći značaj; potporu čini ukupni izračunati iznos
Odgode pri plaćanju poreza	iznos kamate izračunate prema referentnoj stopi* za razdoblje odgode (dekurzivni jednostavni kamatni račun) i svedene na sadašnju vrijednost
Otpis duga	iznos otpisanog duga
Odgode pri podmirenju duga	iznos kamate izračunate prema referentnoj stopi* za razdoblje odgode (dekurzivni jednostavni kamatni račun) i svedene na sadašnju vrijednost

Skupina B	
Ulaganja u vlastiti kapital	potpora je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore
Kapitalna ulaganja i rizični kapital	element potpore nazočan je u svim državnim ulaganjima koje kao primarni cilj nemaju stvaranje dobiti; element potpore je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore; ovaj instrument obuhvaća ulaganja u vlasnički kapital, investicijska ulaganja i rizični kapital
Pretvaranje duga u vlasnički udjel	element potpore postoji u slučaju kada je država u slabijem položaju od ostalih vjerovnika; potpora je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore, koja proizlazi zbog slabijeg položaja države

Prodaja državne imovine pod povoljnijim uvjetima	potpora je razlika između tržišne vrijednosti imovine i cijene po kojoj se prodaje
Odricanje od isplate dobiti poduzetnika	dio raspodijeljene dobiti, koja potječe iz vlasništva države u poduzetniku i kojega se država odrekne, predstavlja u cijelosti potporu

Skupina C1	
Povoljni zajmovi	razlika između referentne stope* i povoljne kamatne stope po kojoj je zajam odobren; tako dobivena razlika se svodi na sadašnju vrijednost
Zajmovi poduzetnicima u teškoćama	razlika između referentne stope* za poduzetnike u teškoćama i ugovorene povoljne kamatne stope; tako dobivena razlika se svodi na sadašnju vrijednost; potpora sadržana u ovakvim zajmovima može iznositi i do 100 posto vrijednosti zajma

Skupina D	
Jamstva	razlika između tržišne cijene jamstva** i cijene državnog jamstva koja je niža; za poduzetnike u teškoćama potpora može iznositi i do 100 posto vrijednosti jamstva
Opozvana jamstva	iznos opozvanog jamstva

Skupina E1	
Ostalo	

* referentna stopa utvrđuje se sukladno Odluci o objavljivanju pravila o utvrđivanju referentne i diskontne stope („Narodne novine“, broj 114/08) koju Agencija redovito usklađuje i objavljuje na internetskoj stranici www.aztn.hr

** tržišna cijena jamstva izračunava se temeljem Odluke o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstva („Narodne novine“, broj 39/09)

PRILOG 4.

Popis izabranih odluka Agencije iz područja državnih potpora u 2012.

Klasa	UP/I-430-01/06-02/033
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Postupak nadzora provedbe odobrene državne potpore sadržane u Mjerama za poboljšanje teškog gospodarskog položaja grupacije proizvođača auto-dijelova u Republici Hrvatskoj sukladno članku 15. st. 1. ZDP-a
Korisnik	Proizvođači auto-dijelova u Republici Hrvatskoj
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	
Sektor, kategorija i namjena	Grupacija proizvođača auto-dijelova
Instrument	
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 6. rujna 2012. donijela rješenje kojim se oglašava ništavim rješenje Agencije, klase: UP/I-430-01/06-02/033, urbroja: 580-01-1/43-2012-13, od 28. svibnja 2008., objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 70/08, jer njegovo izvršenje nije pravno ili stvarno moguće.

Klasa	UP/I 430-01/06-02/038
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Postupak nadzora provedbe odobrene državne potpore sadržane u Mjerama za poticanje razvoja i poboljšanja stanja u tekstilnoj i kožarsko-obučarskoj industriji u Republici Hrvatskoj
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	
Sektor, kategorija i namjena	Istraživanje i razvoj i inovacije, zaštita okoliša, usavršavanje
Instrument	
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 6. rujna 2012. donijela rješenje kojim se oglašava ništavim rješenje Agencije, klase: UP/I-430-01/06-02/038, urbroja: 540-03-08-54-13, od 28. svibnja 2008., objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 90/08, jer njegovo izvršenje nije pravno ili stvarno moguće.

Klasa	UP/I 430-01/06-04/013
Davatelj	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka
Naziv	Prijedlog Odluke o gradnji dva RO-RO putnička broda za potrebe Jadrolinije d.d. u Brodogradilištu Kraljevica
Korisnik	Jadrolinija d.d.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	2. ožujka 2006. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Pomorski promet
Instrument	Subvencija
Trajanje	
Iznos u kunama	25.522.816
Datum i način okončanja postupka	Agencija je donijela rješenje 30. listopada 2012. kojim se utvrđuje da se subvencije koje je primila Jadrolinija ne odnose na državnu potporu. Putnički brodovi Juraj Dalmatinac i Hrvat za čiju je izgradnju Jadrolinija dobila subvencije u ukupnom iznosu od 25.522.816 kuna, plove isključivo na lokalnim linijama, odnosno obavljaju pomorski promet unutar granica Republike Hrvatske (kabotaža), a u Ugovoru o pristupanju Republike Hrvatske EU određeno je prijelazno razdoblje za primjenu Uredbe Vijeća koje za ugovore o koncesiji za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu, sklopljene prije dana pristupanja Republike Hrvatske EU, traje do 31. prosinca 2016., pa dodijeljene subvencije ne ispunjavaju sve uvjete da bi se ta sredstva smatrala potporom.

Klasa	UP/I 430-01/08-01/021
Davatelj	Ministarstvo financija
Naziv	Odobrovanje državne potpore poduzetniku „Vodoprivreda d.d.“ Imotski
Korisnik	Vodoprivreda d.d.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	22. srpnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Sanacija i restrukturiranje
Instrument	Pretvaranje duga u vlasnički udjel, otpis duga
Trajanje	
Iznos u kunama	29.789.256,91 + 2.773.633,69 (zatezne kamate)
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 28. lipnja 2012. donijela rješenje o odbijanju davanja odobrenja i povrat državne potpore koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 83/12. Utvrđeno je kako predloženi Program restrukturiranja poduzetnika Vodoprivreda d.d., ne može jamčiti dugoročnu održivost, a nad poduzetnikom je u međuvremenu pokrenut stečajni postupak, te je odlučeno da se na potporu u obliku pretvaranja potraživanja Ministarstva financija u udjel u temeljnom kapitalu poduzetnika u ukupnom iznosu od 18.103.059,24 kune i potporu u obliku otpisa kamata od 6.547.156,99 kuna, ne može dati odobrenje. Utvrđeno je da kratkoročne pozajmice Splitsko-dalmatinske županije u ukupnom iznosu od 5.139.040,68 kuna koje su naknadno pretvorene u temeljeni kapital u cijelosti predstavljaju nezakonitu potporu jer nisu odobrene od strane Agencije niti ih je moguće naknadno opravdati, budući Program restrukturiranja poduzetnika ne jamči dugoročnu održivost, a samim time ne može se odobriti predložena potpora sadržana u navedenom Programu. Zbog činjenice da se nezakonito dodijeljena potpora ne može naknadno odobriti, jer nije sukladna s propisima o potporama za restrukturiranje iz Odluke, Agencija je na temelju odluke Vijeća naložila povrat potpore u iznosu od 5.139.040,68 kuna.

Klasa	UP/I 430-01/10-04/007
Davatelj	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
Naziv	Zahtjev za dodjelom državne potpore društvu Autotransport Karlovac d.d. Karlovac prema Smjernicama za pomoć poduzetnicima u teškoćama
Korisnik	Autotransport Karlovac d.d.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	09. prosinca 2010. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Sanacija i restrukturiranje
Instrument	Pretvaranje duga u vlasnički udjel
Trajanje	
Iznos u kunama	4.027.791
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 27. veljače 2012. donijela rješenje o obustavi postupka koji je pokrenut na zahtjev Ministarstva mora, prometa i infrastrukture za odobrenje državne potpore poduzetniku Autotransport Karlovac d.d., zbog odustanka. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture nije dobilo suglasnost Ministarstva financija, sukladno točki 6.4.5. Smjernica za pomoć poduzetnicima u teškoćama, te je time završena obrada tog predmeta. Utvrđeno je da se sredstva koja je Karlovačka županija, u razdoblju od 2007. do 2010., dodijelila Autotransportu Karlovac d.d. za sufinanciranje javnog županijskog linijskog prijevoza putnika, ne odnose na potporu u smislu ZDP-a budući da nisu kumulativno ispunjeni svi uvjeti iz članka 3. stavka 1. Naime, dodijeljena sredstva iako predstavljaju stvarni rashod države, ne utječu na ispunjenje međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske koje proizlaze iz SSP-a, a odnose se na mogućnost narušavanja tržišnog natjecanja i utjecaja na trgovinu između Republike Hrvatske i država članica EU, te bi se ista mogla podvesti pod Odluku o objavljivanju pravila o potporama male vrijednosti („Narodne novine“, broj: 45/07). Nadalje, u pogledu dostavljene dokumentacije s podacima o potporama dodijeljenim Autotransportu Karlovac d.d. od strane Grada Karlovca, namijenjenim za održavanje linija gradskog prijevoza, Vijeće je odlučilo da se ista izdvoji iz ovog predmeta i otvori novi predmet pod nazivom Grad Karlovac – Subvencioniranje gradskog prijevoza Autotransportu Karlovac d.d., klasa: UP/I 430-01/12-05/001, u kojem će se ocijeniti dodjela navedenih potpora poduzetniku Autotransport Karlovac d.d.

Klasa	UP/I 430-01/11-03/002
Davatelj	Ministarstvo kulture
Naziv	Pravilnik o poticanju ulaganja u proizvodnju audiovizualnih djela
Korisnik	Mali, srednji i veliki poduzetnici
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	21. prosinca 2011. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Kultura, audiovizualne djelatnosti
Instrument	Subvencija
Trajanje	od 1. siječnja 2012. do 31. prosinca 2013.
Iznos u kunama	40.000.000
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 14. veljače 2012. donijela rješenje o odobrenju državne potpore za audiovizualne djelatnosti, koje je objavljeno u „Narodnim novinama“ broj: 26/12. Cilj dodjele potpora je razvoj projekata s područja filmskih i audiovizualnih djelatnosti, stvaranje povoljnijih uvjeta razvoja hrvatskog i europskog kulturnog proizvoda, razvoja međunarodne filmske suradnje i internacionalnih koprodukcija odnosno radi poticanja razvoja struke i zapošljavanja, promicanja Republike Hrvatske kao produkcijske lokacije u cilju postizanja dugoročnih pozitivnih učinaka za audiovizualno stvaralaštvo i očuvanje hrvatske kulturne baštine. Utvrđeno je da je potpora za poticanje proizvodnje audiovizualnih djela iz Pravilnika, namijenjena kulturnom proizvodu, čiji se kulturni sadržaj vrednuje temeljem Kvalifikacijskog testa. Da bi pojedino audiovizualno djelo zadovoljilo Kvalifikacijski test, mora ostvariti najmanje 15 bodova od ukupno 37 mogućih. Proizvođaču audiovizualnog djela omogućeno je da potroši najmanje 20 posto filmskog proračuna i u drugim državama članicama EU. Opravdani troškovi su troškovi i usluge učinjene u Republici Hrvatskoj u okviru proizvodnje audiovizualnog djela. Predviđeni intenzitet iznosi do 20 posto opravdanih troškova pojedinog audiovizualnog djela nastalog u Republici Hrvatskoj. Pravilnik se odnosi na aktivnosti u svezi proizvodnje audiovizualnog djela, za koje nisu predviđene dodatne potpore i za posebne kinematografske djelatnosti (npr. postprodukcija). Korisniku potpore iz Pravilnika, dopušteno je dodijeliti druge potpore, uključujući i potpore male vrijednosti za iste opravdane troškove, neovisno o njihovoj razini, ali ne više od ukupno 50 posto opravdanih troškova proizvodnje pojedinog audiovizualnog djela, odnosno više od ukupno 80 posto opravdanih troškova proizvodnje teškog audiovizualnog djela i audiovizualnog djela niskog proračuna.

Klasa	UP/I 430-01/11-09/007
Davatelj	Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR)
Naziv	Izmjene i dopune Pravilnika o osnovnim uvjetima financiranja pojedinih ciljnih skupina
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	10. studenoga 2011. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Potpore za male i srednje poduzetnike, regionalne potpore, potpore za istraživanje, razvoj i inovacije i potpore za zaštitu okoliša
Instrument	
Trajanje	Do 31. prosinca 2013.
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 12. ožujka 2012. donijela rješenje o odobrenju, kojim se odobravaju izmjene i dopune Pravilnika o osnovnim uvjetima financiranja pojedinih ciljnih skupina. Izmjene i dopune odnose se na izračun opravdanih troškova i intenzitet regionalnih potpora, iznos pojedinačne potpore za ulaganja u zaštitu okoliša i njegovo trajanje koji je odobren rješenjem Agencije od 12. veljače 2009. klasa: UP/I 430-01/09-09/001, urbroj: 580-03-09-17-05. Izmjene i dopune Pravilnika i dodatna očitovanja odnose se na sljedeće: a) izmijenjen je Pravilnik na način iz kojeg je razvidno da kod izračuna intenziteta potpore nije moguće zbrajati opravdane troškove ulaganja i opravdane troškove plaća; b) budući da nisu postojali podaci o vrsti ulaganja u zaštitu okoliša koja su obuhvaćena Pravilnikom, u očitovanju je navedeno da HBOR do sada nije odobravao potpore za zaštitu okoliša; c) u Pravilniku je bilo potrebno predvidjeti odredbu iz članka 6. stavka 1. točke b) Odluke o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora („Narodne novine“, broj: 37/09), koja se odnosi na pojedinačnu prijavu Agenciji ukoliko potpora premašuje 7,5 milijuna eura, što je HBOR u Pravilniku s izmjenama i dopunama učinio; d) u svakom programu potpore potrebno je iskazati i godišnji prosječni iznos potpore koji će biti dodijeljen putem programa, stoga je u očitovanju navedeno da iznosi odobrene potpore ovise o nizu čimbenika (primjerice iznosu i kretanju referentne kamatne stope, raspoloživim sredstvima HBOR-a, vrsti, kreditnom rejtingu i sredstvima osiguranja poduzetnika i sl.), pa stoga HBOR može naznačiti samo okvirne planske veličine za svaku godinu, tako da je za 2012. planiran iznos oko 277 milijuna kuna, a za 2013. iznos od 333 milijuna kuna. U 2008. HBOR je odobrio 234,3 milijuna kuna potpore, u 2009. odobren je iznos od 162,5 milijuna kuna, u 2010. iznos od 109,6 milijuna kuna, a u 2011. iznos od 211 milijuna kuna, što ukupno iznosi 1.327.400.000 kuna; e) u Pravilniku s izmjenama i dopunama navedeno je da će se Pravilnik primjenjivati do 31. prosinca 2013., iz razloga jer tog datuma ističe razdoblje primjene Odluke o regionalnim potporama i Odluke o skupnim izuzećima na temelju kojih je Pravilnik izrađen.

Klasa	UP/I 430-01/11-02/002
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Pounje trikotaža d.d. – Program restrukturiranja
Korisnik	Pounje trikotaža d.d.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	23. ožujka 2011. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Restrukturiranje
Instrument	Pretvaranje duga u vlasnički udjel, povoljni zajmovi
Trajanje	Od 2009. do 2013.
Iznos u kunama	6.251.869
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 12. siječnja 2012. donijela rješenje o odobrenju državne potpore, koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 40/12. Odobrena je potpora za restrukturiranje, koja je sadržana u Programu restrukturiranja poduzetnika Pounje trikotaža d.d., a odnosi se na pretvaranje obveza u temeljni kapital u iznosu od 5.803.400 kuna i povoljniju kamatnu stopu od tržišne, sadržanu u reprogramu kredita Hrvatske banke za obnovu i razvitak u iznosu od 448.469 kuna. Vlastiti doprinos poduzetnika iznosi 4.170.000 kuna, što predstavlja 40 posto ukupnih troškova restrukturiranja. Ukupna godišnja proizvodnja, izražena u količinama, na kraju razdoblja restrukturiranja ne može iznositi više od 61 posto u odnosu na 2007., stoga je na kraju razdoblja restrukturiranja predviđena ukupna godišnja proizvodnja od 255.393 komada različitih proizvoda što je za 39 posto manje nego u 2007. kada poduzetnik nije bio u teškoćama. Ministarstvo gospodarstva dostavlja će Agenciji, do kraja procesa restrukturiranja, izvješća o provedbi Programa restrukturiranja poduzetnika Pounje trikotaža d.d., svake godine, za cijelo vrijeme trajanja restrukturiranja, najkasnije do 30. siječnja tekuće godine za prethodnu godinu. Također, Ministarstvo gospodarstva dostavlja će Agenciji godišnja financijska izvješća poduzetnika Pounje trikotaža d.d., svake godine za cijelo vrijeme trajanja restrukturiranja, najkasnije do 30. travnja tekuće godine za prethodnu godinu. Do dovršetka procesa restrukturiranja Pounje trikotaža d.d. može primati isključivo potpore predviđene u Programu restrukturiranja, te ne može primati nove potpore za sanaciju i restrukturiranje prije isteka razdoblja od najmanje 10 godina od dana završetka razdoblja restrukturiranja.

Klasa	UP/I 430-01/11-04/008
Davatelj	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
Naziv	Otvorenost Zračne luke Osijek 2009. – 2013.
Korisnik	Zračna luka Osijek d.o.o.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	17. studenoga 2011. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Usluge od općeg gospodarskog interesa
Instrument	Subvencija
Trajanje	Od 2009. do 2013.
Iznos u kunama	18.119.073
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 26. siječnja 2012. donijela rješenje o odobrenju, koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 42/12, kojim se odobrava državna potpora u obliku subvencije za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa sadržana u Odluci o izmjeni Odluke o obvezi otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet u razdoblju od 2009. – 2013. Naknada u obliku subvencije sadržana u Odluci o izmjeni Odluke o obvezi otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. temeljem analize poslovanja Zračne luke Osijek d.o.o. neophodno su potrebne Zračnoj luci Osijek d.o.o. za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa za razdoblje od 2009. do 2013. Odobreni su sljedeći iznosi potpore: za 2009. iznos od 4.140.789 kuna, za 2010. iznos od 3.477.788 kuna, za 2011. iznos od 3.650.496 kuna, za 2012. iznos od 3.550.000 kuna, te za 2013. iznos od 3.300.000 kuna. Uvećani iznosi potpore u razdoblju od 2011. do 2013., ne premašuju iznose koji su neophodni za pokrivanje troškova nastalih prilikom izvršavanja obveze pružanja javne usluge, uzimajući u obzir prihode osnovne djelatnosti i dobit iz sekundarne djelatnosti. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture dostavit će Agenciji konačne obračune naknade troškova nastalih obavljanjem službe od općeg gospodarskog interesa za svaku pojedinu godinu za razdoblje od 2011. do 2013., uz uvjet da iznos naknade ne može biti viši od iznosa za pojedinu godinu, te godišnja financijska izvješća za poduzetnika Zračna luka Osijek d.o.o. za 2011., 2012. i 2013., i to najkasnije do 30. travnja tekuće godine za prethodnu godinu.

Klasa	UP/I 430-01/11-83/002
Davatelj	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
Naziv	Zahtjev za naknadno odobrenje državne potpore poduzetniku Brković d.o.o. iz Svete Nedjelje
Korisnik	Brković d.o.o.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	17. lipnja 2011. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Regionalne potpore
Instrument	Subvencije
Trajanje	
Iznos u kunama	1.700.000
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 25. listopada 2012. donijela rješenje o odobrenju državne potpore u obliku subvencije, koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 128/12. Za potrebe donošenja odluke, izvršen je uvid u dokumentaciju iz postupka pod poslovnim brojem klase: 430-01/10-01/001, pokrenutog na zahtjev Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost radi izdavanja mišljenja u svezi pojedinačno dodijeljenih potpora pojedinim poduzetnicima, bez prethodnog odobrenja Agencije, između kojih se nalazi i poduzetnik Brković d.o.o. Riječ je o naknadnom odobrenju potpore, iz razloga neprijavljivanja potpore na odobrenje Agenciji. Riječ je o potpori dodijeljenoj poduzetniku koji djeluje u sektoru koji nije isključen od dodjele regionalne potpore i koji ne pripada kategoriji poduzetnika u teškoćama. U tom smislu, radi se o mjeri koja predstavlja stvarni poticaj za ulaganje u regiji koje ostvaruje pravo na regionalnu potporu i kojom se potiče gospodarski razvoj područja s neuobičajeno niskim životnim standardom i velikom nezaposlenosti. Ukupan iznos dodijeljenih potpora iznosi 2.637.531,73 kune, no dio od 937.531,73 kune odnosi se na potpore male vrijednosti, za koje nije potrebno odobrenje Agencije, što čini 12 posto od utvrđenih opravdanih troškova. Time su zadovoljeni uvjeti iz Odluke o objavljivanju pravila o regionalnim potporama („Narodne novine“, broj: 58/08) u pogledu vlastitog doprinosa poduzetnika i iz Odluke o karti regionalnih potpora („Narodne novine“, broj: 52/08), odnosno da ukupni iznos svih dodijeljenih potpora ne prelazi više od 60 posto opravdanih troškova. U predmetnom slučaju riječ o zahtjevu za naknadnim odobrenjem dodijeljene potpore, jer je subvencija dodijeljena bez prethodnog odobrenja Agencije. U provedbenom postupku utvrđeno je da je dodijeljena potpora sukladna s odredbama sadržanim u Odluci o objavljivanju pravila o regionalnim potporama i Odluci o karti regionalnih potpora.

Klasa	UP/I 430-01/11-83/003
Davatelj	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
Naziv	Zahtjev za naknadno odobrenje državne potpore poduzetniku Biodizel Vukovar d.o.o., Vukovar
Korisnik	Biodizel Vukovar d.o.o.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	17. lipnja 2011. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Regionalne potpore
Instrument	Subvencije
Trajanje	
Iznos u kunama	1.700.000
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 4. listopada 2012. donijela rješenje o naknadnom odobrenju državne potpore, koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 121/12. Za potrebe donošenja odluke, izvršen je uvid u dokumentaciju postupka vođenog u Agenciji, pod poslovnim brojem, klase: 430-01/10-01/001, pokrenutog na zahtjev Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost radi izdavanja mišljenja u svezi pojedinačno dodijeljenih potpora pojedinim poduzetnicima, bez prethodnog odobrenja Agencije, između kojih se nalazi i poduzetnik Biodizel Vukovar d.o.o. Riječ je o potpori dodijeljenoj poduzetniku koji djeluje u sektoru koji nije isključen od dodjele i koji ne pripada kategoriji poduzetnika u teškoćama, sukladno Odluci o objavljivanju pravila o regionalnim potporama („Narodne novine“, broj: 58/08). U tom smislu, radi se o mjeri koja predstavlja stvarni poticaj za ulaganje u regiji koje ostvaruje pravo na regionalnu potporu, do koje inače ne bi došlo i kojom se potiče gospodarski razvoj područja s neuobičajenom niskim životnim standardom i velikom nezaposlenosti, kao što je to predviđeno u Odluci o objavljivanju pravila o regionalnim potporama. Ukupan iznos potpora iznosi 5.787.491,85 kuna, što predstavlja 10 posto opravdanih troškova, no 3.337.491,85 kuna je odobreno rješenjem Agencije od 16. ožujka 2006., a 750.000 kuna se odnosi na potporu male vrijednosti za koju nije potrebno odobrenje Agencije, stoga iznos potpore odobrene ovim rješenjem iznosi 1.700.000 kuna.

Klasa	UP/I 430-01/11-83/006
Davatelj	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
Naziv	Zahtjev za naknadno odobrenje državne potpore poduzetniku Ytres d.o.o., Donji Knežinec
Korisnik	Ytres d.o.o.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	17. lipnja 2011. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Regionalne potpore
Instrument	Subvencije
Trajanje	
Iznos u kunama	1.700.000
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 20. studenog 2012. donijela rješenje o naknadnom odobrenju državne potpore u obliku subvencije, koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 137/12. Za potrebe donošenja odluke, izvršen je uvid u dokumentaciju iz postupka pod poslovnim brojem klase: 430-01/10-01/001, pokrenutog na zahtjev Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost radi izdavanja mišljenja u svezi pojedinačno dodijeljenih potpora pojedinim poduzetnicima, bez prethodnog odobrenja Agencije, između kojih se nalazi i poduzetnik Ytres d.o.o. Poduzetniku Ytres d.o.o. je dodijeljena potpora u iznosu od 1.700.000 kuna, što čini 7,3 posto od utvrđenih opravdanih troškova koji iznose 23.150.829,74 kune, što je u skladu sa Odlukom o karti regionalnih potpora („Narodne novine“, broj: 52/08), te poduzetniku mogu biti dodijeljene potpore do 40 posto opravdanih troškova.

Klasa	UP/I 430-01/11-05/001
Davatelj	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
Naziv	Potpورا za obavljanje službe od općeg gospodarskog interesa poduzetnika Bicro Biocentar d.o.o.
Korisnik	Bicro Biocentar d.o.o.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	3. svibnja 2011. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Usluge od općeg gospodarskog interesa
Instrument	
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 6. veljače 2012. donijela rješenje o odbacivanju, koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 34/12, kojim je utvrđeno da se prijedlog za financiranje projekta Inkubacijski centar za bio-znanosti ne odnosi na državnu potporu. Bicro, unatoč tome što će biti vlasnik Biocentra, neće ostvariti ekonomsku prednost koja proizlazi iz tog vlasništva pa sredstva za izgradnju Biocentra, u iznosu od 16.376.410 eura financirana od strane IPA-e te iznos od 2.447.585 eura koji osigurava Republika Hrvatska, ne predstavljaju potporu. Utvrđeno je da se Bicro, kao javna ustanova i s obzirom na svoju djelatnost i ustrojstvo, ne može smatrati korisnikom potpore. Zaključeno je da Bicro Biocentar d.o.o. neće ostvariti nikakvu ekonomsku prednost od naknade za upravljanje Biocentrom. Stoga naknada koja je predviđena za razdoblje od 2011. do 2017. za obavljanje djelatnosti Bicro Biocentra d.o.o. ne odnosi se na potporu. Budući da će se sve koristi i ostvarene dobiti od upravljanja Biocentrom usmjeriti na male i srednje poduzetnike, odnosno krajnje korisnike/stanare Biocentra, Bicro Biocentar d.o.o. se ne može smatrati korisnikom potpore. Mali i srednji poduzetnici, koji će biti krajnji korisnici/stanari Biocentra, će plaćati naknadu za korištenje prostora Biocentra po tržišnoj cijeni te se ne mogu smatrati korisnikom potpore.

Klasa	UP/I 430-01/11- 59/001
Davatelj	Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
Naziv	Plan restrukturiranja Dubrovačkog primorja d.d.
Korisnik	Dubrovačko primorje d.d.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	14. rujna 2011. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Sanacija i restrukturiranje
Instrument	Pretvaranje duga u vlasnički udjel, otpis duga
Trajanje	
Iznos u kunama	46.925.889,66
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 3. srpnja 2012. donijela rješenje kojim se odbija davanje odobrenja na državnu potporu za restrukturiranje. Rješenje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 102/12. Utvrđeno je da pretvaranje duga s osnove kredita u temeljni kapital poduzetnika i otpis potraživanja s osnove zateznih kamata, predstavlja potporu. Utvrđeno je da se poduzetnik Dubrovačko primorje d.d. ne može smatrati poduzetnikom u teškoćama jer je poduzetnik u 2010. poslovao s dobiti, a potpora za sanaciju i restrukturiranje dodjeljuje se samo poduzetnicima u teškoćama. Da bi se radilo o poduzetniku u teškoćama, sukladno Odluci o sanaciji i restrukturiranju, više od polovice temeljnog kapitala mora biti izgubljeno, a kod Dubrovačkog primorja d.d. iznos kapitala i rezervi ima trend rasta. Mjere predviđene u Planu restrukturiranja ne zadovoljavaju i ostale uvjete potrebne da bi se odobrile potpore za restrukturiranje. Plan restrukturiranja odnosi se isključivo na financijsko restrukturiranje, bez navođenja poslovnog restrukturiranja, a koje je također nužno u provođenju postupka restrukturiranja. Planom restrukturiranja nisu predviđene kompenzacijske mjere, čije utvrđivanje je jedan od osnovnih uvjeta restrukturiranja poduzetnika u teškoćama. Planom restrukturiranja predviđeni vlastiti doprinos poduzetnika, ne može se smatrati vlastitim doprinosom u razdoblju restrukturiranja, jer planirana sredstva od prodaje nekretnina poduzetnik namjerava koristiti za daljnji razvoj poslovanja, a ne za restrukturiranje. Također, iznos predložene potpore značajno je veći od iznosa potrebnog za uspostavu dugoročne održivosti poduzetnika na tržištu odnosno iznos potpore nije sveden na minimalno potreban iznos.

Klasa	UP/I 430-01/11-00/001
Davatelj	
Naziv	Naknadno odobrenje državne potpore Hrvatskoj poštanskoj banci d.d.
Korisnik	Hrvatska poštanska banka d.d. (HPB)
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	13. travnja 2011. po službenoj dužnosti
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 19. travnja 2012. donijela rješenje, kojim se prekida postupak naknadnog odobrenja državne potpore koji je pokrenut po službenoj dužnosti. Razlozi za pokretanje postupka Agencije po službenoj dužnosti bile su indicije o dodjeli financijskih sredstava HPB-u od strane državnih institucija i poduzetnika u vlasništvu Republike Hrvatske koji se smatraju davateljima potpore. Ministarstvo financija navelo je da su pokrenute aktivnosti za privatizaciju HPB-a, a budući da se privatizacija HPB-a odnosno prodaja dionica provodi od strane javnopravnih tijela na temelju posebnih propisa, Ministarstvo financija predlaže donošenje rješenja o prekidu postupka do rješavanja prethodnog pitanja o uvjetima i načinu prodaje dionica HPB-a. Pitanje privatizacije je posebno pravno pitanje koje čini samostanu pravnu cjelinu i za čije rješavanje nije nadležna Agencija već Agencija za upravljanje državnom imovinom. Ministarstvo financija dužno je nakon izbora ponuditelja s najboljom ponudom, Agenciju obavijestiti o završetku provedbe procesa privatizacije HPB-a, dostaviti ugovor o prodaji dionica i svu ostalu dokumentaciju potrebnu za nastavak postupka. Agencija će postupak nastaviti nakon što joj Ministarstvo financija dostavi obavijest, ugovor o prodaji dionica i svu dokumentaciju potrebnu za donošenje odluke u glavnoj stvari ili ako ocijeni da su prestale okolnosti zbog kojih je postupak prekinut.

Klasa	UP/I 430-01/11-02/003
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Orljava d.o.o. - Program restrukturiranja
Korisnik	Orljava d.o.o.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	28. travnja 2011. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Sanacija i restrukturiranje
Instrument	Pretvaranje duga u vlasnički udjel
Trajanje	
Iznos u kunama	6.787.071
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 30. studenog 2012. donijela rješenje kojim se obustavlja postupak odobrenja državne potpore za restrukturiranje. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je Agenciji uputilo zahtjev za produljenje roka za dostavu dokumentacije zatražene u obavijesti Agencije. Budući da Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva Agenciji nije dostavilo traženu dokumentaciju niti nakon zadnjeg dana koji je određen kao rok za predaju dokumentacije, može se zaključiti da je odustalo od zahtjeva, stoga je primjenom ZDP-a i Zakona o općem upravnom postupku, doneseno rješenje o obustavi postupka. Donošenje rješenja o obustavi postupka ne sprečava davatelja potpore na ponovno podnošenje zahtjeva za dodjelu potpore za restrukturiranje.

Klasa	UP/I 430-01/11-02/006
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Program restrukturiranja poduzetnika Varteks d.d. prema smjernicama za pomoć poduzetnicima u teškoćama
Korisnik	Varteks d.d.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	18. srpnja 2011. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Sanacija i restrukturiranje
Instrument	Pretvaranje duga u vlasnički udjel
Trajanje	
Iznos u kunama	80.000.000
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 30. studenog 2012. donijela rješenje o obustavi postupka kojim je zatraženo odobrenje državne potpore za restrukturiranje. Potpore za restrukturiranje poduzetnika Varteks d.d. zatražene su bez obzira na činjenicu da su poduzetniku već odobrene potpore za restrukturiranje kako je utvrđeno rješenjem Agencije od 19. svibnja 2011. Kao razlog ponovnog podnošenja zahtjeva za dodjelom potpore za restrukturiranje, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je navelo da su pojavom svjetske ekonomske i financijske krize nastupile izvanredne okolnosti na koje poduzetnik nije mogao utjecati. Poduzetnik je bio primatelj potpora koje nije smio dobiti, budući da te potpore nisu bile obuhvaćene rješenjem Agencije od 19. svibnja 2011., niti predviđene Programom restrukturiranja. Nakon provedenog procesa restrukturiranja, poduzetniku su dodijeljene potpore za čiju dodjelu poduzetnik nije ispunjavao uvjete, poput horizontalnih potpora i potpora male vrijednosti koje se nisu smjele dodjeljivati, budući da se takve potpore ne smiju dodjeljivati poduzetnicima u teškoćama. Agencija je Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva uputila pet zahtjeva za produljenje roka za dostavu dokumentacije zatražene u obavijesti Agencije, međutim, Ministarstvo traženu dokumentaciju Agenciji nije dostavilo niti nakon dana koji je određen kao rok za predaju dokumentacije. Stoga je primjenom ZDP-a i Zakona o općem upravnom postupku, doneseno rješenje o obustavi postupka. Donošenje rješenja o obustavi postupka, ne sprječava davatelja potpore na ponovno podnošenje zahtjeva za dodjelu potpore.

Klasa	UP/I 430-01/11-04/007
Davatelj	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
Naziv	Hrvatske autoceste d.o.o. – Državno jamstvo za kreditno zaduženje
Korisnik	Hrvatske autoceste d.o.o.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	14. listopada 2011. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	Jamstvo
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 31. svibnja 2012. donijela rješenje o obustavi postupka kojim je zatraženo odobrenje državnog jamstva za kreditno zaduženje u iznosu od 270 milijuna eura u kunskoj protuvrijednosti. Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture upućen je dopis kojim se traži dodatna dokumentacija. Budući da se Ministarstvo nije očitovalo o navedenom u određenom roku, Agencija je ponovljenim zahtjevom zatražila dostavu očitovanja, te je Agencija zaprimila od Ministarstva očitovanje Hrvatskih autocesta d.o.o. na znanje. Rečeno očitovanje Agenciji je prethodno dostavljeno od Hrvatskih autocesta d.o.o, te iz istog proizlazi da su zajednica ponuditelja i Hrvatske autoceste d.o.o. izuzeli potrebu ishodovanja mišljenja Agencije. Agenciji je od Ministarstva dostavljena obavijest da Ministarstvo odustaje od zahtjeva. S obzirom na to da se Ministarstvo jasno i određeno očitovalo da odustaje od navedenog zahtjeva, zahtjev je povučen.

Klasa	UP/I 430-01/11-81/002
Davatelj	Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva
Naziv	Program restrukturiranja Grupe Brestovac
Korisnik	Grupa Brestovac
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	20. prosinca 2011.
Sektor, kategorija i namjena	Sanacija i restrukturiranje
Instrument	Pretvaranje duga u vlasnički udjel
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 25. listopada 2012. donijela rješenje o obustavi postupka kojim se obustavlja postupak za odobrenjem državne potpore za restrukturiranje. S obzirom na to da je Agencija utvrdila da dostavljeni Plan restrukturiranja nije u potpunosti izrađen u skladu sa Odlukom o objavljivanju pravila o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje, Agencija je zatražila od Ministarstva poljoprivrede dodatna očitovanja. S obzirom na to da je Ministarstvo poljoprivrede nakon ponovljenih zahtjeva Agencije, te do donošenja rješenja u ovoj upravnoj stvari, propustilo dostaviti zatraženo, smatra se da je zahtjev povučen.

Klasa	UP/I 430-01/11-83/004
Davatelj	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
Naziv	Zahtjev za naknadno odobrenje državne potpore poduzetniku Vindija d.d.
Korisnik	Vindija d.d.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	17. lipnja 2011. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 26. siječnja 2012. donijela rješenje o obustavi postupka naknadnog odobrenja državne potpore. S obzirom na to da je poduzetnik Vindija d.d. registriran za proizvodnju poljoprivrednih proizvoda i da je tijekom postupka utvrđeno da navedena sredstava, dodijeljena u obliku subvencije, nisu predmet ZDP-a, utvrđeno je da je postupak potrebno obustaviti, jer više nema pravnih pretpostavki za njegovo vođenje, stoga je doneseno rješenje o obustavi postupka

Klasa	UP/I 430-01/11-04/004
Davatelj	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
Naziv	Sanacija poduzetnika Croatia Airlines d.d.
Korisnik	Croatia Airlines d.d.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	
Sektor, kategorija i namjena	Sanacija i restrukturiranje
Instrument	Državno jamstvo
Trajanje	
Iznos u kunama	304.882.452,41
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 12. srpnja 2012. donijela rješenje, kojim se ukidaju rješenja Agencije, klase: UP/I 430-01/11-04/004, od 27. rujna 2011. o odobrenju državne potpore za sanaciju i rješenje o ispravku rješenja Agencije, klase: UP/I 430-01/11-04/004, od 20. listopada 2011. kojim se ispravlja rješenje od 27. rujna 2011. Agencija je zaprimila obavijest poduzetnika Croatia Airlines d.d. u kojem je navedeno da je Uprava poduzetnika donijela odluku, da se od proizvođača zrakoplova, zatraži odgoda rokova isporuke zrakoplova A319 na 2015./2016. umjesto planiranih 2013./2014., čime bi se odgodilo i dospjeće avansnih rata, a nastavno i potreba za daljnjim kreditnim zaduženjem u 2012. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dostavilo je izvješće u kojem je navedeno da poduzetnik Croatia Airlines d.d. bez obzira na nekorisćenje odobrenog državnog jamstva, i dalje namjerava pristupiti procesu restrukturiranja poslovanja te se nastavljaju sve potrebne radnje za izradu Programa restrukturiranja. Budući da je poduzetnik Croatia Airlines d.d. odučio ne iskoristiti potporu za sanaciju, nije u obvezi putem Ministarstva Agenciji dostaviti Plan restrukturiranja u roku od 6 mjeseci od dana odobrenja potpore za sanaciju, stoga je Vijeće odlučilo ukinuti navedeno rješenje.

Klasa	UP/I 430-01/12-02/001
Davatelj	Grad Zagreb
Naziv	Prijedlog Odluke o subvencioniranju proizvodnje i emitiranja audiovizualnih i/ili radijskih programskih sadržaja u programima nakladnika TV ili radija
Korisnik	Mali i srednji poduzetnici
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	8. veljače 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Audiovizualna djelatnost
Instrument	Subvencija
Trajanje	Od 1. ožujka 2012. do 31. prosinca 2014.
Iznos u kunama	46.240.000
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 27. veljače 2012. donijela rješenje o odobrenju državne potpore za audiovizualne djelatnosti, koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 29/12. Cilj i namjena potpore je proizvodnja i emitiranje kvalitetnih programskih sadržaja od interesa za Grad Zagreb, a potpora je namijenjena kulturi odnosno poticanju audiovizualne djelatnosti. Propisani su kriteriji za dodjelu potpore za pojedini programski sadržaj koji se ocjenjuju temeljem bodova. Vrijednost jednog boda iznosi 30.000 kuna, a pojedinačni iznos potpore izračunava se tako da se ukupni ostvareni broj bodova pomnoži s utvrđenom vrijednosti boda. Intenzitet potpore iznosi do 50 posto opravdanih troškova, uključujući i ostale potpore odnosno potpore male vrijednosti za iste opravdane troškove, dodijeljene od ostalih davatelja potpore neovisno o njihovoj razini. Korisnici su svi nakladnici koji pripadaju kategoriji malih i srednjih poduzetnika i koji imaju koncesiju na području Grada Zagreba i registrirano sjedište u Gradu Zagrebu. Ukupno planirana sredstva za dodjelu potpore iznose 46.240.000 kuna, a raspoređena su kao što slijedi za svaku godinu: iznos od 15.000.000 kuna za 2012., iznos od 15.338.000 za 2013. i iznos od 15.902.000 kuna za 2014.

Klasa	UP/I 430-01/12-02/002
Davatelj	Poslovno-inovacijska agencija Republike Hrvatske – BICRO
Naziv	Program potpora za poticanje inovacijsko – tehnologijskog sustava
Korisnik	Mali i srednji poduzetnici
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	1. ožujka 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Istraživanje i razvoj i inovacije (potpore malim i srednjim poduzetnicima za istraživanje i razvoj, za studije tehničke izvedivosti, potpore za pokrivanje troškova zaštite prava industrijskog vlasništva, potpore za usluge savjetovanja za inovacije i za usluge podrške inovacijama, potpore za unajmljivanje visokokvalificiranog osoblja)
Instrument	Subvencije, povratni predujam
Trajanje	Od 3. srpnja 2012. do 31. prosinca 2013.
Iznos u kunama	110.923.400
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 3. srpnja 2012. donijela rješenje o odobrenju državne potpore, koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 83/12. Cilj i namjena potpora je otklanjanje tržišnih nedostataka za istraživanje i razvoj koji se odnose na male i srednje poduzetnike, i postizanje optimalne proizvodnje i učinkovitijih rezultata koji su povezani sa širenjem znanja. Opravdani troškovi za pojedinu potporu sukladni su Odluci o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora („Narodne novine“, broj: 37/09). Iznosi sredstava u Prijedlogu Programa za svaku pojedinu mjeru navedeni su u eurima, stoga je Agencija navela iznose u kunama primjenom prosječnog srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke za euro iz ožujka 2012. Dodjela potpora u 2012. iznosi 35.965.800 kuna, a u 2013. iznosi 74.957.600 kuna. Potpore se mogu zbrajati sa svim drugim potporama sve dok se te mjere potpora tiču različitih opravdanih troškova koje je moguće utvrditi, ali se ne smiju zbrajati s drugom potporom ili s kakvim drugim oblikom financiranja od strane EU u vezi s istim opravdanim troškovima, uz djelomično ili potpuno preklapanje, ako bi takvo zbrajanje kao rezultat imalo prelaženje najvišeg intenziteta potpore ili iznosa potpore koji se primjenjuje na tu potporu. Poslovno – inovacijska agencija Republike Hrvatske, Bicro, u obvezi je dostaviti Agenciji Izvješće o korištenju potpora, najkasnije do 31. siječnja tekuće godine za proteklu godinu.

Klasa	UP/I 430-01/12-02/004
Davatelj	Hrvatski audiovizualni centar (HAVC)
Naziv	Prijedlog Programa državne potpore za dodjelu sredstava za promicanje audiovizualnog stvaralaštva
Korisnik	Mali, srednji i veliki poduzetnici
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	18. svibnja 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Audiovizualna djelatnost
Instrument	Subvencija
Trajanje	Od 20. studenog 2012. do 31. prosinca 2014.
Iznos u kunama	100.000.000
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 20. studenog 2012. donijela rješenje o odobrenju državne potpore za kinematografsku i audiovizualnu djelatnost, koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 131/12. Cilj i namjena potpore je očuvanje stabilne audiovizualne proizvodnje, distribucije, prikazivanja, elektronske difuzije, te promidžbe kulturno vrijednih audiovizualnih djela. Analizom intenziteta i opravdanih troškova potpore kinematografskoj i ostaloj audiovizualnoj djelatnosti odnosno kulturnih proizvoda, utvrđeno je da predložene potpore u obliku subvencije koje dodjeljuje HAVC, mogu po svakom korisniku potpore iznositi najviše do 50 posto opravdanih troškova proizvodnje standardnog audiovizualnog djela, uključujući ostale potpore i potpore male vrijednosti za iste opravdane troškove, dodijeljene od ostalih davatelja potpore neovisno o njihovoj razini. U Programu je predviđena odredba temeljem koje se korisniku potpore omogućava potrošiti najmanje 20 posto proračuna pojedinog audiovizualnog djela i u drugim državama članicama EU. Navedeni intenzitet do 50 posto opravdanih troškova, u slučajevima teških (zahtjevnih) ili niskoproračunskih djela, može se povećati za još najviše 30 posto opravdanih troškova, što ukupno ne smije prelaziti više od 80 posto opravdanih troškova. Kriteriji za vrednovanje svakog pojedinog audiovizualnog djela predviđeni su u Kvalifikacijskom testu. Kvalifikacijski test, predviđa sustav bodovanja, kojim se vrednuje kulturni sadržaj pojedinog audiovizualnog djela. Da bi pojedino audiovizualno djelo zadovoljilo Kvalifikacijski test, isto mora ostvariti najmanje 15 bodova od ukupno 28 mogućih. Kvalifikacijski test sastoji se od sljedećih dijelova: dijela A - Kulturni sadržaj (ukupno 8 bodova), dijela B – Doprinos ljudskih potencijala (ukupno 15 bodova), dijela C – Korištenje produkcijskih potencijala Republike Hrvatske (ukupno 5 bodova). Predviđeno je da potpora za pojedino audiovizualno djelo, računajući i ostale potpore dodijeljene za iste opravdane troškove, neovisno o razini dodjele, ne smije iznositi više od 50 posto opravdanih troškova. Navedeno ograničenje ne odnosi se na teška ili zahtjevna audiovizualna djela i audiovizualna niskog proračuna. Planirani iznos sredstava i u 2012. i u 2013. iznosi 50.000.000 kuna.

Klasa	UP/I 430-01/12-02/008
Davatelj	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Naziv	Prijedlog programa za poticanje inovacijsko – tehnologijskog sustava
Korisnik	Mali, srednji i veliki poduzetnici
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	23. srpnja 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Istraživanje i razvoj
Instrument	Subvencije
Trajanje	Od 25. listopada 2012. do 31. prosinca 2013.
Iznos u kunama	11.550.000
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 25. listopada 2012. donijela rješenje o odobrenju državne potpore za temeljna, primijenjena i razvojna istraživanja, koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 129/12. Program obuhvaća 4 potprograma: 1. Program „Znanstvena suradnja“, 2. Program „Povezivanje znanstvenika“, 3. Program „Moje prvo istraživanje“ i 4. Program „Istraživanje u gospodarstvu i akademiji“. Analizom opravdanih troškova i intenziteta potpora i primjeni pravila o zbrajanju potpora utvrđeno je da su sukladne s pravilima koja određuju navedene vrste potpora, a koja su sadržana u Odluci o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora („Narodne novine“, broj: 37/09). Potpore koje se dodjeljuju malim i srednjim poduzetnicima imaju poticajni učinak ako je korisnik podnio prijavu za potporu prije nego što je počeo rad na projektu ili djelatnosti. Potpore se mogu zbrajati sa svim drugim potporama sve dok se te mjere potpora tiču različitih opravdanih troškova koje je moguće utvrditi, ali se ne smiju zbrajati s drugom potporom ili s kakvim drugim oblikom financiranja od strane EU u vezi s istim opravdanim troškovima, uz djelomično ili potpuno preklapanje, ako bi takvo zbrajanje kao rezultat imalo prelaženje najvišeg intenziteta potpore ili iznosa potpore koji se primjenjuje na tu potporu. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta u obvezi je dostaviti Agenciji izvješće o korištenju potpora najkasnije do 31. siječnja 2014.

Klasa	UP/I 430-01/12-02/015
Davatelj	Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR)
Naziv	Zahtjev za obnavljanje klauzule izuzeća za poslove izvozno kreditnog osiguranja i reosiguranja za rizike koji se privremeno smatraju neutrživima
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	27. studenoga 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	Jamstvo
Trajanje	Do 30. lipnja 2013.
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 27. prosinca 2012. donijela rješenje kojim se odobrava primjena klauzule izuzeća na poslove izvozno kreditnog osiguranja i reosiguranja za rizike koji se privremeno smatraju neutrživima, odnosno da se poslovni izvozno kreditnog osiguranja ne odnose na državnu potporu. Iz Odluke o objavljivanju pravila o državnoj potpori za osiguranje kratkoročnih izvoznih kredita („Narodne novine“, broj: 39/08), proizlazi da se rizici kao što su politički rizici, rizici katastrofa i komercijalni rizici ne smatraju utrživima ukoliko ne postoji razvijeno tržište privatnog osiguranja i kao takvi se izuzimaju iz pojma utrživih rizika. U prilog tvrdnji HBOR-a da u Republici Hrvatskoj nije razvijeno tržište osiguranja i reosiguranja kratkoročnih izvoznih potraživanja za neutržive rizike, uključujući i one utržive koji se privremeno smatraju neutrživima, HBOR dokazuje očitovanjima Hrvatskog kreditnog osiguranja d.d., Croatia osiguranja d.d., Allianz Zagreb d.d., te podacima iz Izvješća o tržištu izvozno – kreditnog osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2011. te u prvih šest mjeseci 2012. Iz navedenih očitovanja u bitnome proizlazi da tržište izvozno kreditnog osiguranja nije razvijeno. Razmatrajući zahtjev HBOR-a i dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da u ovom trenutku tržište za poslove izvozno kreditnog osiguranja, odnosno osiguranje izvoznih poslova od političkih i komercijalnih rizika nije razvijeno, pa se zbog nerazvijenosti tržišta, odnosno dokle god postoji nerazvijenost tržišta takvi rizici privremeno smatraju neutrživim te je na njih moguće primijeniti klauzulu izuzeća zaključno do 30. lipnja 2013.

Klasa	UP/I 430-01/12-03/001
Davatelj	Agencija za elektroničke medije
Naziv	Program raspodjele sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija
Korisnik	Mali, srednji i veliki poduzetnici
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	27. travnja 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Audiovizualna djelatnost
Instrument	Subvencija
Trajanje	Od 15. svibnja 2012. do 31. prosinca 2014.
Iznos u kunama	62.000.000
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 17. svibnja 2012. donijela rješenje kojim se odobrava država potpora za poticanje audiovizualnih djelatnosti, koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 59/12. Cilj i namjena potpore je poticanje proizvodnje i objavljivanje audiovizualnih i radijskih programa (televizijske i/ili radijske emisije), na lokalnoj i regionalnoj razini od javnog interesa, te emisija neprofitne televizije i/ili radija, a koji su osobito važni za: ostvarivanje prava građana na javno informiranje, poticanje kulturne raznolikosti i njegovanje baštine i slično. Intenzitet potpore može iznositi najviše do 50 posto opravdanih troškova proračuna za proizvodnju i objavljivanje televizijske i/ili radijske emisije. Iznimno, navedeni intenzitet potpore može se povećati u slučajevima teških (složenih) ili nisko proračunskih televizijskih i/ili radijskih emisija, za najviše 30 posto opravdanih troškova, što ukupno iznosi do 80 posto opravdanih troškova. Kvalifikacijski test obuhvaća analiziranje i ocjenjivanje svake predložene emisije sukladno sljedećim kriterijima: značenju za ostvarivanje javnog interesa, kvalitete i sadržajne inovativnosti, odnosno njezinog interesa za opći, regionalni ili lokalni kulturni razvitak. Kvalifikacijski test samostalno provodi svaki član Vijeća za elektroničke medije, na način da se svaku prijavljenu emisiju, ocjenjuje od 0 do 15 bodova. Ukupna ocjena pojedine emisije je prosjek svih danih ocjena članova Vijeća za elektroničke medije, ali bez obzira na ukupan broj bodova, potpora se ne može dodijeliti u intenzitetu većem od 50 posto opravdanih troškova. Planirana sredstva za dodjelu potpore ukupno iznose 62.000.000 kuna, a biti će raspodijeljena kao što slijedi: iznos od 20.000.000 kuna za nakladnike televizije i 2.000.000 kuna za nakladnike radija u 2012., iznos od 18.000.000 kuna za nakladnike televizije i 2.000.000 kuna za nakladnike radija u 2013., te iznos od 18.000.000 kuna za nakladnike televizije i 2.000.000 kuna za nakladnike radija u 2014. Agencija za elektroničke medije u obvezi je dostaviti Agenciji Izvješće o korištenju potpora najkasnije do 31. siječnja tekuće godine za proteklu godinu.

Klasa	UP/I 430-01/12-02/011
Davatelj	Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR)
Naziv	Program kreditiranja projekata energetske učinkovitosti zgrada javnog sektora
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	6. rujna 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	
Trajanje	Od 17. rujna 2012. do 31. prosinca 2013.
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 17. rujna 2012. donijela rješenje, koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 108/12, kojim se utvrđuje da se Program kreditiranja energetske obnove zgrada javnog sektora 2012. – 2013. ne odnosi na državnu potporu. Kredit sadržan u Programu ne predstavlja potporu Naručitelju, Pružatelju i eventualno pravnim osobama koje obavljaju komercijalnu djelatnost u zgradama u vlasništvu Naručitelja. Ta se odluka temelji na činjenici da kredit ne predstavlja potporu Pružatelju budući da se on odabire u postupku javne nabave i da sredstvima iz kredita financira isključivo izvršene radove na obnovi zgrada u vlasništvu Naručitelja, pa na taj način Pružatelj ne ostvaruje nikakvu ekonomsku prednost. Naručitelj koji u konačnici plaća kredit ne smatra se korisnikom potpore, a ukoliko se u zgradama u vlasništvu Naručitelja obavlja komercijalna djelatnost, zakup i slično, poslovanje s korisnicima koji obavljaju komercijalne djelatnosti regulirat će se prema tržišnim uvjetima.

Klasa	UPI/ 430-01/12-02/013
Davatelj	Grad Split
Naziv	Jamstvo za HNK „Hajduk“ š.d.d.
Korisnik	HNK „Hajduk“ š.d.d.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	16. listopada 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Sanacija i restrukturiranje
Instrument	Jamstvo
Trajanje	
Iznos u kunama	30.000.000
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 25. listopada 2012. donijela rješenje, objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 131/12, kojim se odobrava državna potpora za provedbu plana sanacije u iznosu od 30 milijuna kuna. Zbog specifične djelatnosti poduzetnika, razmatrajući sve činjenice, utvrđeno je da se djelatnost HNK Hajduka š.d.d. može smatrati gospodarskom djelatnošću, a samim tim HNK Hajduk š.d.d. se smatra i korisnikom potpore. Jamstvo se odnosi na kreditno zaduženje kod Privredne banke Zagreb d.d., u iznosu od 15.000.000 kuna, koje će se koristiti za osiguranje tekuće likvidnosti poduzetnika, s rokom dospijeca do jedne godine od dana potpisa ugovora o kreditu i na kreditno zaduženje kod Hypo-Alpe-Adria-Bank d.d., u iznosu od 15.000.000 kuna za saniranje hitnih obveza radi sprečavanja ovršnih postupaka nad poduzetnikom, s rokom dospijeca kredita do jedne godine od dana potpisa ugovora o kreditu. Grad Split u obvezi je Agenciji u roku od šest mjeseci od odobrenja potpore za sanaciju dostaviti plan restrukturiranja ili plan likvidacije ili dokaz da je jamstvo isteklo. HNK Hajduku š.d.d. ne može se dodijeliti nova potpora za sanaciju prije isteka razdoblja od deset godina od dana dodjele potpore.

Klasa	UP/I 430-01/12-02/003
Davatelj	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Naziv	Zahtjev za izdavanje državnog jamstva Uljanik plovidbi d.d., Pula
Korisnik	Uljanik Plovidba d.d. Pula
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	13. srpnja 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	Jamstvo
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 18. srpnja 2012. donijela rješenje koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 104/12, kojim se utvrđuje da se državno jamstvo za kreditno zaduženje poduzetnika ne odnosi na državnu potporu. Poduzetnik Uljanik Plovidba d.d. se ne smatra poduzetnikom u teškoćama, sukladno Odluci o objavljivanju pravila o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje („Narodne novine“, broj: 20/07 i 119/11), te je utvrđeno da se iznos državnog jamstva može pravilno izmjeriti u trenutku njegove dodjele i da jamstvo u svakom trenutku ne pokriva više od 80 posto ukupne neotplaćene financijske obveze za vrijeme trajanja otplate kredita. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture dužno je zaračunati proviziju sukladno propisima kojima se uređuju potpore u obliku jamstva, a poduzetnik je u obvezi plaćati iznos provizije na državno jamstvo svake godine na neotplaćeni iznos financijske obveze za sve vrijeme trajanja otplate kredita.

Klasa	UP/I 430-01/12-02/005
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva
Naziv	Zahtjev Uljanik brodogradilišta za donošenjem Odluke Vlade Republike Hrvatske o davanju državnog jamstva u visini 80 posto kreditnog zaduženja za novogradnje 490 i 491
Korisnik	Uljanik Brodogradilište d.d.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	21. lipnja 2012.
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	Jamstvo
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 26. srpnja 2012. donijela rješenje, koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 100/12., kojim se utvrđuje da se državno jamstvo za kreditno zaduženje poduzetnika za financiranje novogradnje ne odnosi na državnu potporu te će se odobriti po tržišnim uvjetima. Utvrđeno je da se Uljanik Brodogradilište d.d. ne smatra poduzetnikom u teškoćama, te da se iznos državnog jamstva može pravilno izmjeriti u trenutku njegove dodjele i da jamstvo u svakom trenutku ne pokriva više od 80 posto ukupne neotplaćene financijske obveze za vrijeme trajanja otplate kredita. U odnosu na uvjet da za jamstvo treba biti plaćena tržišno oblikovana cijena, provizija je izračunata sukladno Odluci o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava („Narodne novine“, broj: 39/09). Poduzetnik je u obvezi plaćati iznos provizije na državno jamstvo godišnje (tromjesečno) na neotplaćeni iznos financijske obveze za sve vrijeme trajanja otplate kredita.

Klasa	UP/I 430-01/12-02/010
Davatelj	Ministarstvo pomorstva prometa i infrastrukture
Naziv	Državna jamstva Hrvatskim cestama d.o.o. u iznosu od 134 milijuna eura
Korisnik	Hrvatske ceste d.o.o.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	29. kolovoza 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	Jamstvo
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 17. rujna 2012. donijela rješenje, koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 115/12, kojim se utvrđuje da se državno jamstvo u korist zajednice ponuditelja, ne odnosi na državnu potporu. Poduzetnik Hrvatske ceste d.o.o. ne ostvaruje selektivnu ekonomsku prednost budući da se sredstva kredita koriste za opću namjenu, odnosno za ulaganje u izgradnju i održavanje infrastrukture koja je otvorena svim korisnicima državnih cesta pod jednakim uvjetima. Ulaganje poduzetnika u izgradnju i održavanje državnih cesta predstavlja opću mjeru. Na taj način nastoji se postupno osigurati godišnje povećanje izdvajanja sredstava i puni standard održavanja javnih cesta. Navedena sredstva iz kredita, kao što je navedeno, namijenjena su za financiranje kreditnih obveza za potrebe građenja i održavanja državnih cesta sukladno financijskom planu Hrvatskih cesta d.o.o. za 2012. i plana za 2013. i 2014., odnosno iz dijela kreditnih sredstava podmirit će se i dospjele obveze iz ranijih ugovora o kreditima za izgradnju državnih cesta. Dakle riječ je o izgradnji infrastrukture koju je država obvezna izgrađivati i održavati. Rečena infrastruktura otvorena je svim korisnicima, potencijalnim i stvarnim. U konkretnom slučaju nisu kumulativno ispunjeni svi uvjeti prema kojima se predmetno državno jamstvo sadržano u prijedlogu Odluke o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava („Narodne novine“, broj: 39/09) može smatrati potporom.

Klasa	UP/I 430-01/12-02/012
Davatelj	Ministarstvo poljoprivrede
Naziv	Zahtjev za odobrenje otpisa duga poduzetnika Vodovod i kanalizacija d.o.o.
Korisnik	Vodovod i kanalizacija d.o.o. (VIK d.o.o.)
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	30. srpnja 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	Otpis duga
Trajanje	
Iznos u kunama	29.427.781,75
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 6. rujna 2012. donijela rješenje, koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 126/12, kojim je utvrđeno da se otpis duga poduzetnika u iznosu od 29.427.781,75 kuna s osnove kamata nastalog neplaćanjem naknade za koncesiju na iznos glavnice od 19.321.869,70 kuna, za potrebe javne vodoopskrbe ne odnosi na državnu potporu. Otpis duga s osnova kamata zbog neplaćanja naknade za koncesiju za potrebe javne vodoopskrbe ne predstavlja potporu, budući da se navedenim otpisom VIK-u d.o.o. ne daje prednost na tržištu, jer isključivo VIK d.o.o. može obavljati djelatnost javne vodoopskrbe i javne odvodnje, a budući da se navedena djelatnost obavlja na području 4 grada i 7 općina, otpis duga ne utječe na ispunjenje međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske iz SSP-a.

Klasa	UP/I 430-01/12-02/014
Davatelj	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Naziv	Izdavanje državnog jamstva od 130 milijuna eura za kreditiranje obveza HAC-a d.o.o. za 2012.
Korisnik	Hrvatske autoceste d.o.o.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	9. studenog 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	Jamstvo
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 7. prosinca 2012. donijela rješenje, koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 09/13, kojim je utvrđeno da se državno jamstvo u korist zajednice ponuditelja za kreditno zaduženje u iznosu od 130.000.000 eura poduzetnika Hrvatske autoceste d.o.o. ne odnosi na državnu potporu. Navedena sredstva iz kredita, namijenjena su za financiranje kreditnih obveza za potrebe financiranja građenja i održavanja autocesta sukladno Poslovnom planu Hrvatskih autocesta d.o.o. za 2012., odnosno iz dijela novog kredita podmirit će se i dospjele obveze iz ranijih ugovora o kreditima za izgradnju državnih cesta. Dakle riječ je o izgradnji infrastrukture koju je država obvezna izgrađivati i održavati. Navedena infrastruktura otvorena je svim korisnicima, potencijalnim i stvarnim. Hrvatske autoceste d.o.o. ne ostvaruju selektivnu ekonomsku prednost budući da se sredstva kredita koriste za opću namjenu, odnosno za ulaganje u izgradnju i održavanje infrastrukture kao općem dobru i koja je u vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno koja je otvorena svim korisnicima državnih autocesta pod jednakim uvjetima.

Klasa	UP/I 430-01/12-03/004
Davatelj	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
Naziv	Prijedlog Odluke o gradnji dva Ro-Ro putnička broda za potrebe Jadrolinije Rijeka u Brodogradilištu Brodosplit – BSO Split
Korisnik	Jadrolinija
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	7. travnja 2008.
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	Subvencija, jamstvo
Trajanje	
Iznos u kunama	121.158.200
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 13. prosinca 2012. donijela rješenje kojim se utvrđuje da subvencije u ukupnom iznosu od 48.275.000 kuna i državno jamstvo u iznosu od 9.984.000 eura, odnosno 72.883.200 kuna se ne odnose na državnu potporu. Putnički brodovi Biokovo i Jadran za čiju je izgradnju Jadrolinija dobila subvencije u ukupnom iznosu od 48.275.000 kuna, te državno jamstvo u iznosu od 9.984.000 eura, odnosno 72.883.200 kuna, a kojim je jamstvom bio pokriven kredit Erste banke, plove isključivo na lokalnim linijama, tj. ne napuštaju teritorij Republike Hrvatske, a u Ugovoru o pristupanju Republike Hrvatske EU određeno je da prijelazno razdoblje za primjenu Uredbe Vijeća o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prijevozu unutar država članica (pomorska kabotaža), koje za ugovore o koncesiji za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu, sklopljene prije dana pristupanja Republike Hrvatske, traje do 31. prosinca 2016., stoga dodijeljene subvencije i državno jamstvo u visini od 80 posto kreditne obveze kod Erste banke ne predstavljaju potporu sukladno ZDP-u, jer nije ispunjen uvjet iz članka 8. Uredbe o državnim potporama („Narodne novine“, broj: 50/06), da mjera utječe na trgovinu između Republike Hrvatske i Europske zajednice.

Klasa	UP/I 430-01/12-02/007
Davatelj	Grad Split
Naziv	Jamstvo HNK "Hajduk" za kredit
Korisnik	HNK Hajduk š.d.d.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	12. srpnja 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	Jamstvo
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 11. listopada 2012. donijela rješenje kojim se obustavlja postupak za odobrenje jamstva poduzetniku HNK Hajduk š.d.d. Grad Split je dopisom od 3. listopada 2012., dostavljenim Agenciji 5. listopada 2012., obavijestio Agenciju da HNK Hajduk š.d.d. nije u mogućnosti ispuniti uvjete potrebne za dobivanje kredita, uz jamstvo Grada Splita, te da Grad Split, odustaje od zahtjeva za davanje odobrenja na jamstvo za kredit poduzetniku HNK Hajduk š.d.d. sadržanog u podnesku Grada Splita od 11. srpnja 2012.

Klasa	UP/I 430-01/12-02/009
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva
Naziv	Izmjena Programa restrukturiranja Brodograđevne industrije Split d.d.
Korisnik	Brodograđevna industrija Split d.d.
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna mjera
Datum i način pokretanja postupka	24. srpnja 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 30.rujna 2012. donijela rješenje kojim se obustavlja postupak davanja prethodnog odobrenja na Dodatak programu restrukturiranja (verzija 4.2.1) Brodograđevne Industrije Split d.d., jer više ne postoje pravne pretpostavke za njegovo daljnje vođenje. Zbog činjenice da bi Dodatak Programu restrukturiranja BI Split d.d. mogao imati utjecaja na obveze Republike Hrvatske iz Ugovora i ovlaštenje Europske komisije da pažljivo prati provedbu planova restrukturiranja i ispunjenje uvjeta, te činjenice da sve naknadne izmjene plana restrukturiranja moraju prijaviti Europskoj komisiji, Republika Hrvatska je Europskoj komisiji dostavila istu verziju Dodatka Programu restrukturiranja BI Split d.d. koja je dostavljena Agenciji i koju je Europska komisija odobrila odlukom od 16. kolovoza 2012. Više ne postoje pravne pretpostavke za daljnje vođenje postupka od strane Agencije, budući da je sukladno članku 36. Akta iz Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske EU, koji između ostalog uređuje i nadležnost Europske komisije na području restrukturiranja hrvatske brodogradnje, Europska komisija odobrila Dodatak Programu restrukturiranja BI Split d.d. Europska komisija, između ostalog, prati obveze Republike Hrvatske na području politike tržišnog natjecanja, uključujući restrukturiranje brodograđevne industrije, da se sve naknadne izmjene planova restrukturiranja podnose Europskoj komisiji na prihvatanje, a o Dodatku Programu restrukturiranja BI Split d.d. je već odlučila Europska komisija, pa je stoga daljnje vođenje postupka odobrenja Dodatka Programu restrukturiranja BI Split d.d. nesvrshodno i neekonomično, odnosno ne postoje pravne pretpostavke za njegovo daljnje vođenje postupka.

Klasa	430-01/12-06/005
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva
Naziv	Prijedlog izmjene Zakona o poticanju ulaganja
Korisnik	Mali, srednji i veliki poduzetnici
Program/pojedinačna mjera	
Datum i način pokretanja postupka	30. srpnja 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 30. kolovoza 2012. donijela prethodno obvezujuće mišljenje koje je objavljeno u „Narodnim novinama“, broj: 103/12. Nacrt prijedloga Zakona o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja sukladan je sa ZDP-om. Nacrt prijedloga Zakona uređuje poticanje investicija i poticanje investicijskog okruženja u Republici Hrvatskoj čiji je cilj poticanje gospodarskog rasta temeljem ravnomjernog regionalnog razvoja i ostvarenja gospodarske politike Republike Hrvatske, njezinog uključivanja u tokove međunarodne razmjene i jačanje investicijske i konkurentske sposobnosti hrvatskog poduzetništva, te povećanje broja zaposlenih. Iz Nacrta prijedloga Zakona proizlazi da pravo na poticajne mjere ima trgovačko društvo i poduzetnik – fizička osoba (obrtnik) koja je obveznik poreza na dobit i registrirana na teritoriju Republike Hrvatske, dok je za dodjelu potpora mikro, malim i srednjim poduzetnicima nadležno Ministarstvo poduzetništva i obrta, a za dodjelu potpora velikim poduzetnicima nadležno je Ministarstvo gospodarstva. U Nacrtu prijedloga Zakona predviđena su dva instrumenta dodijele potpore i to umanjene odnosno oslobođenje plaćanja poreza na dobit i bespovratna novčana potpora (subvencija). Potpore koje će se dodjeljivati sukladno Nacrtu prijedloga Zakona odnose se na regionalne potpore i potpore za usavršavanje povezane s investicijskim projektom. Regionalne potpore dodjeljivat će se za početnu investiciju ili za novootvorena radna mjesta povezana s investicijom. Potpore za usavršavanje dodjeljuju se za opće i posebno usavršavanje ukoliko su povezane s investicijskim projektom. Nadležna ministarstva/davatelji potpora, zajedno s Ministarstvom financija i ostalim nadležnim ministarstvima u čiji djelokrug spada investicijski projekt, provode nadzor nad korištenjem potpora kod korisnika. Korisnici potpora dužni su tijekom cijelog razdoblja korištenja potpora, podnositi godišnje pisano izvješće nadležnom ministarstvu i Ministarstvu financija o izvršenju investicijskog projekta, korištenju potpora, te očuvanju investicije i novootvorenih radnih mjesta. Ukoliko korisnik potpore ne izvrši svoju obvezu izvještavanja, prestaje mu pravo korištenja odobrenih poticajnih mjera. Regionalne potpore i potpore za usavršavanje iz Nacrta prijedloga Zakona sukladne s pravilima za dodjelu regionalnih potpora iz Odluke o objavljivanju pravila o regionalnim potporama („Narodne novine“, broj: 58/08) i pravilima za dodjelu potpora za usavršavanje iz Odluke o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora („Narodne novine“, broj: 37/09).

Klasa	430-01/12-06/001
Davatelj	Ministarstvo financija
Naziv	Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posebnoj mjeri naplate poreznog duga uzrokovanog gospodarskom krizom
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	
Datum i način pokretanja postupka	27. veljače 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija u predmetnom slučaju nije mogla postupiti sukladno članku 10. ZDP-u, i donijeti prethodno obvezujuće mišljenje budući je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnoj mjeri naplate poreznog duga uzrokovanog gospodarskom krizom već usvojen u Hrvatskom saboru i objavljen u „Narodnim novinama“, odnosno u postupku njegove pripreme nije zatraženo prethodno obvezujuće mišljenje Agencije. Ni Zakon o posebnoj mjeri naplate poreznog duga uzrokovanog gospodarskom krizom („Narodne novine“, broj: 45/11), koji je stupio na snagu 20. travnja 2011., nije dostavljen Agenciji na prethodno obvezujuće mišljenje te stoga Agencija niti u tom slučaju nije mogla postupiti sukladno članku 10. ZDP-a i donijeti prethodno obvezujuće mišljenje. U Ugovoru o pristupanju Republike Hrvatske EU sadržane su odredbe o Pravilima o tržišnom natjecanju odnosno o programima potpora i pojedinačnim potporama koji su stupili na snagu u Republici Hrvatskoj prije dana pristupanja te se primjenjuju i nakon 1. srpnja 2013. (lista „postojećih potpora“). Također, od 1. srpnja 2013. nadzor nad dodjelom potpora u Republici Hrvatskoj, što podrazumijeva i potpore koje su dodijeljene prije članstva, a nisu obuhvaćene listom „postojećih potpora“, provodi Europska komisija te je i o tome potrebno voditi računa prilikom možebitnog donošenja odluka o potporama koje bi mogle proizaći iz primjene Zakona o mjerama naplate poreznog duga uzrokovanog gospodarskom krizom.

Klasa	430-01/12-06/002
Davatelj	Ministarstvo financija
Naziv	Zakon o porezu na dobit s konačnim prijedlogom zakona – stručno mišljenje – objavljen u „Narodnim novinama“, broj: 22/12 (Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit s Konačnim prijedlogom zakona)
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	
Datum i način pokretanja postupka	8. ožujka 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 26. ožujka 2012. donijela stručno mišljenje, kojim se utvrđuje da Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit ne sadrži državne potpore u smislu ZDP-a. Iako je Zakon o izmjenama i dopunama već donesen, izvršen je uvid u odredbe Zakona o izmjenama i dopunama koji je objavljen u „Narodnim novinama“ te Nacrt prijedloga Zakona dostavljen Agenciji 8. ožujka 2012. Cilj izmjene Zakona o porezu na dobit je izmjena odredbi o smanjenju osnovice poreza na dobit, ali isključivo u slučaju kada se ostvarena dobit poreznog razdoblja koristi za povećanje temeljnog kapitala na način i pod uvjetima iz Zakona o trgovačkim društvima, što će posljedično dovesti do povećanja zaposlenosti i gospodarskog rasta. Također, izmjenom Zakona o porezu na dobit propisuje se oporezivanje dividendi i udjela u dobiti koje se isplaćuju inozemnim pravnim osobama primjenom stope od 12 posto. Međutim, zbog primjene ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i Direktiva Vijeća 90/435/EEZ, 2003/123/EZ i 2006/98/EZ, porez po odbitku pri isplati dividendi i udjela u dobiti u nekim slučajevima plaćat će se po nižim stopama ili će određeni primatelji biti oslobođeni od plaćanja poreza po odbitku pri isplati dividenda i udjela u dobiti. Usporedbom Nacrta prijedloga Zakona i Zakona o izmjenama i dopunama razvidno je da u dostavljenom Nacrtu prijedloga Zakona nije bio opisan pojam reinvestirane dobiti, koji je uveden u Zakonu o izmjenama i dopunama. Pojam reinvestirane dobiti određuje se kao ostvarena dobit poreznog razdoblja kojom se u svrhe investiranja i razvoja povećava temeljni kapital sukladno posebnim propisima. Ostale odredbe Nacrta prijedloga Zakona dostavljenog Agenciji na očitovanje, odgovaraju odredbama usvojenog Zakona o izmjenama i dopunama, međutim sam Zakon o izmjenama i dopunama ne sadrži potporu u smislu ZDP-a.

Klasa	430-01/12-06/004
Davatelj	Grad Zagreb
Naziv	Prijedlog odluke o naplati dospjelih, a nenaplaćenih potraživanja Grada Zagreba
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	
Datum i način pokretanja postupka	14. ožujka 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je Prijedlog odluke o naplati dospjelih, a nenaplaćenih potraživanja Grada Zagreba i amandmane zaprimila 14. ožujka 2012. Agencija se očitovala na Prijedlog te je dala stručno mišljenje. Prijedlog odluke uređuje uvjete, kriterije i način naplate, odnosno plaćanja dospjelih, a nenaplaćenih potraživanja Grada Zagreba s osnove zakupnina, najamnina, komunalne naknade, komunalnog doprinosa i drugih naknada koji su prihod Grada Zagreba, a koja Grad Zagreb ima prema pravnim i fizičkim osobama. Nije jasno na koje se poduzetnike Prijedlog odluke odnosi, odnosno nejasno je odnosi li se samo na male i srednje, ili i na velike poduzetnike. Prijedlog odluke bi trebao jasnije odrediti odnosno ograničiti potraživanja na koja se odnosi, a isto tako potrebno je točno odrediti i veličinu poduzetnika, jer ukoliko se Prijedlog odluke odnosi na sve poduzetnike, pa tako i velike, moglo bi doći do znatnog narušavanja tržišnog natjecanja, a to znači da bi se moglo raditi o nedozvoljenoj potpori.

Klasa	430-01/12-06/006
Davatelj	Ministarstvo financija
Naziv	Prijedlog Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja ili obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	
Datum i način pokretanja postupka	23. travnja 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je dala stručno mišljenje na Prijedlog Uredbe. Mjere iz Prijedloga uredbe sadrže elemente potpore. U Prijedlogu Uredbe nije precizirano na koja se konkretno potraživanja ista odnosi već samo da se radi o potraživanjima države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja bi bila prihod države, izuzev javnih davanja koja su kao takva utvrđena Općim poreznim zakonom. Zbog toga bi trebalo, ukoliko je to moguće, što detaljnije odrediti na koji se dug/potraživanje Uredba primjenjuje. U Prijedlogu Uredbe navedeno je da se ista primjenjuje na dužnike fizičke i pravne osobe, te da se na dužnika fizičku osobu obrtnika i fizičku osobu koja obavlja samostalnu djelatnost (liječnici, odvjetnici i sl.) primjenjuju odredbe koje se odnose na pravnu osobu. Stoga se primjedbe Agencije ne odnose na potraživanja koja se namjeravaju otpisati, djelomično otpisati ili reprogramirati, itd. kada su u pitanju fizičke osobe, odnosno građani koji ne obavljaju gospodarsku djelatnost. S obzirom na iznose koji se namjeravaju reprogramirati ili otpisati na temelju Prijedloga Uredbe, Agencija smatra da se, u načelu, radi o potporama male vrijednosti za koje nije potrebno odobrenje tijela nadležnog za kontrolu potpora. Agencija smatra da je potrebno doraditi predloženi tekst Uredbe sukladno sugestijama iz stručnog mišljenja kako bi se u konačnici usvojio akt koji bi bio sukladan propisima o izvršenju državnog proračuna, propisima o potporama i Ugovoru o funkcioniranju EU, koji će se izravno primjenjivati u Republici Hrvatskoj od 1. srpnja 2013., dakle u vrijeme kada će važiti i ova Uredba.

Klasa	430-01/12-06/008
Davatelj	Ministarstvo kulture
Naziv	Nacrt konačnog prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	
Datum i način pokretanja postupka	21. lipnja 2012.
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je dala stručno mišljenje na Nacrt konačnog prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji, te je uvidom u isti utvrđeno da ne sadrži državne potpore.

Klasa	430-01/12-06/011
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva
Naziv	Nacrt prijedloga Zakona o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske, s Konačnim prijedlogom Zakona
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	
Datum i način pokretanja postupka	13. prosinca 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 18. prosinca 2012. dala stručno mišljenje na Nacrt prijedloga Zakona o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske. Razlog predlaganja Nacrta prijedloga Zakona proizlazi iz potrebe hitnog pokretanja investicijskog ciklusa u Republici Hrvatskoj, a njime se uređuju kriteriji za utvrđivanje strateških investicijskih projekata Republike Hrvatske, te raspolaganje s nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, davanje koncesije za uporabu pomorskog dobra i korištenje nepokretnog kulturnog dobra u vezi s provedbom investicijskim projektima te izdavanje upravnih akata u vezi s provedbom tih projekata. U Nacrtu prijedloga Zakona navedeni su propisi koji se primjenjuju prilikom raspolaganja nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, a između ostalog, navedeno je da Vlada Republike Hrvatske može nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske otuđiti neposrednom pogodbom ili na njima osnivati stvarna prava. Budući da kupoprodaja nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske, ukoliko ne bude izvršena po tržišnoj cijeni, može u sebi sadržavati potporu, mišljenje je Agencije da se u Nacrtu prijedloga Zakona navede da se, između ostalog, na raspolaganje nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske primjenjuju i propisi o potporama. U Nacrtu prijedloga Zakona između ostalog navedeno je da, u slučaju spora oko vlasništva nekretnine između Republike Hrvatske i jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave, Vlada Republike Hrvatske može raspolagati takvim nekretninama ako se na posebnom računu osiguraju sredstva u visini tržišne vrijednosti koju nekretnina, odnosno stvarno pravo ima prema podacima Porezne uprave Ministarstvo financija. Stoga je u Nacrtu prijedloga Zakona, u cilju otklanjanja svake sumnje u eventualno postojanje potpore, potrebno izmijeniti na način da se sredstva osiguraju u visini tržišne vrijednosti koju nekretnina odnosno stvarno pravo imaju prema ocjeni neovisnog vještaka. Nacrt prijedloga Zakona propisuje davanje koncesija u vezi s provedbom investicijskim projektima. Stručnim mišljenjem želi se ukazati da je prilikom dodjele koncesije, također, potrebno uzeti u obzir, da svako odstupanje od zakonskih propisa, uključujući i plaćanje koncesijske naknade po cijeni nižoj od tržišne predstavlja potporu u smislu ZDP-a.

Klasa	430-01/12-07/044
Davatelj	Ministarstvo financija
Naziv	Nacrt Prijedloga Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	
Datum i način pokretanja postupka	29. lipnja 2012. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	
Instrument	
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Agencija je 27. kolovoza 2012. dala stručno mišljenje na Nacrt prijedloga Zakona. Iznimno je važno odredbe nacrta Zakona doraditi na način da se naglasi kako će se financijsko restrukturiranje dužnika provoditi na način kojim će se osigurati da država kao vjerovnik bude u jednakom položaju kao i ostali vjerovnici. Drugim riječima, država, u postupku predstečajne nagodbe, odnosno kod donošenja odluka vezanih uz financijsko restrukturiranje ne bi smjela na sebe preuzimati veći teret tog restrukturiranja i na taj način biti dovedena u nepovoljniji položaj u odnosu na druge vjerovnike odnosno snositi veće obveze u restrukturiranju u odnosu na ostale vjerovnike već isključivo i samo one koje su razmjerne njezinom udjelu u dužnikovim ukupnim obvezama. U suprotnom radilo bi se o dodjeli potpora i tada bi tekst Zakona trebalo prilagoditi toj činjenici. Konkretno, sukladno nacrtu prijedloga Zakona, u postupku predstečajne nagodbe između dužnika koji je predlagatelj predstečajne nagodbe i vjerovnika, bitan element postupka je plan financijskog restrukturiranja koji može/mora sadržavati sljedeće mjere: smanjenje i odgodu dospjeća obveza, otplatu u ratama, otpust duga, otpis kamata, pretvaranje potraživanja u temeljni kapital i ostalo. Sukladno prijedlogu nacrta predmetnog Zakona, u većini slučajeva predstečajne nagodbe mogla bi biti riječ o masi potraživanja različitih vjerovnika, između kojih i komercijalnih banaka i privatnih vjerovnika odnosno dobavljača ali i države. U takvim slučajevima, kada je u ukupnoj masi potraživanja koja su predmet predstečajne nagodbe riječ o različitim vjerovnicima, državi ali i privatnim poduzetnicima i komercijalnim bankama, država neće biti davatelj potpore ako bude sudionik financijskog restrukturiranja dužnika pod istim uvjetima kao i bilo koji drugi privatni vjerovnik odnosno poduzetnik odnosno ako se u tom postupku bude ponašala kao bilo koji drugi privatni poduzetnik odnosno vjerovnik. Agencija smatra da je potrebno dodatno naglasiti kako financijsko restrukturiranje, što se države tiče, mora biti provedeno sukladno tržišnim načelima odnosno pod uvjetom da je ispunjen test privatnog kreditora (vjerovnika) što bi se moglo postići uvođenjem odredbe kojom bi se isključila mogućnost dodjele potpora za restrukturiranje kroz Zakon. Mišljenje je kako bi se uključivanjem odredbe o tome da se kroz predmetni Zakon neće dodjeljivati potpore za restrukturiranje, dodatno osnažila opravdanost donošenja ovog Zakona te istakli njegovi ciljevi i namjera da on bude instrument kojim će se zajedničkim naporima dužnika i svih vjerovnika, a ne samo na teret poreznih obveznika odnosno državnog proračuna, omogućiti opstanak onog dijela hrvatskog gospodarstva koji se našao u teškoćama, ali koje ima tržišnu perspektivu. U odnosu na ostale odredbe nacrta prijedloga Zakona, potrebno je ukazati kako treba dodatno razmotriti i uskladiti s obvezama koje je Republika

	Hrvatska prihvatila u pregovorima za članstvo u EU odnosno obvezama koje proizlaze iz tog članstva, odredbe iz Odjeljka 4. Ispunjenje novčanih obveza, odnosno članci 18., 19. i 21. prijedloga Zakona. Te je odredbe potrebno uskladiti s Direktivom 2011/7/EU Europskog parlamenta i Vijeća. Agencija nije izvršila usporedni prikaz podudaranja svih odredbi Zakona s odredbama Direktive, već je u obzir uzela samo one zakonske odredbe koje uređuju rokove plaćanja u Republici Hrvatskoj različito u odnosu na ovu Direktivu, što utječe i na uvjete poslovanja odnosno tržišno natjecanje u Republici Hrvatskoj u odnosu na uvjete koji će uskoro vrijediti u EU.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Savska cesta 41

10000 Zagreb

Hrvatska

tel.: +385 1 617 64 48

fax: +385 1 617 64 50

e-mail: agencija.ztn@aztn.hr